

En Arms Længde

- en undersøgelse af armlængdeprincippet
i lyset af Radio24syvs lukning

Anna Kyst & Adina Ren

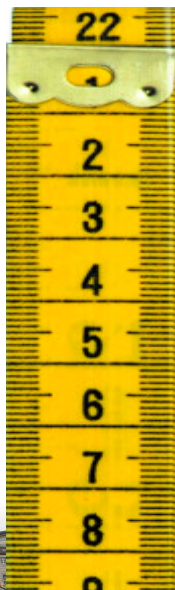
55611 & 55331

Specialeafhandling, forår 2020

202.937 anslag

Roskilde Universitet

Vejleder: Martine Bentsen

1 | Abstract

The arm's length principle has frequently been discussed in the broader media picture. It has lately been discussed extensively with regards to the closure of *Radio24syv* because of "The Media Settlement" 2018.

This thesis investigates the arm's length principle in a current context of the popular publically financed *Radio24syv*'s closure, which leads us towards the thesis statement which is:

What is the arm's length principle, and how can it be understood in the debate of the closure of *Radio24syv*?

The thesis' empiricism consists of 132 articles collected from the database Infomedia from the 21 nation-wide newspapers of Denmark within the time period from the 29th of June 2018, where the media settlement was agreed upon and until the 1st of May 2020 since we needed a reasonable boundary.

Furthermore we have collected empiricism from the social media Twitter, where we, through the search function, collected 230 relevant tweets.

Based on the thesis' selected sections of the empiricism we made a source coding, which consisted of six different codes which we consequently divided the actors' quotes into. And from that division we were able to structure the analysis.

The analysis' first sub-conclusion shows that the actors in the debate of the closure of *Radio24syv* estimates that there has been a political pressure on several parts in the case of *Radio24syv*. It has, by the actors in the debate, been interpreted as the arm's length principle has been breached.

The analysis' second sub-conclusion says that the actors in the public debate of *Radio24syv*'s closure understand and use the arm's length principle imprecisely, which is consistent with the consideration of the arm's length principle in the statement of the literature review. The imprecisely definition of the arm's length principle makes it unmeasurable which means in the context of *Radio24syv* it cannot be assessed whether or where the arm's length principle is breached.

The third sub-conclusion shows that if the arm's length principle breaches, it can be interpreted as abuse of power from the government, where the state not only is tempted to affect and control the media, but furthermore decide the content of the media, which can be defined as a state culture as we describe in the literature review. Abuse of power can cause increasing political alienation and institutional distrust, which shows in our empiricism.

The conclusion finally shows it is uncertain whether the arm's length principle is breached in relation to *Radio24syv*, since it cannot be measured. If the principle is breached, it may have consequences for the democratic foundation. Therefore this thesis concludes that the state ought to prioritize a bigger transparency in regard to creating a bigger trust from the population.

2 | Indholdsfortegnelse

1 Abstract.....	1
2 Indholdsfortegnelse	3
3 Problemfelt.....	6
3.1 Problemformulering.....	9
4 Litteraturstudie.....	10
4.1 Litteratursøgning ..	10
4.2 Hvor stammer armlængdeprincippet fra?	11
4.3 Armlængdeprincippet i en dansk kontekst	13
4.4 Armlængdeprincippet er et upræcist begreb	15
4.5 Armlængde undersøgt via indholdsanalyse	20
4.6 Hvad er armlængdeprincippet?.....	22
5 Radio24syv fra dåb til død.....	24
6 Metode.....	28
6.1 Læsevejledning.....	28
6.2 Motivation.....	30
6.3 Videnskabsteoretiske overvejelser.....	31
6.4 Analysestrategi og teori.....	33
6.5 Projektdesign.....	35
6.6 Empiri.....	36

7	Analysedel 1 - politisk pres	53
	7.1 Undersøgelse af et politisk pres imod Radio24syv.....	54
	7.2 Politisk pres til fordel for Radio24syv.....	64
	7.3 Det usynlige politiske pres	72
	7.4 Delkonklusion - analysedel 1.....	85
8	Analysedel 2 – er armslængde målbart?	87
	8.1 Armslængdeprincippet forstås selvmodsigende	88
	8.2 Uklare definitioner af armslængde.....	93
	8.3 Skal politikere blande sig eller ej?.....	95
	8.4 Er der armslængde, når der er mediestøtte?.....	99
	8.5 Delkonklusion - analysedel 2.....	104
9	Analysedel 3 - konsekvenser ved brud	106
	9.1 Magtmisbrug	107
	9.2 Tillidsbrud og politikerlede.....	113
	9.3 Begrænset pressefrihed.....	119
	9.4 Delkonklusion - analysedel 3.....	127
10	Diskussion - det uafhængige nævn.....	129
	10.1 Er systemets indretning uafhængigt?.....	129
	10.2 Er medlemmerne af Radio- og tv-nævnet habile?.....	133
11	Konklusion.....	138
12	Perspektivering.....	143
13	Litteraturliste.....	146

14 | Formidlende artikel.....154

3 | Problemfelt

Specialet skriver sig ind i et felt, der interesserer sig for, hvordan forholdet mellem frie, statsstøttede medier og politikere er. Derfor er det relevant at undersøge begrebet “armslængdeprincippet” nærmere, der overordnet set beskriver statens pligt til at støtte kulturinstitutioner uden at styre dem.

Armslængdeprincippet er et interessant begreb, som er repræsenteret i forskellige aktuelle kontekster. Derfor finder vi det oplagt som rammen for dette speciale.

En aktuel situation, hvor armslængden er blevet diskuteret, er i forbindelse med DR-programmet Deadline. Efter en udsendelse krævede folketingsmedlem Søren Espersen fra Dansk Folkeparti, at værten Steen Nørskov skulle fyres.

Det skyldes, at Nørskov i januar 2020 fik heftig kritik af Espersen på baggrund af et interview med den britiske, højreekstremist Tommy Robinson, som netop var blevet tildelt en pris af Trykkefrihedsselskabet i Deadline.

Kritikken gik på, at Nørskov i programmet afspillede en video med Robinson for Trykkefrihedsselskabets formand, Aia Fog.

Espersen mente, at videoen var taget ud af en kontekst og derfor var misvisende.

Det fik ham til tasterne på Facebook:

“SKANDALE. DR svindler og manipulerer med Tommy Robinson-interview i Deadline.” I samme ombæring udtalte Espersen til Berlingske: “Han skal væk fra den stilling. Det mener jeg helt afgørende og vil også tage det op i DRs bestyrelse, og jeg vil også gå til kulturministeren med det” (Berlingske, 2020 C).

Episoden optegner krystalklart arenaen for armslængdeprincippet. Har Espersen krav på som folkevalgt politiker at blande sig i mediers konkrete indhold?

Umiddelbart ikke - vi har nemlig et armslængdeprincip, der skal sikre, at der er en afstand mellem politikere og mediers indhold (Kulturudvalget, 2017). Eller sagt på en anden måde; at dem, der betaler for musikken ikke bestemmer, hvad der skal spilles.

Pudsigt nok udtalte Espersen i 2003, som medlem af Danmarks Radios bestyrelse og DFs daværende pressechef, at DRs tv- og radioaviser i deres valg af indslag og kilder burde tage hensyn til landets nye politiske magthavere. Den, der betaler orkestret, bestemmer også musikken, mente han (Information, 2003).

Diskussionen om armslængde er ikke ny. Det er en balancering, som har optaget tidligere generaldirektør for DR Christian S. Nissen i mange år; i sin nye bog 'Politik mellem følelser og fornuft' behandler han armslængdeprincippet. Han beskriver, at der i et demokrati bør lægges vægt på redaktionel uafhængighed fra magthavere over for medier. I den forbindelse forklarer han, at det er bemærkelsesværdigt, hvor lille en rolle armslængdeprincippet spillede, da DR blev oprettet i 1925:

“Det med “armslængde” var stort set ikke til diskussion, for der var slet ikke nogen arm at forlænge. Helt frem til 1960’erne var Folketingets partier gennem deres repræsentation med folketingsmedlemmer i Radiorådet direkte involveret i institutionens drift”

(Nissen, 2020: 131).

Ovenstående citat danner rammen for, hvorfor vi ønsker at forstå begrebet nærmere ved at se på det i en nyere kontekst, da det gennem årene synes mere og mere relevant at diskutere, eftersom forholdet mellem stat og medier tilspidses (Nissen, 2020: 110ff).

Et oplagt eksempel på en aktuel mediepolitisk sag, der har larmet højt og længe i mediebilledet, er forløbet omkring Radio24syvs lukning d. 31. oktober 2019. Radiokanalen, der blev oprettet otte år forinden, har i dens levetid høstet mange priser for satire, dokumentarer og nyheder. Kanalen var kendt som provokerende og nærmest grænseløs.

I radiokanalens sidste år i æteren blev armlængdeprincippet sat i relation til radioen i forbindelse med at forstå den politiske indblanding i radioen, der i perioder virkede massiv.

I Dagbladet Information gav journalisten Lasse Jensen i en artikel udtryk for, hvad han syntes var mest alarmerende ved radioens skæbne: “Ja, Radio24syv lukker, men bruddet med armlængdeprincippet er det mest sørgelige” (Information, 2019). Hermed indikerede Jensen altså, at armlængden blev brudt, da politikere blandede sig i forløbet omkring lukningen af Radio24syv.

Armlængdeprincippet kan være en svær størrelse at tøjle. Selvom det er et centralt princip i vores demokratiske opbygning, synes længden på armen mellem politikere og medier at blive kortere og kortere. Begrebet bliver i hvert fald ofte brugt inden for feltet om forholdet mellem frie, statsstøttede medier og politikere - men er vores politikere gode nok til at overholde det? Og hvad er konsekvenserne, hvis de ikke gør?

Debatten om Radio24syv og armlængde er så aktuel, at den i skrivende stund er en snebold på vej ned ad af et stejlt bjerg i fuld fart. Vi ønsker at forstå, hvorfor og hvordan armlængdeprincippet har fyldt så meget i forhold Radio24syvs lukning og stadig gør.

Det leder os frem til følgende problemformulering.

3.1 | Problemformulering

Hvad er armslængdeprincippet, og hvordan forstås det i lyset af debatten om lukningen af Radio24syv?

Med henblik på at besvare ovenstående problemformulering har vi udarbejdet fire arbejdsspørgsmål:

1. Hvordan opstod armslængdeprincippet, og hvordan har det udviklet sig?
2. Hvordan bliver det politiske pres forstået i debatten om Radio24syvs lukning?
3. Fremstår armslængdeprincippet koncist og målbart i debatten om Radio24syvs lukning?
4. Hvilke konsekvenser medfører et brud på armslængdeprincippet?

4 | Litteraturstudie

Formålet med specialets litteraturstudie er at optegne en kontekst i litteraturen om og forskningen af armslængdeprincippet ved at undersøge, hvad der tidligere er blevet skrevet om armslængdeprincippet. Litteraturstudiet er essentielt, idet specialet bliver udformet i forlængelse af og med inspiration fra eksisterende forskning, hvorfor der løbende vil blive argumenteret for den valgte litteraturs relevans i henhold til specialets formål.

Litteraturstudiet vil altså illustrere, hvordan specialet adskiller sig fra, hvad der tidligere er blevet undersøgt og skrevet samt positionere sig i forhold til den allerede eksisterende forskning.

Litteraturstudiets betragtninger vil også blive inddraget som perspektiver i specialets analyser.

4.1 | Litteratursøgning

Litteraturstudiet tager udgangspunkt i undersøgelser af armslængdeprincippet. Studiet er baseret på en litteratursøgning i danske og internationale tekster foretaget primært ud fra søgeordene “armslængde, armslængdeprincip, ‘armslængde + medier’, ‘armslængde + presse’, ‘armslængdeprincip + indholdsanalyse,’ the arm’s length principle, ‘the arm’s length principle + media’, ‘the arm’s length principle + content + analysis’ og ‘social media + content + analysis’”.

Litteratursøgningen har tydeliggjort, at armslængdeprincippet er et upræcist begreb, der primært eksisterer i en praktisk kontekst frem for i en teoretisk. Hertil

er det relevant at fremhæve, at armslængdeprincippet hverken er en lov eller regel, men et princip, hvilket i sig selv er en upræcis måle- og straffe-enhed.

Litteraturstudiet belyser, at armslængdeprincippet er et begreb, der har sit udspring i kulturverdenen, hvorfor litteraturstudiet i høj grad beror på undersøgelser og forskning, der er foretaget i den kontekst. Hertil er det relevant at fremhæve, at medieforlig og medieaftaler i Danmark hører under Kulturministeriet, hvorfor mediepolitik skal anses som en gren under kulturpolitikken (Kulturministeriet, 2020).

Ud fra vores litteraturstudie kan vi konstatere, at mængden af undersøgelser om armslængdeprincippet i en mediekontekst er sparsom. Derfor vil specialet undersøge princippet nærmere for at udfylde et hul i den eksisterende forskning.

4.2 | Hvor stammer armslængdeprincippet fra?

Storbritannien betragtes som hjemlandet for armslængdeprincippet. Kort efter Anden Verdenskrig i 1946 blev *The Arts Council of Great Britain* oprettet, og den anerkendte økonom John Keynes blev udnævnt som formand for rådet.

Rådet blev etableret med henblik på at fordele økonomisk støtte til forskellige kunst- og kulturinstitutioner og med en grundindstilling om at være uafhængig af politisk indblanding (White, 1975: 25).

Den britiske politolog Anthony Beck beskriver, at politik ikke må blandes med kunst og kultur, da det vil skade begge parter. Kulturen skal styres selvstændigt. En regering vil altid være fristet af at påvirke og kontrollere kulturen til en slags “statskultur” - det ses ved forskellige regimer under blandt andet Hitler, Mussolini

og Stalin. I den forbindelse fastslår Beck altså, at armslængdeprincippet er begrebsliggjort med henblik på at sikre, at en stat ikke ender som de regimer under Anden Verdenskrig, hvor magthaverne har fuld kontrol og styring over kultur og presse (Beck, 1992: 139).

Storbritannien bliver beskrevet som prototypen på et land, der har en kulturpolitisk armslængdemodel. Modellen formår at fordele offentlige midler til kulturlivet via offentlige råd, der står uden for selve departementstrukturen. The Arts Council of Great Britain er en central instans i forvaltningsmodellen og bliver betragtet som inspiration for lignende råd i en lang række lande. Eksempelvis fik Holland et tilsvarende i 1947, Irland i 1951, Canada i 1957, Australien i 1973, Hong Kong i 1995 og de nordiske lande fik alle kulturråd i 1960'erne og -70'erne. Danmark fik Statens Kunstfond i 1964 og sidenhen er Radio- og tv-nævnet oprettet i 2001 (Slots- og Kulturstyrelsen, 2001).

Den britiske model ligger altså til inspiration for de fleste vestlige demokratiers indretning af forskellige kulturråd (Mangset, 2012: 12f).

Et andet eksempel herpå er indretningen af kunstråd i USA. Teksten "The Arms's Length Principle & the Arts: An Internal Perspective - Past, Present & Future" er skrevet af Dr. Harry Hillman Chartrand, Ph.D., i 1985, og den beskriver armslængdeprincippet i et internationalt perspektiv.

Det er en rapport, der etablerede den historiske og lovgivningsmæssige baggrund for armslængdeprincippet, som i denne sammenhæng gælder statens rolle i finansieringen af udvalgte aktiviteter som kunst gennem en formidlingsinstitution såsom kunstråd (Chartrand, 1985: 1).

Rapporten indgår i litteraturstudiet for at bidrage til forståelsen af armslængdeprincippet i en international sammenhæng med fokus på USA. Det er med henblik på eksemplificere, hvordan armslængdeprincippet fortolkes og bruges kontekstafhængigt, da operationaliseringen i USA adskiller sig fra eksempelvis den danske model af armslængde.

I USA er skattesystemet indrettet ved at tilgodese den del af befolkningen, der støtter kunstneriske formål. Støttes et kunstnerisk formål, kan det trækkes fra i skat. På den måde er det befolkningen, der styrer, hvilken kunst de vil prioritere (Ibid).

Derfor er det et armslængdeprincip, da det ikke er nogen statslig instans, der bestemmer, hvad pengene går til. De offentlige myndigheder er altså arkitekterne bag kulturstøtten, mens det er de private, der faciliterer den (Chartrand, 1985: 5).

Det vil sige, at armslængdeprincippet bliver eksekveret og håndhævet på en anden måde, end vi kender til det i en dansk kontekst.

4.3 | Armslængdeprincippet i en dansk kontekst

Armslængdeprincippet er ikke nedskrevet i dansk lovgivning. Det bliver brugt første gang i en dansk kontekst i 1994 af den tidligere socialdemokratiske kulturminister Jytte Hilden i et debatindlæg i Politiken, hvor hun skriver:

“Så store dele som muligt af kulturbevillingerne skal lægges ud til de råd og nævn, der i dag kun varetager dele af den konkrete kulturstøtte. Vi kalder det "armslængdeprincippet”

(Hilden, 1996: 1).

Armslængdeprincippet har i praksis eksisteret lang tid før, at Hilden italesætter det, hvilket er en bemærkelsesværdig del ved princippet. Det kan nemlig blive brudt, overholdt og debatteret uden overhovedet at blive nævnt.

Dette afsnit vil gennemgå armslængdeprincippet i en historisk, dansk kontekst.

“Kulturens politik – en præsentation” er et omfangsrigt værk om dansk kulturpolitik i 27 år fra 1969 og frem, skrevet af Hilden og kultursociolog Peter Duelund. Teksten bidrager til at tegne et billede af Danmarks kulturmodel fra slut 1960’erne til slut -90’erne. Den giver et indblik i, hvordan begrebet blev præsenteret i kulturpolitikken.

Armslængdeprincippet tilføjer et ekstra led mellem politikerne og kulturinstitutioner, som kommer til udtryk i et fagligt sammensat repræsentantskab, som sikrer kulturinstitutionerne mod et udvalg, der er homogent og enstemmigt. Den danske armslængdemodel er korporativ, idet et repræsentantskab sammensat af relevante kulturorganisationer, producenter og formidlere på området er tilknyttet det enkelte kunstråd eller i en mediekontekst Radio- og tv-nævnet.

Armslængden mellem kulturen og dem, der finansierer den, skal sikre distance mellem politik og medierne. Det skal være med til at beskytte kulturen i dens mange udformninger mod at være afhængig af politiske såvel som andre interesser (Ibid).

Armslængdeprincippet gør sig gældende på både statsligt, regionalt og lokalt plan for at sikre, at kulturen forbliver uafhængig af partipolitiske hensyn og dermed potentielt indskrænket i sin kunstneriske ytringsfrihed i kultur- og mediemæssige sammenhænge.

4.4 | Armslængdeprincippet er et upræcist begreb

Det kulturelle tidsskrift Søndag Aften beskriver armslængdeprincippet i teksten “Armslængde for begyndere - og kulturministre” fra 2014 som begreb i den kulturpolitiske debat og problematiserer, at det ikke er et præcist defineret begreb (Søndag Aften, 2014).

Selvom teksten ikke er videnskabelig, men derimod en fagartikel skrevet af Søndag Aftens ansvarshavende redaktør Tom Ahlberg, inddrages den i litteraturstudiet, da den redegør for, at det er problematisk, at armslængdeprincippet skal sikre afstand mellem politikere og kultur, mens politikerne stadig sætter de økonomiske rammer for kulturen. Ahlberg er tidligere kulturborgmester i Københavns Kommune for Socialistisk Folkeparti, hvor han også var formand for Københavns Kulturfond og Thorvaldsens Museum.

Teksten sætter spørgsmålstejn ved, hvad der helt præcist definerer armslængde. Det er et upræcist begreb, der ikke har en autoriseret definition, men derimod er dannet ud fra kulturpolitiske diskussioner i 1980'erne.

Ahlberg vurderer, at den mest præcise definition på begrebet i en dansk kontekst findes i Kunststøtteudvalgets rapport fra 2011:

“Armslængdeprincippet indebærer, at kunststøtten, inden for overordnede politisk fastlagte rammer, fordeles af uafhængige organer, der arbejder på afstand af og uden indflydelse fra, det politiske system”
(Kunststøtteudvalget, 2011).

Det vil sige, at princippet dækker over, at der fra politisk side udstedes rammer, hvori forskellige organer som eksempelvis Statens Kunstfond eller Radio- og tv-nævnet beslutter, hvilke kunstnere eller medier der skal tildeles støtte.

På trods af ovenstående definition lægger teksten vægt på, at princippet er uklart. Politikerne skal ikke have direkte indflydelse på kultur. Samtidig fastlægger politikerne rammerne for de uafhængige organer, der har ansvar for kunst- og mediestøtten. Allerede her bevæger vi os ind i en gråzone (Søndag Aften, 2014).

Ahlberg afslutter artiklen med en utvetydig pointe, der understreger, at der forskel på politik og politisk magtmisbrug:

“Hvad så, når politikere truer DR med sanktioner, hvis konkrete programmer ikke retter ind efter det politiske ønske? Så er vi i en helt anden skala og taler om magtmisbrug. Det er magtmisbrug, hvis en politiker bruger sin politiske position til at få sine børn i en bestemt skole, at springe en venteliste til hospital over eller få ændret servitutter for sin ejendom. Til at sikre mod dette har vi straffelovens bestemmelser. Det er langt mere trygt end de blødt formulerede definitioner af armslængde”

(Søndag Aften, 2014).

Med henblik på at understrege at armslængdeprincippet er et upræcist defineret begreb, fremhæves et §20-spørgsmål fra d. 11. december 2017. Her beder daværende medieordfører Morten Marinus fra Dansk Folkeparti daværende kulturminister Mette Bock fra Liberal Alliance om at redegøre for armslængdeprincippet i almindelighed. Herunder princippet historie, oprindelse og indhold (Kulturudvalget, 2017: 1).

Spørgsmålet blev stillet i Folketingets Kulturudvalg. Notatet er inddraget i litteraturstudiet, idet det bidrager med en politisk redegørelse for armslængdeprincippet. Det understreger, at det er et upræcist begreb, siden et folketingsmedlem kan bede om en definition af den siddende minister. Det ville

højest sandsynligt ikke være nødvendigt, hvis armlængdeprincippet var formuleret som lovgivning.

Af notatet fremgår det, at Danmark grundlæggende har et armlængdeprincip, fordi det bliver anerkendt, at den kunstneriske frihed er af afgørende betydning.

Kulturen skaber et vigtigt grundlag for landets samfundsdebat, idéer og fællesskab, hvorfor det er essentielt, at kulturen kan udvikle sig, uden at der er nogen, der gør sig til dommer over den. I notatet står der:

”Vi har et ønske om at støtte kunsten, fordi vi anerkender, at det er vigtigt, at vi har et mangfoldigt og frodigt kunst- og kulturliv. For at undgå, at ”den, der betaler for musikken, også bestemmer, hvad der skal spilles”, har vi i Danmark et armlængdeprincip”

(Ibid).

Notatet pointerer ligeledes, at armlængdeprincippet ikke er et præcist defineret begreb. Det er et begreb, der er genstand for fortolkninger og udvikles løbende (Kulturudvalget, 2017: 3).

Ud fra notatet fremgår det, at armlængdeprincippet har til hovedopgave at sikre, at kulturen skal kunne udvikle sig fra sin indre æstetiske logik og ikke ud fra politikernes skiftende luner eller divergerende opfattelser af den. Netop derfor er det af stor betydning, at der er en synlig afstand mellem de politiske og kulturfaglige beslutninger. Der skal altså være en armlængde (Ibid).

Selvom der er forskellige udlægninger af armlængdeprincippet, er det kulturministerens opfattelse, at det er for institutionernes bedste, at der er en fælles forståelse for, hvad grundtanken og meningen med armlængdeprincippet er.

Ud fra teksten bygger den på at lade ansvaret for de faglige prioriteringer ligge hos dem, der har de faglige kompetencer til det (Ibid).

Det er yderligere relevant at inddrage den videnskabelige artikel “Kunststøttelovene som kampplads” om armslængdeprincippet’s upræcished, der er skrevet i 2019 af Anette Østerby, der er enhedschef i Slots- og Kulturstyrelsen.

Artiklen tager udgangspunkt i den legitimitetskrise, som velfærdsstatens kulturpolitik befinder sig i, og den giver derfor et helt aktuelt syn på de problematikker, der findes i den arena, som armslængdeprincippet opererer i (Østerby, 2019: 111).

Teksten inddrages i litteraturstudiet, idet artiklen kommer frem til et omfattende kulturteoretisk indblik i kulturstøttens historie. Teksten fortæller om det fokus, der er på forholdet mellem stat og kulturen, og hvordan netop det forhold kan balanceres i forhold til armslængdeprincippet. Østerby ridser både fordele og ulemper ved balanceringen af armslængdeprincippet. Hun mener, at det er aktuelt at se tilbage på, hvordan man i velfærdsstatens start dannede politisk opbakning til, at staten skulle støtte kultur på legitim vis (Ibid).

Præmissen herunder er, at der i sproget konstant bliver kæmpet om definitionsmagten, hvorfor nogle forståelser og betydninger indenfor en given periode vil forstås som sandheder, der er uomgængelige. Disse vil ikke være stabile, men kan med fordel tages op til debat og forhandling. Det bidrager til opfattelsen af armslængdeprincippet som et upræcist og kontekstafhængigt begreb (Ibid).

Østerby trækker på forskning fra førnævnte lektor emeritus Duelund. Der findes ikke en lov om armslængdeprincippet, men det lovstof, der findes i relation til

armslængdeprincippet, er i høj grad velegnet som empiri, når forskere ser på kulturpolitiske kampe, idet lovgivningen træder til, når der fra politisk side sker ændringer.

Tre love er centrale:

- Lov om oprettelse af Statens kunstfond og Eckersberg-Thorvaldsenfondet fra 1956
- Lov om Kunstrådet fra 2003
- Lov om Statens Kunstfonds virksomhed fra 2013

(Ibid).

Hun påpeger, at der både er fordele og ulemper ved lovmaterialet. Ulempen er, at de tre nedslag varierer meget, hvorfor de fremstår som en overordnet beskrivelse af et udviklingsmønster, der med fordel kunne være mere detaljeret hen over de 60 år, hvori lovene er nedskrevet. Fordelen er på den anden side, at lovene er tilpas underanalyseret, og dermed giver det nye synspunkter til det historiske perspektiv om den danske kulturstøtte (Ibid).

En anden pointe, Østerby fremskriver, er, at det er afgørende, hvordan man designer de forskellige beslutningsprocesser, som styrer kunststøtten: Hvem udpeger beslutningstagerne, og hvordan træffes beslutningerne? Det bliver fortolket forskelligt alt afhængigt af national og kulturel kontekst.

Efter armslængdeprincippet blev etableret som et centralt begreb i kulturstøtten, har en overvejende andel af den nyere forskning på området peget på en generel historisk udvikling i retning af, at ”armen bliver kortere”. Det vil sige mere politisk styring og mindre autonomi til kultur- og medieinstitutioner (Østerby, 2019: 114).

4.5 | Armslængde undersøgt via indholdsanalyse

Med udgangspunkt i vores litteratursøgning kan vi konstatere, at mængden af forskning om armslængdeprincippet er begrænset. Det skyldes formodentlig, at princippet netop er et princip og ikke en lov. Det er ikke målbart og heller ikke direkte strafbart. Dette afsnit inddrager en række eksempler, der har formået at inddrage armslængdeprincippet som en del af deres forskning.

Signe Ravn-Højgaard, adjunkt med ph.d.-forløb ved Ilismatusarfik, Grønlands Universitet, udgiver i 2019 den videnskabelige artikel “Medier og Selvstændighed”, hvor hun diskuterer den grønlandske selvstændighed, og hvad den betyder for mediesystemet i Grønland.

Artiklen inddrages i litteraturstudiet, da specialet lader sig inspirere af Ravn-Højgaards kvalitative dokumentanalyse. Den har til formål at undersøge det grønlandske mediesystem i henhold til Grønlands uafhængighed og selvstændighed. Det danske medie billede er en stærk inspiration for det grønlandske, hvilket ses i form af en lang række ansættelser af danske journalister, en medielovgivning, der er inspireret af den danske, og en hyppig brug af danske kilder (Ravn-Højgaard, 2019: 68).

I artiklens undersøgelse ses de grønlandske mediers selvstændighed som et idealbillede, hvor det danske armslængdeprincip efterstræbes (Ibid).

Ved en tekstanalyse af officielle mediepolitiske dokumenter, bliver mediernes rolle kortlagt (Ibid). Specialet adskiller sig fra Ravn-Højgaards undersøgelsesformål, men rent metodisk lader det sig inspirere af hendes kvalitative inddragelse af

empiri med henblik på at undersøge, hvordan armslængdeprincippet skal forstås i en konkret kontekst.

Ravn-Højgaard bruger centrale policy-dokumenter, der ligger til grund for mediepolitikken i Grønland, som data til sin dokumentanalyse. De centrale dokumenter dækker over gældende lovgivning på medieområdet såsom lov om radio- og tv-virksomhed, lov om medieansvar og lov om mediestøtte. Endvidere beskrives den nyeste public service-kontrakt og den gældende regeringskoalitionsaftale på området (Ravn-Højgaard, 2019: 73).

En anden tekst, der er relevant at inddrage, er et baggrundsnotat om armslængdeprincippet i en kulturpolitisk sammenhæng i Norge (Mangset, 2012: 3). Notatet er skrevet af Per Mangset, der er norsk sociolog og professor emeritus i kulturstudier. Rent metodisk bygger undersøgelsen på litteraturstudier, dokumentanalyser og kvalitative interviews. Dele af notatet bruges også som inspiration til specialets metodiske grundlag.

Notatet giver en grundig gennemgang af armslængde i en britisk, fransk, svensk, dansk, finsk og norsk kontekst, hvor forskelle og ligheder udpensles. Mangset argumenterer her for, at der er et klart sammenligningsgrundlag for medie- og kulturpolitikken i de nordiske lande (Mangset, 2012: 17ff).

Efterfølgende undersøges det, om det norske kulturråd opretholder armslængdeprincippet i henhold til de norske kulturinstitutioner. I den kvalitative undersøgelse af armslængdeprincippet i norsk kulturpolitik inddrages en række forvaltningsdokumenter som empiri (Mangset, 2012: 32).

Med henblik på at undersøge armslængdeprincippets begrænsninger foretager Mangset en gennemgang af omkringliggende omstændigheder, der gennem tiden

har påvirket rådet samt selve ændringer af rådet og dets administration (Mangset, 2012: 35).

Han beskriver, at han inddrager relevante dokumenter og udredninger, der er udvalgt ud fra et historisk perspektiv, mens han desuden trækker på egen forskning og viden inden for området. På samme vis sætter dette speciale en tidsafgrænsning for dets empiriindsamling, ligesåvel som der bidrages med egen viden inden for området. Dette uddybes i den metodiske gennemgang.

4.6 | Hvad er armslængdeprincippet?

Med udgangspunkt i litteraturstudiet kan det uddrages, at armslængdeprincippet er et begreb, der skal forstås kontekstafhængigt og må i forlængelse heraf betragtes som værende et praktisk funderet begreb frem for et teoretisk funderet begreb.

Grundforståelsen af princippet handler om at distancere politikere fra at bestemme over indholdet og medierne.

Armslængdeprincippet anses som værende efterstræbeligt for både de politiske og kulturelle institutioner, men forståelsen af begrebet ender ofte op til fortolkning.

Og overholdes armslængdeprincippet ikke, er der ikke en direkte konsekvens heraf. Armslængdeprincippet er ikke en lov, hvilket betyder, der hverken er mulighed for at dømme eller straffe et brud på princippet.

Det er på trods af en række forskellige forsøgte definitioner, der - igen - er nedskrevet i forskellige kontekster.

I 1994 definerer Jytte Hilden armslængdeprincippet:

“Så store dele som muligt af kulturbevillingerne skal lægges ud til de råd og nævn, der i dag kun varetager dele af den konkrete kulturstøtte. Vi kalder det "armslængdeprincippet”.

I Kunststøtteudvalgets rapport fra 2011 lyder det:

“Armslængdeprincippet indebærer, at kunststøtten, inden for overordnede politisk fastlagte rammer, fordeles af uafhængige organer, der arbejder på afstand af og uden indflydelse fra, det politiske system”.

I et notat til Kulturudvalget i 2017:

”For at undgå, at ”den, der betaler for musikken, også bestemmer, hvad der skal spilles”, har vi i Danmark et armslængdeprincip”.

Definitionerne er ikke modstridende, men de er heller ikke identiske.

Derfor er det relevant at undersøge forståelsen af armslængdeprincippet i lyset af debatten af lukningen af Radio24syv, da forståelsen dannes af netop den specifikke kontekst.

5 | Radio24syv fra dåb til død

Med henblik på at at besvare specialets problemformulering bliver det nødvendigt at redegøre for processen bag Radio24syvs lukning.

I 2011 blev Radio24syv undfanget og bragt til live, da den daværende konservative kulturminister Per Stig Møller vurderede, at Danmark manglede et modspil til Danmarks Radios P1, som ligesom Radio24syv er kendt for at være taleradio. Radio24syv vandt retten til at køre en ny landsdækkende taleradio for licenspengene, hvorfor radioen var 100 procent statsfinansieret. Radioen blev kendt som ‘Radio Møller’ det første stykke tid, indtil den vandt indpas hos danskernes og fik sat sit eget præg på mediedækningen med en til tider atypisk tilgang til den velkendte, politisk korrekte journalistik (Politiken, 2011).

Radioen stak på mange måder ud i landskabet og blandt andet satireprogrammet ‘Den Korte Radioavis’, ‘Nattevagten’, dokumentarprogrammet ‘Det Næste Kapitel’, underholdningsprogrammet ‘Det, vi taler om’ og debatmagasinet ‘Cordua & Steno’ skabte radioens popularitet i befolkningen. I radiostationens sidste år i æteren lyttede gennemsnitligt 600.000 danskere med ugentligt (Slots- og Kulturstyrelsen, 2019).

Da rådhusuret slog midnat d. 31. oktober 2019, blev flaget på taget af flagskibet i København sat på halv, og taleradioen lukkede. Taleradioen fik finansiering til at sende på FM4-licensen i otte år.

D. 29. juni 2018 blev medieforliget for 2019 - 2023 vedtaget. Den indbefattede, at FM4-licensens - herunder Radio24syv eller den potentielle arvtagers - hovedsæde skulle ligge i Vestdanmark (Altinget.dk, 2018).

I medieaftalen fremgik det, at “mindst halvdelen af de redaktionelle medarbejdere” skulle placeres 110 kilometer væk fra København. Det var et krav fra Dansk Folkeparti, som dengang var støtteparti til regeringen, under forhandlingerne til medieaftalen.

I den forbindelse udtalte daværende medieordfører for Dansk Folkeparti, Morten Marinus, til Jyllands-Posten:

“Da FM4 blev sat i søen, var det for at have en konkurrent til den anden nationale taleradio P1. P1 har sit udgangspunkt i København og laver også lidt fra provinsen. Så burde den anden taleradio være placeret omvendt. Når man har to taleradioer, er det vigtigt, at man afspejler hele befolkningen og ikke placerer hovedvægten i København og laver noget småtteri rundt om i landet for resten” (Jyllands-Posten, 2019 C).

I 2019 forlanger DF en genåbning af medieforliget fra 2018, hvor de nu kræver, at den procentvise del af medarbejderstabilen skal hæves fra 50 til 60 procent (DR, 2019 B).

Efterfølgende blev den daværende VLAK-regering med støttepartiet DF enige om, at det nu skulle være 70 procent af redaktionen på FM4-frekvensen, der skulle ligge mindst 110 kilometer fra København - altså i Jylland. Det fandt Radio24syv ikke optimalt i forhold til den radio, de ønskede at fortsætte med at lave, hvorfor de droppede at søge om forlænget sendetilladelse (Børsen, 2019).

Regeringen og DF talte nu om at oprette en ny DAB-kanal. Den satte de i offentligt udbud d. 3. maj 2019, og i forlængelse heraf blev udbuddet beskyldt for at være skræddersyet til Radio24syv.

D. 20.09.19 havde radiokanalerne Radio24syv, Radio Loud og dk4-Radio alle budt ind på den kommende DAB-kanal. Vinderen af udbuddet blev Radio Loud, blev det offentliggjort d. 22.10.19.

Radio24syv sendte for sidste gang d. 31. oktober 2019, og den nye Radio4, der som de eneste søgte om sendetilladelsen på FM4-båndet, overtog ved midnat.

Kort efter Radio24syv lukkede, blev der blev rettet en hård kritik af forløbet omhandlende Radio- og tv-nævnets karakter- og pointsystemet, bedømmelserne og selve vurderingen af ansøgninger ved udnævnelsen af Radio Loud som vinder. På baggrund af hele forløbet med først FM4-frekvensen, herunder de 70 procent af medarbejderstabens udflytning til Jylland, efterfulgt af udbuddet og kritiserede pointsystem, der gjorde, at Radio Loud vandt udbuddet, meddelte Radio24syvs ansvarlige for udbudsansøgningen, Jakob Kvist, d. 15. november 2019, at radiostationen lagde sag an mod Radio- og tv-nævnet.

Borgerretsfonden tilbød at støtte Radio24syv økonomisk med tre millioner kroner til at føre retssag for. Fonden vurderede, at det omstridte forløb om udbuddet potentielt kunne udgøre en trussel for retssikkerheden og den frie presse (NB Nyt, 2019).

Men kort efter fondens tilbud om finansiering fratog Civilstyrelsen - fondens tilsynsmyndighed - Borgerretsfonden ret til at støtte Radio24syv, hvorfor retssagen faldt til jorden (Berlingske, 2020 D).

Kort tid efter udgav Berlingske en række artikler om, at Radio- og -tv-nævnets vurdering af Radio Loud som vinder af DAB-udbuddet var baseret på en indstilling, der var udarbejdet af embedsværket under Kulturministeriet, hvilken nævnet ikke ændrede i. Det vakte en del debat og affødte en del politiske kommentarer og reaktioner, som vil blive behandlet i specialets analyse (Berlingske, 2020 B).

D. 11. marts 2020 blev der holdt et samråd, hvor et stort flertal af partierne stillede kritiske spørgsmål til den socialdemokratiske kulturminister Joy Mogensen, men hun var ikke villig til at lade udbuddet gå om (Berlingske, 2020 A).

Det sidste punktum er ikke sat i debatten om DAB-udbuddet. D. 27. maj 2020 var der endnu et samråd, hvor Kulturudvalget udspurgte kulturminister Mogensen ind til udbudsprocessen og herunder drøftelserne af processen internt i ministeriet og regeringen forud for og efter, at udbuddet blev afgjort (Folketingets Kulturudvalg, 2020).

6 | Metode

Specialets metodeafsnit ønsker at give en samlet forståelse af de metodiske overvejelser og beslutninger, der ligger til grund for udformningen af specialet. Afsnittet udgør blandt andet en læsevejledning, der redegør for, hvad specialets arbejdsspørgsmål hver især skal besvare, en beskrivelse af specialets videnskabsteoretiske tilgang, en gennemgang af vores empiriindsamling og kodning.

6.1 | Læsevejledning

Specialets problemformulering:

Hvad er armslængdeprincippet, og hvordan forstås det i lyset af debatten om lukningen af Radio24syv?

Med henblik på at besvare problemformuleringen er der udarbejdet fire arbejdsspørgsmål, der hver især bidrager til undersøgelsesformålet.

Første arbejdsspørgsmål:

Hvordan opstod armslængdeprincippet, og hvordan har det udviklet sig i en historisk kontekst?

Det første arbejdsspørgsmål er allerede besvaret i specialets litteraturstudie. Der er redegjort for, hvordan armslængdeprincippet blev dannet, og hvordan det gennem tiden er fortolket både i en international og dansk kontekst. Litteraturstudiet bidrager med en grundlæggende viden om specialets primære begreb og har relevans for specialets analyser, da det udgør en del af det teoretiske fundament.

Armslængdeprincippet eksisterer begrænset i teoretiske formater, hvorfor litteraturstudiets empiriske redegørelser også vil blive inddraget som perspektiver i analyserne.

Andet arbejdsspørgsmål:

Hvordan bliver det politiske pres forstået i debatten om Radio24syvs lukning?

Specialets andet arbejdsspørgsmål bidrager til besvarelsen af, hvordan armslængdeprincippet forstås i lyset af debatten om lukningen af Radio24syv. I konteksten af lukningen af Radio24syv bliver et brud på armslængdeprincippet i den offentlige debat, der udgør vores empiri, tolket som et politisk pres. Det politiske pres kommer til udtryk i tre forskellige mønstre, der samlet set udgør første analysedel.

Tredje arbejdsspørgsmål:

Fremstår armslængdeprincippet koncist og målbart i debatten om Radio24syvs lukning?

Med henblik på at besvare, hvordan armslængdeprincippet forstås i lyset af debatten om lukningen af Radio24syv, er det centralt at undersøge, om det er muligt at måle, hvornår armslængdeprincippet er brudt.

Specialets litteraturstudie fastslår, at armslængdeprincippet er et upræcist begreb, der skal forstås kontekstafhængigt. Men forstås begrebet koncist eller upræcist i debatten om lukningen af Radio24syv? Det må være centralt at undersøge, før det kan vurderes, om det er muligt at måle, hvornår armslængden er brudt. Det tredje arbejdsspørgsmål bidrager med besvarelsen af ovenstående i analysedel 2.

Fjerde arbejdsspørgsmål:

Hvilke konsekvenser medfører et brud på armlængdeprincippet?

Med henblik på at opnå den fulde forståelse af armlængdeprincippet i lyset af debatten af lukningen af Radio24syv må det være nødvendigt ikke udelukkende af undersøge, hvad begrebet dækker over, og hvorledes det bruges, men også at undersøge dets effekt. Med udgangspunkt i delkonklusionerne fra analysedel 1 og analysedel 2 undersøger analysedel 3, hvilke konsekvenser et brud på armlængdeprincippet medfører. Her inddrages ny teori, der bidrager til undersøgelsen af, hvilke eftervirkninger det kan sætte i et demokratisk samfund, hvis armlængden ikke overholdes.

6.2 | Motivation

Idéen til specialets undersøgelsesfelt opstod i takt med, at debatten om lukningen af Radio24syv rasede i medierne. Det er en samfundsrelevant og spændende debat, som vi begge har fulgt tæt. Feltet kommer til at påvirke den ramme, vi som journalister begiver os ud i, hvilket bidrager til vores nysgerrighed og motivation for undersøgelsen.

Derudover har en af specialets forfattere arbejdet som journalist på Radio24syv det sidste år af radioens levetid, hvorfor vi har haft forløbet tæt inde på livet og har en naturlig interesse i at forstå processen til bunds.

Afsluttende har det været en motivation for os, at det er en højaktuel debat, hvor der mangler forskning inden for feltet, hvorfor vi med vores speciale kan bidrage med ny viden.

6.3 | Videnskabsteoretiske overvejelser

Betydningen af et begreb som armslængdeprincippet eller en sproglig ytring er ikke noget, der kan observeres. Meningen, der ligger gemt i sproglige udtryksformer eller skjuler sig bag menneskers handlinger, må bringes frem gennem fortolkningsarbejdet (Juul, 2012:108).

Hvis armslængdebegrebets mening var åbenlys for alle, var der ikke brug for at fortolke den, men meningsfulde fænomener kan ofte udlægges forskelligt.

Armslængdeprincippet fortolkes eksempelvis forskelligt af politikere og andre aktører set i lyset af debatten om lukningen af Radio24syv, fordi begrebets mening er uklart og derfor ikke entydigt (Ibid).

Fortolkninger er defineret som usikre, og de bygger ikke på præcise empiriske observationer. Derfor bevæger den hermeneutiske forsker sig ud på et usikkert og spekulativt område. Den hermeneutiske videnskab har ikke til opgave at finde love for samfundet, a la naturvidenskaberne finder love for naturen (Juul, 2012:109).

Indenfor hermeneutikken kan det samme begreb fortolkes forskelligt, hvilket implicerer, at der findes mange forskellige fortolkninger af eksempelvis armslængdebegrebet. Det har forårsaget bekymring hos politikere, embedsmænd og eksperter, der gerne vil styre samfundet på baggrund af sikker viden, hvilket også er tilfældet med armslængdeprincippet i lyset af debatten om lukningen af Radio24syv (Juul, 2012: 108).

Den menneskelige verden, som specialet opererer i, kan ikke analyseres på samme måde som den naturvidenskabelige. Aktører i hermeneutikken er i stand til at danne erfaringer, reflektere over dem og ændre deres adfærd som følge heraf. I den forstand skaber aktører selv deres regler, som de reproducerer og transformerer

gennem deres tidligere handlinger. I forhold til specialets undersøgelsesfelt kan tidligere handlinger blandt politikere, eksperter og aktører eksempelvis ses som en reproduktion af politikse belutninger i tidligere medieforlig i relation til det seneste i 2018, der potentielt førte til, at Radio24syv lukkede (Juul, 2012: 109).

Aktører agerer altid ud fra en historisk kontekst, der er bestemmende for, hvilke mål de forfølger, og hvordan de gør det. Gennem aktørers handlinger ændrer de på historien og skaber nye situationer. Den centrale hermeneutiske opgave er at udvikle en fortolkende forståelse af den mening, der ligger gemt i menneskelige livsytringer, hvilket forudsætter et kendskab til den historiske kontekst, som ytringen fremkommer i (Juul, 2012: 109f).

Der kan fremføres mange argumenter i forsvar for en given fortolkning af et begreb, og det vil aldrig være muligt at fremsætte et endeligt argument, der lukker diskussionen af eksempelvis debatten af armslængdeprincippet. Derfor er enhver fortolkning af et begreb åben over for modargumenter. Ingen fortolkning kan siges at være endelig og absolut sand. Det er i sidste ende et spørgsmål om, hvorvidt fortolkningen vinder anerkendelse over tid og fremstår som en troværdig og overbevisende udlægning af det fænomen, den vedrører (Ibid).

I henhold til armslængdeprincippet i lyset af debatten om Radio24syv har specialet ikke fundet en fortolkning, der har vundet anerkendelse og dermed fremstår som en troværdig og overbevisende udlægning af armslængdeprincippet som fænomen, der ikke kan debatteres eller fortolkes subjektivt.

6.4 | Analysestrategi og teori

Armslængdeprincippet er et særligt begreb at undersøge, da det ikke er genstand for reel teori, men er et begreb, der i høj grad er dannet ud fra dets praktiske kontekst og derfor må bringes frem gennem fortolkningsarbejdet.

Den praktiske kontekst bliver i dette speciale optegnet af empirien, hvorfor denne vejer tungt og skal danne den konkrete forståelse af armslængdeprincippet set i lyset af debatten om lukningen af Radio24syv.

På trods af den omfattende empiriindsamlings grundlæggende relevans for undersøgelsesformålet, er specialet ikke induktivt, da vi gør brug af litteraturstudiets overblik som et teoretisk perspektiv. Det har været relevant for undersøgelsesformålet at inddrage de teoretiske betragtninger om armslængdebegrebets forskelligheder og eksistensgrundlag, hvorfor litteraturstudiet også har et betragteligt omfang i specialet.

Specialet arbejder med en tredelt analyse, hvoraf hver analysedel har et specifikt undersøgelsesformål, der samlet set skal bidrage til besvarelsen af specialets problemformulering. Analysestrategien er analytisk induktiv, der er en strategi, der kombinerer induktion og deduktion.

Den analytisk induktive strategi er kendetegnet ved at tage udgangspunkt i empiri med henblik på at undersøge, hvad empirien indeholder. Der arbejdes dog samtidigt deduktivt, da der ledes efter bestemte forhold i teksten, der kan kobles på det teoretiske grundlag for specialets undersøgelse.

Netop ovenstående operationaliserer specialet ved at gennemgå dets indsamlede empirimængde, der er indhentet primært via Infomedia og Twitter med henblik på at foretage en kodning som et redskab til indholdsanalysen.

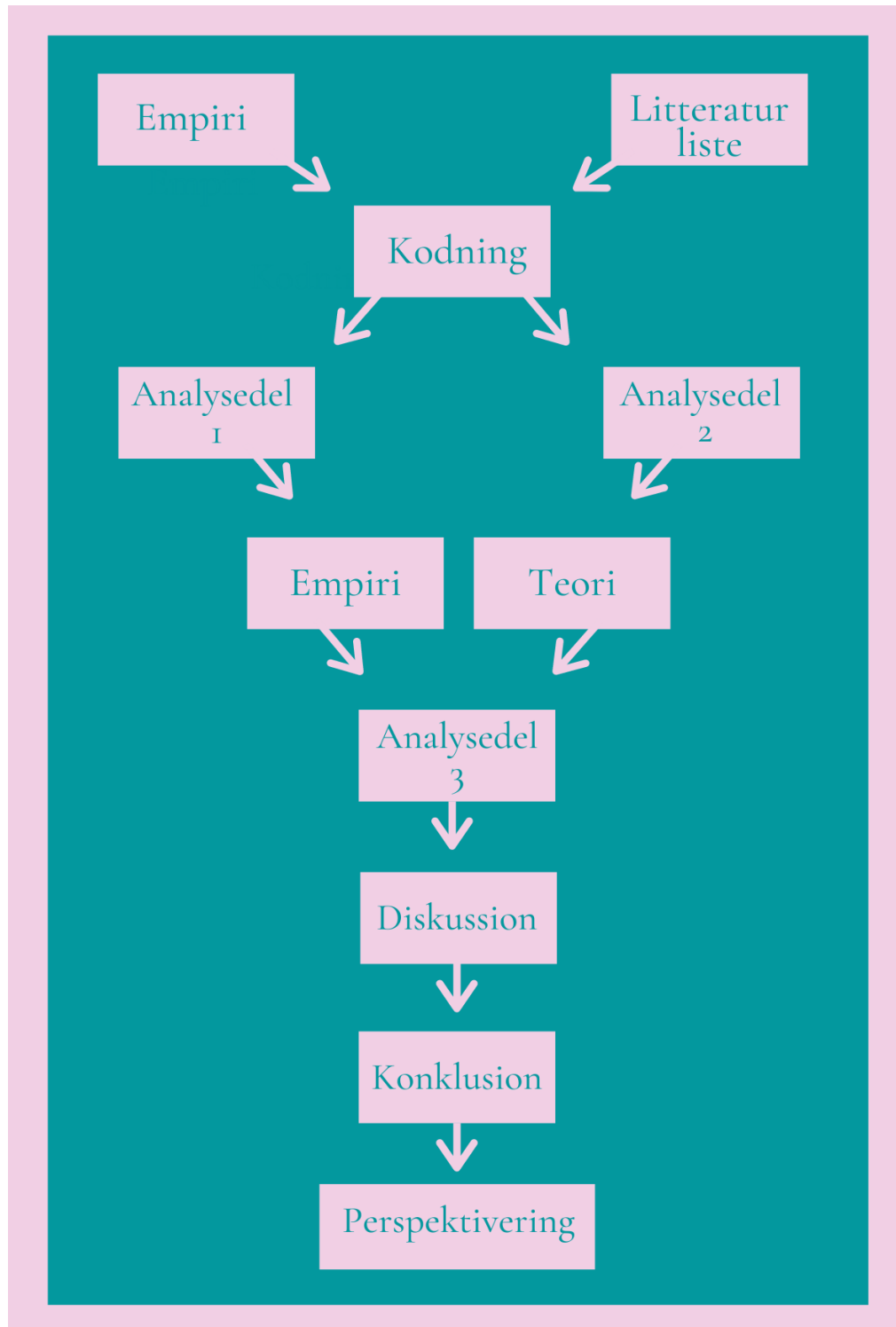
Kodningskategorierne tager afsæt i litteraturstudiets teoretiske og empiriske grundlag for specialet (Boolsen 2017: 29f).

Specialets to første analysedele er formet ud fra en kodning af empiri med et teoretisk fundament. Den første analysedel undersøger debatten af den politiske indblanding, da et stort uddrag af empirien dækker over det tema, hvilket ligeledes kan kobles op på litteraturstudiets undersøgelse af armslængdeprincippet som begreb beskrevet af blandt andet Keynes, Beck og Hilden, der bidrager til en mening af armslængdeprincippet via vores fortolkning af deres udtryk.

Den anden analysedel undersøger armslængdeprincippet som upræcist begreb. Fortolkninger er defineret som usikre, og de bygger ikke på præcise empiriske observationer. Det er et gennemgående element i empirien, hvilket ligeledes har et fundament i litteraturstudiets undersøgelse af armslængden som upræcist begreb beskrevet af blandt andre Ahlberg og Østerby.

Den tredje analysedel adskiller sig ved ikke at være dannet ud fra kodningen, men derimod ud fra konklusionerne i de to første analysedele. Analysedelen undersøger konsekvenser ved brud på armslængdeprincippet, hvortil det har været nødvendigt for undersøgelsesformålet at inddrage ny teori. Det understreger den analytisk induktive strategi, der altså konstant veksler mellem inddragelse af ny empiri og teori (Boolsen 2017: 29f). Det teoretiske fundament, der inddrages, udgør teori om institutionel tillid, pressefrihed og demokrati af henholdsvis Levinsen, Tinggaard Svendsen, Scammell og Semetko, Allern og Strömbeck, der alle bidrager til at give den journalistiske undersøgelse en samfundsrelevans. Analysestrategien er udformet illustrativt i nedenstående projektdesign.

6.5 | Projektdesign

6.6 | Empiri

Specialets empiri vejer tungt i analysen. Nedenstående gennemgås metode, valg, fravalg, indsamling og behandling af empiri.

Undersøgelsen vil tage udgangspunkt i en kvalitativ indholdsanalyse, der redegør for, hvad der i en bestemt periode primært er udgivet i landsdækkende dagblade samt skrevet på Twitter med henblik på at belyse debatten om armslængdeprincippet i lyset af lukningen af Radio24syv.

6.6.1 | Kvalitativ vs. kvantitativ indholdsanalyse

Dette afsnit har til formål at beskrive den kvalitative indholdsanalyse, som specialet bruger som forskningsmetode.

Den kvalitative indholdsanalyse forudsætter en række systematiske trin, hvilke også vil blive gennemgået i henhold til vores konkrete empiriindsamling senere i afsnittet.

Indholdsanalysen er et overordnet redskab, der kan bruges, når kommunikativt indhold skal analyseres (Eskjær og Helles, 2015: 9).

Hvis armslængdeprincippets mening var åbenlys for alle, var der ikke brug for at fortolke den, men meningsfulde fænomener kan ofte udlægges forskelligt.

Indholdsanalysen er kendetegnet ved, at den undersøger allerede tilgængeligt empiri, hvorfor der altså ikke skal generes ny empiri til undersøgelsen (Eskjær og Helles, 2015: 19).

Dette speciale gør brug af en kvalitativ indholdsanalyse frem for den kvantitative. Det skyldes, at analysen skal undersøge, hvordan armslængdeprincippet skal

forstås i lyset af debatten om lukningen af Radio24syv og derfor ikke ønsker at lave en kvantificering over hyppighed. Det er her relevant, *hvad* der er blevet kommunikeret frem for, *hvor ofte* det er blevet kommunikeret (Eskjær og Helles, 2015: 10).

Den kvalitative indholdsanalyse er karakteriseret ved at undersøge tekststrukturer og -relationer. Omfanget er ikke nødvendigvis særlig stort, men det er derimod tekstnært. Kodningen er i modsætning til ved den kvantitative indholdsanalyse ikke systematisk og dermed ikke et udtryk for, hvilket standpunkt der er hyppigst.

Den kvalitative indholdsanalyse er ligeledes kendetegnet ved at kunne analysere latent indhold i modsætning til den kvantitative, der tager udgangspunkt i manifest indhold. Manifest indhold er kommunikation, der fremstår utvivlsomt og tydeligt, mens latent indhold er det, der ikke står sort på hvidt, hvor koderen selv må foretage en fortolkning for at oversætte det mere komplekse indhold til koder (Eskær og Helles, 2015: 13).

Altså er manifest indhold for eksempel resultatet af, hvor mange gange, man kan tælle til ordet “armslængde” i et debatindlæg, eller hvor mange sekunder et TV-program varer. Latent indhold kræver derimod, at vi som undersøgere fortolker indholdet, inden vi koder det. Om eksempelvis et debatindlæg er skrevet i en ironisk tone, kan vi ikke tælle, men vi kan fortolke det således. Selvom vi som forskere har et fortolkende perspektiv i specialet, er det relevant at understrege, at det aldrig vil være muligt at fremsætte et endeligt argument, der lukker diskussionen af eksempelvis debatten af armslængdeprincippet. Ingen fortolkning kan siges at være endelig og absolut sand.

6.6.2 | Indsamling af empiri

Specialets empiri er naturligt forekommende empiri, hvilket vil sige, at det er et allerede eksisterende produkt, der er skabt af den virkelige verden. Empirien er altså ikke skabt eller påvirket i forbindelse med vores undersøgelse (Glavind og Pedersen, 2019: 30).

Naturligt forekommende empiri dækker over al slags kommunikativt indhold, der eksisterer.

Det kan ses ved eksempelvis:

- Mediedokumenter såsom avisartikler, ledere, debatindlæg, tv-programmer og radioprogrammer.
- Opslag på sociale medier såsom Facebook, Twitter og Instagram.
- Politiske dokumenter såsom taler, politiske rapporter, debatter og kampagner.
- Lovforslag mm.

(Glavind og Pedersen, 2019: 31).

Fordelen ved at arbejde med naturligt forekommende empiri er, at den er upåvirket af undersøgelsen og andre faktorer. Det står i modsætning til empiri, der genereres til en specifik undersøgelse og ofte kan blive påvirket af netop det via såkaldte undersøgelseseffekter som eksempelvis en interviewperson, der svarer det, som personen tror, at interviewereren gerne vil høre (Ibid).

Vi vil lave en empiriindsamling, der skal indsamle relevant empiri om debatten af armlængdeprincippet set i lyset af lukningen af Radio24syv.

Vi indsamler vores empiri ud fra to overordnede databaser; Infomedia og Twitter.

Infomedia skal bidrage med empiri fra de landsdækkende dagblade, der har dækket

lukningen af Radio24syv intensivt. De landsdækkende dagblade sætter i høj grad rammen for det overordnede nyhedsbillede, og hvad der generelt bliver debatteret i befolkningen. De har en bred dækning og bidrager med undersøgende journalistik i forløbet, hvorfor vi finder det relevant at tage udgangspunkt i deres produktioner. Dagbladene gør brug af en lang række forskellige kilder i form af eksperter, debattører, partskilder, erfaringskilder m.fl., hvilket bidrager til en nuancering af forståelsen af armslængdeprincippet i lyset af lukningen af Radio24syv.

I forlængelse af målet om at inddrage et nuanceret uddrag af debatten, har det været centralt for os at vælge et bredt udsnit af medier, hvorfor vi har valgt at inddrage alle 21 landsdækkende dagblade, der er kategoriseret ud fra Infomedias søgefunktion.

Vi bruger også Twitter som database for empiriindsamlingen, hvilket er et socialt medie, der er relevant for den politiske og journalistiske debat. Twitter betegnes som et nyhedsmedie baseret på korte, hurtige beskeder. Kendetegnet er desuden, at hvert *tweet* - altså 'opslag' på Twitter - maksimum kan være 140 tegn (Jensen, 2018: 25).

Det sociale medie bidrager med et fællesskabsagtigt element, eftersom alle har tilgang til alle meddelelser, hvilket skaber en ellers uset inkluderende mulighed for kommunikation.

Ligesom det eksempelvis kan ses under en valgkamp, demonstrerede Twitter også en overlegenhed som samlende debatform i forløbet omkring Radio24syvs lukning til trods for, at mediet typisk bruges af journalister og politikere, og derfor ikke er så udbredt i den brede befolkning som eksempelvis Facebook (Jensen, 2018: 112).

Det interessante ved at inddrage en række tweets i empirien er, at i modsætningen til de landsdækkende dagblades publikationer, er tweets ofte skrevet intuitivt, i affektion og hurtigt eksekveret, hvorfor det vil være en langt mere upoleret version af debatten om armlængdeprincippet og Radio24syv, end vi finder i Infomedia-søgningen.

Et andet interessant perspektiv ved Twitter er, at debatten ofte foregår mellem fagperson og lægmand - en almindelig bruger på Twitter kan sagtens debattere med en minister, hvilket gør Twitter til et demokratifremmende redskab. Eftersom alle i princippet kan se alle tweets, man skriver, er det med til at styrke fællesskabet (Jensen, 2018: 63).

I vores empiri gør vi brug af en række tweets fra “almindelige borgere” på Twitter, da vi finder det relevant at inddrage deres synspunkt i debatten blandt politikere og eksperter, da armlængdeprincippet er et begreb, der skal sikre borgernes kultur mod statslig indblanding. Hvis brugeren på Twitter ikke umiddelbart fremgår som en direkte part i Radio24syv-sagen på deres personlige Twitter-side, har vi valgt blot at titulere dem som “Twitter-bruger” da det er i den forbindelse, de udtaler sig om Radio24syv - uanset om de er brandmænd, bioanalytikere eller folkeskolelærere.

Det er dog vigtigt at understrege, at selvom det ikke står eksplicit, kan brugerne sagtens have en skjult agenda eller være part i sagen. I Danmark er Twitter i høj grad stadig et elitemedie, som især bruges af politikere, journalister og andre meningsdannere (Jensen, 2018: 156).

Med udgangspunkt i de mange forskellige kildetyper er det centralt at være kildekritisk og tage højde for latent indhold og biased afsendere. Det er relevant at overveje, hvem kilden til empirien er, og hvilke interesser denne kan have i undersøgelseskonteksten (Glavind og Pedersen, 2019: 31).

I de to databaser søger vi på “Radio24syv” i kombination med “armslængde” med henblik på at indsamle al relevant empiri, der omhandler debatten om armslængde i forbindelse med Radio24syv.

Ulempen ved ovenstående indsamlingsmetode er, at man ved at søge på “armslængde” på Infomedia og Twitter ikke nødvendigvis finder den mest relevante empiri i forhold til debatten om armslængdeprincippet. Som beskrevet i litteraturstudiet er armslængdeprincippet ofte et fænomen, der er i spil, uden at det bliver italesat. Bliver armslængdeprincippet eksempelvis overskredet, er det sjældent, at den pågældende aktør i den kontekst vil sige: “Nu overskrider jeg lige armslængdeprincippet”.

Af den årsag opsætter vi en ‘empiriindsamlingsregel,’ der lyder på, at bliver der i artiklerne beskrevet andre input til debatten, der enten direkte eller indirekte omhandler armslængdeprincippet i en kontekst af lukningen af Radio24syv, kan vi inddrage dem som *ekstra data*, hvis vi finder dem relevante. Det kan eksempelvis være i form af opslag på sociale medier, offentlige dokumenter eller radio- og tv-udsendelser

Denne regel tages også i brug i Twitter-indsamlingen, hvis et tweet henviser til eller kommenterer på et andet tweet - i så fald kan dette også inddrages som ekstra data.

Afsluttende vil vi inddrage enkelte datamaterialer baseret på vores viden i forvejen (se afsnit 6.1 - motivation). Vi ved, at få relevante datamaterialer vil bidrage til besvarelsen af problemformuleringen, og da de ikke nødvendigvis vil blive naturligt indsamlet via den ovennævnte metode, finder vi det nødvendigt at tilføje dem som ekstra empiri.

Konkrete rammer for empiriindsamling:

Perioden for empiriindsamlingen via Infomedia og Twitter er specifikt udvalgt for at indsamle den mest relevante empiri, der skal bidrage til at svare på specialets problemformulering. Søgningen starter d. 29. juni 2018 ved vedtagelsen af medieforliget 2018, der indbefattede, at FM4-licensen- altså Radio24syv eller dens potentielle arvtager - skulle ligge i 110 kilometer fra København (Altinget.dk, 2018).

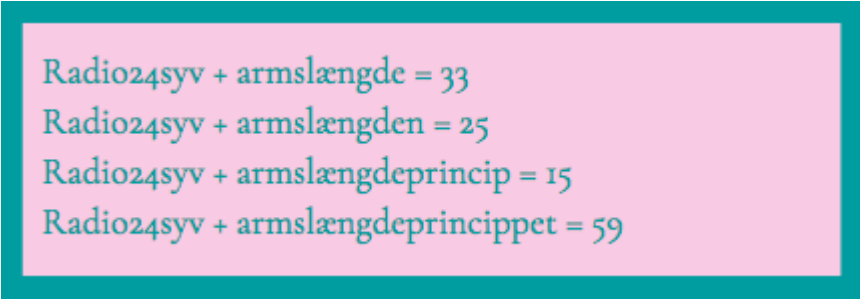
Debatten om armlængdeprincippet i en Radio24syv-kontekst startede i forbindelse med netop det krav, hvorfor vi mener, at det er oplagt at indsamle empiri fra det tidspunkt.

Empiriindsamlingen slutter d. 1. maj 2020. Vi har været nødsaget til at sætte en slutdato, som er, mens specialet bliver udarbejdet. Det er problematisk, da der løbende bliver publiceret relevante artikler, tweets og andet materiale, der bidrager til debatten om armlængde i lyset af lukningen af Radio24syv, men vi finder det nødvendigt at sætte en metodisk afgrænsning. Derfor har vi har valgt d. 1. maj 2020 som senest mulige deadline for, hvad vi kan nå at behandle af empiri i specialet.

Infomedia

I specialets empiriindsamling udvælger vi alle artikler, der dukker op i den ovennævnte søgeperiode, fra landets i alt 21 landsdækkende dagblade. På Infomedia søger vi på “Radio24syv” i kombination med henholdsvis fire specifikke søgeord; “armslængde”, “armslængden”, “armslængdeprincip” og “armslængdeprincippet” i fire forskellige søgerunder. Vi foretager altså en krydssøgning, hvor Radio24syv fast indgår i hver søgerunde efterfulgt af de fire forskellige versioner af armslængdebegrebet udskifteligt, da vi mener, at alle fire begreber er relevante for vores undersøgelsesformål.

Antal resultater ved søgerunder på Infomedia:

Radio24syv + armslængde = 33
Radio24syv + armslængden = 25
Radio24syv + armslængdeprincip = 15
Radio24syv + armslængdeprincippet = 59

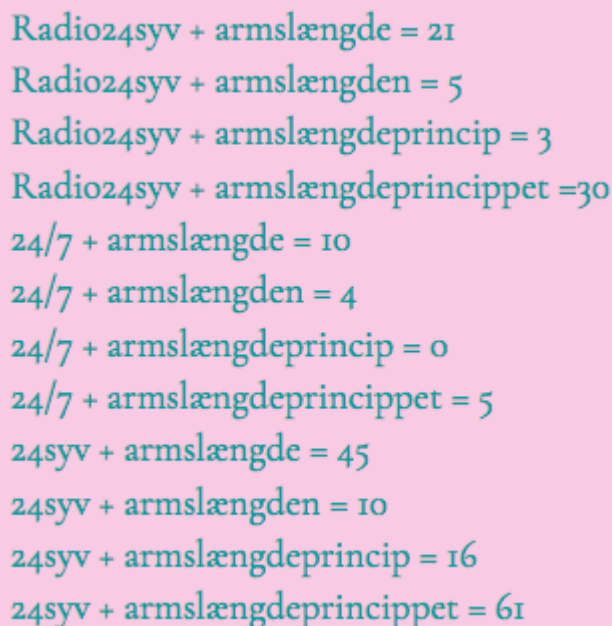
Det vil sige, der i alt er indsamlet 132 artikler på Infomedia. Der er dog et overlap, da 42 artikler enten bruger flere af de fire ovenstående begreber eller dukker op flere gange i søgningen, hvorfor der blot er 90 unikke artikler i vores dataindsamling via Infomedia (Bilag A).

Twitter

På Twitter foretager vi ligeledes en krydssøgning, men denne er en smule mere omfattende. I modsætning til Infomedia-søgningen, hvor vi krydssøger “Radio24syv” med fire begreber, finder vi det relevant ikke blot at søge ud fra “Radio24syv,” men også “24syv” og “24/7” på Twitter, da det er normal praksis, at Radio24syv bliver betegnet således på sociale medier.

På Twitter foretager vi altså søgninger med “Radio24syv,” “24syv” og “24/7,” der alle skal krydssøges med de henholdsvis fire begreber; “armslængde,” “armslængden,” “armslængdeprincip” og “armslængdeprincippet.” Det resulterer i 12 søgerunder på Twitter.

Antal resultater ved søgerunder på Twitter:

Radio24syv + armslængde = 21
Radio24syv + armslængden = 5
Radio24syv + armslængdeprincip = 3
Radio24syv + armslængdeprincippet = 30
24/7 + armslængde = 10
24/7 + armslængden = 4
24/7 + armslængdeprincip = 0
24/7 + armslængdeprincippet = 5
24syv + armslængde = 45
24syv + armslængden = 10
24syv + armslængdeprincip = 16
24syv + armslængdeprincippet = 61

Det vil sige, der i alt er 210 unikke tweets i vores empiriindsamling. Der er ingen overlap i tweets, som det ses i søgerunderne på Infomedia. Det skyldes højst

sandsynligt, at omfanget af et tweet er så begrænset, at det sjældent vil give mening at bruge flere af armslængdebegreberne i ét tweet. Til gengæld er der udover de 210 tweets, der er indsamlet via de 12 søgerunder, 20 ekstra tweets, der er indsamlet, fordi et af de oprindelige tweets har henvist til disse, og vi har fundet dem relevante at inddrage som ekstra data. Det vil sige vores samlede mængde tweets udgør 230 (Bilag B).

Ekstra data

Foruden empiriindsamlingen fra Infomedia og Twitter har vi inddraget ekstra data jf. ‘empiriindsamlingsreglen,’ der lyder på, at bliver der i rådataen beskrevet andre relevante input til debatten, kan det inddrages som ekstra data.

Med udgangspunkt i den regel inddrages der yderligere fem artikler fra henholdsvis Altinget, Berlingske, Politiken og Filmmagasinet Ekko, én Facebook-opdatering og et radioprogram fra P1 (Bilag C).

Afsluttende inddrager vi enkelte datamaterialer, der er udvalgt på baggrund af vores eksisterende viden og nysgerrighed for emnet. Denne datamængde udgør to TV-programmer fra TV 2-News, en Facebook-video fra Radio24syv og to radioprogrammer fra P1 (Ibid).

6.6.3 | Den kvalitative indholdsanalyses tre analytiske trin

Når empirien er indsamlet, kan selve kodningsprocessen begynde.

Den kvalitative indholdsanalyse består af tre analytiske trin, der vil blive gennemgået nedenstående.

Kodning

Det første trin i den kvalitative indholdsanalyse er kodningen. Den har til opgave at inddele vores rådata fra Infomedia, Twitter samt den ekstra data i en række kategorier med henblik på at kunne analysere empirien efterfølgende.

Vi gennemgår i den proces rådataen grundigt og alle relevante sætninger eller passager markeres ud fra den kodningskategori, der passer derpå. Kodningen skal forstås som et fortolkende redskab til at begrebsliggøre empiri for derefter at kunne arbejde videre med den i en analyse.

Her bliver det centralt at fremhæve kendetegnet ved den kvalitative indholdsanalyse; selektivitet. Vi har læst, lyttet, set og gennemgået den samlede mængde rådata, men vi udvælger blot de sætninger og passager, vi finder relevante at inddrage i analysen (Glavind og Pedersen, 2019: 42).

Det er centralt at understrege, at vi naturligvis ikke kan inddrage alle relevante citater, da vi er nødsaget til at afgrænse os i forhold til begrænsning af omfang, da vores mængde af empiri er bred. Der er en lang række mønstre i empirien, der kunne undersøges, men vi har udvalgt de mest fremtrædende, der ligeledes har rod i det redegørende litteraturstudie.

Kodningsprocessen inddeles i to runder. Den første kodningsrunde har til opgave at skabe et overblik over indholdet i rådataen ved at sætte midlertidige kodninger på indholdet ud fra perspektivet; “hvad bliver der kommunikeret her?”

Det vil sige, at den første kodning forudsætter, at vi systematisk læser rådataen igennem, mens alle umiddelbart indlysende kodninger noteres. Det er centralt i denne kodningsrunde at have en åben indstilling til rådataen og notere alle indtryk via koder. Vi har efterfølgende indsamlet alle nedskrevne koder i en kodeliste, der skal strukturere de forskellige kategorier (Glavind og Pedersen, 2019: 43ff).

Første kodelise:

Overkode	Underkode	Underunderkode
Armslængde som uklart princip	Armslængden er brudt Armslængden er ikke brudt Styring af medier Armslængde som uklart princip Politikernes ansvar for medierammen Fastholdelse af armslængden	Samråd
Politisk indblanding	Politisk pres for Radio24syv Politisk pres mod Radio24syv Armslængden er brudt Armslængden er ikke brudt Politikernes ansvar for medierammen Politisk indblanding Politisk bestillingsarbejde Politisk indblanding afvist For lukning Imod lukning	110 km. DAB Socialdemokratiet DF Henrik Sass Larsen Styring af medier Radio4 Administrativ forlængelse Mediepolitisk skandale Udbuddet bør gå om Samråd
Radio- og tv-nævnets proces og habilitet	Radio- og tv-nævnet DAB Uafhængighed Radio- og tv-nævnets habilitet	Radio loud Radio4 Politisk uafhængige medlemmer i Radio- og tv-nævnet Karakter- og pointsystem Pointbedømmelse Ingen regler er brudt Udbuddet bør gå om Samråd

Den anden kodningsrunde tager udgangspunkt i kategorierne fra første kodningsrunde. Med udgangspunkt i vores undersøgelsesformål nedkoger vi mængden af koder til, hvad der findes relevant i henhold til, hvordan kan man forstå armlængdeprincippet i lyset af debatten om lukningen af Radio24syv.

Her er det ligeledes centralt at have det teoretiske grundlag in mente, hvorfor vores betragtninger i litteraturstudiet vil sætte præg på vores kodninger. Det er endvidere vigtigt at have for øje, at koderne ikke fremstår tvetydige, så det undgås, at der opstår tvivl i selve kodningen. Det styrker undersøgelsens validitet og reliabilitet. I anden kodningsrunde er det ligeledes centralt at lave en definition af koderne (Glavind og Pedersen, 2019: 45).

Anden kodeliste:

Hovedkode	Underkode	Definition af kode
Politisk indblanding	Politisk pres imod Radio24syv Politisk pres for Radio24syv Embedsværkets samarbejde med Radio- og tv-nævnet	Alle udsagn om den potentielt politiske indblanding i processen om Radio24syvs lukning
Armslængdebegrebet som uklart princip	Er armslængden brudt? Politikernes ansvar for medierammen	Alle udsagn, der i praksis illustrerer, at armslængdeprincippet ikke er et fast defineret begreb

Analyse

Det andet analytiske trin er selve analysen, der operationaliseres ud fra anden kodeliste, hvor de to hovedkoder udgør hver deres analysedel. Analysedelene er altså dannet ud fra det empiriske grundlag og et teoretisk perspektiv fra litteraturstudiet. Sidenhen er tredje analysedel tilføjet med udgangspunkt i konklusionerne i de to første analysedele og et nyt teoretisk perspektiv.

Kvalitetssikring

Det tredje analytiske trin er en kvalitetssikring. Med udgangspunkt i specialets analysestrategi og -metode, er det centralt at vurdere specialets validitet og reliabilitet med henblik på at kvalitetssikre analysen (Ibid).

Validiteten beskriver overensstemmelsen mellem de analytiske begreber - i dette speciale vores kodninger - og specialets analysestrategi. Idet analytiske begreber typisk udspringer fra empiri i kvalitative indholdsanalyser, vil validiteten ofte være høj i kvalitativ forskning, men den er afhængig af, at koderne defineres præcist (Ibid).

Der kan argumenteres for, at validiteten af vores undersøgelse er høj, da vores koder netop er dannet ud fra empirien, hvorfor vores analytiske begreber stemmer overens med vores analysestrategi. Det sikrer, at vi reelt undersøger det, som vi ønsker at undersøge. En høj validitet i en kvalitativ indholdsanalyse er dog afhængig af en præcis kodning. Med henblik på at styrke validiteten, har vi tjekket vores kodning ved, at begge forfattere har kodet et bestemt uddrag af empirien. Resultatet var en ens kodning.

Vi har ligeledes udformet kodelister med konkrete definitioner af koderne. Begge elementer bidrager til en præcis kodning og derfor en høj validitet af undersøgelsen. Det er dog centralt at understrege, at vi arbejder ud fra et fortolkende perspektiv, hvor der ikke findes en endelig definition af vores begreber, hvilket i sidste ende vil svække validiteten en smule.

En høj validitet er ligeledes kendetegnet ved en grundig kodning og brug af uredigerede citater (Ibid), hvilket er gennemgående ved dette speciale. Der argumenteres altså yderligere for en høj validitet i undersøgelsen.

Reliabilitet skal i dette speciale forstås som pålideligheden af vores empiri og koder. Da vores empiri er naturligt forekommende og derfor ikke skabt til og i forbindelse med udformningen af specialet, styrker det reliabiliteten. I henhold til en undersøgelses reliabilitet peges der på, at kvalitative undersøgelser bør gennemføres på måder, som sikrer, at analyseresultaterne er gentagelige, hvilket vil sige, at resultaterne ville forblive uændrede, hvis andre forskere gennemførte en tilsvarende undersøgelse med anvendelse af samme metodologiske tilgang og problemstillinger. Præmissen for det må være, at det ikke er tilfældige forhold, der forstyrrer forskningen (Ibid).

Da vores empiriske metodefremgang er konsekvent ud fra en tidsbestemt ramme og en række bestemte kilder, styrker det reliabiliteten i vores speciale, da man vil kunne udføre en tilsvarende undersøgelse. Vi har tilføjet ekstra data i form af løbende inspiration og forudindtaget viden, hvilket svækker reliabiliteten i specialet en smule, da det vil være svært at gentage som forsker. Specialets koder er ikke gensidigt udelukkende, da det samme begreb kan fortolkes forskelligt indenfor hermeneutikken, hvilket ligeledes svækker reliabilitet en smule, eftersom vi har mange citater, der passer ind under flere koder. Det ville de ikke kunne, hvis koderne var gensidigt udelukkende.

Afsluttende kan det konstateres, at specialets generaliserbarhed er høj, da analysens resultater både baseres på en stor mængde empiri og mange forskellige analyseenheder (Ibid).

7 | Analysedel 1 - politisk pres

Den første analysedel undersøger med udgangspunkt i den offentlige debat, hvad der i forløbet omkring Radio24syvs lukning bliver anset som et politisk pres i løbet af processen og dermed brud på armlængdeprincippet.

Forståelsen af armlængdeprincippet dannes som bekendt ud fra dets praktiske kontekst.

Derfor undersøger vi, hvornår debatten vurderer, at der har været et politisk pres, der kan anses som brud på armlængdeprincippet. Det vil bidrage til en forståelse af armlængdeprincippet i lyset af lukningen af Radio24syv.

Specialet vurderer ikke, om armlængdeprincippet er brudt eller ej, da det undersøger, hvordan debatten danner forståelsen af armlængdeprincippet.

Debatten om det politiske pres som brud på armlængdeprincippet er en stor del af vores empiri, hvorfor det er relevant at undersøge forståelsen af armlængdeprincippet med udgangspunkt i netop det.

Undersøgelsen trækker i høj grad tråde til vores litteraturstudie, der beskriver armlængdens grundessens som værende et princip, der skal sikre en distance mellem politisk bestemmelse og kulturelt indhold. Hvorfor et politisk pres kan vurderes som brud på armlængdeprincippet.

Men hvornår, vurderer debatten, at grænsen går for, hvad der reelt er et politisk pres og ikke blot politik?

7.1 | Undersøgelse af et politisk pres imod Radio24syv

I dette afsnit undersøger vi den del af empirien, der peger på, at der er foregået et politisk pres imod Radio24syv fra især Dansk Folkeparti, som ifølge debatten har haft til formål at lukke Radio24syv. Det politiske pres, der bliver påpeget i debatten, bliver tolket som brud på armslængdeprincippet.

7.1.1 | Kontekst - Dansk Folkeparti og udflytningskravet

Med udgangspunkt i vores empiri kan vi fastslå, at der ses et mønster, der dækker over en række aktører, der peger på, at DF har brudt armslængdeprincippet ved at stille krav om, hvor Radio24syvs medarbejdere geografisk skulle placeres - altså 110 kilometer fra København (se afsnit 5 - Radio24syv fra dåb til død).

Medieforliget 2018 og dermed det geografiske krav blev vedtaget af den daværende VLAK-regering og DF som støtteparti, men det er udtalt, at det geografiske krav til FM4-licensen kom fra DF.

Den daværende kulturminister fra Liberal Alliance Mette Bock stod i spidsen for medieforliget. Hun slår fast i Jyllands-Posten d. 29.06.18, at de 110 kilometer fra hovedstaden ikke er en blomst, der er groet i regeringens baghave:

”Det var ikke en del af regeringens medieudspil, men et ønske fra DF’s side (...)

Vi sagde: Nu har vi lige bygget en radiokanal op, som der er mange borgere, der er glade for. En totalflytning vil være ødelæggende for Radio24syv”

(Bilag A: 6).

Med citatet fralægger Bock sig ansvaret for udflytningskravet og placerer skylden hos DF, som hun understreger var ophavsmænd til idéen. Det er på trods af, at hun

som kulturminister har haft det overordnede ansvar for medieforliget. Det kan herudfra fastslås, at kravet bliver sat af DF, men vedtaget af DF og hele VLAK-regeringen.

Selvom dette afsnit undersøger empiri, der peger på, at der er foregået et politisk pres imod Radio24syv fra DF, er det centralt at understrege, at VLAK-regeringen også får kritik.

Søren Søndergaard, der er medieordfører for Enhedslisten, siger eksempelvis i Berlingske d. 29.10.19: “Hele den gamle regering har et kæmpe ansvar for det her” (Bilag A: 3), ligesom daværende politisk leder for Alternativet Uffe Elbæk skriver på Twitter:

(Bilag B: 13).

Elbæk retter altså også sin kritik mod den forrige regering ved at skrive, at den reelt lukkede Radio24syv. Det må tolkes som brud på armlængden, da grundforståelse af princippet går på at distancere politikere fra at bestemme over mediernes eksistens, hvorfor det ikke må være en politisk beslutning at lukke Radio24syv, som det bliver beskrevet i litteraturstudiets redegørelse.

Bock og den tidligere VLAK-regering får overordnet set i vores empiri en del kritik, men det er tydeligt, at det er DF, der bliver udpeget som skyldneren i Radio24syvs død.

DF har aldrig lagt skjul på, at det har været et stort ønske fra deres side, at FM4-licensen og dermed potentielt Radio24syv skulle rykke til Jylland. Daværende medieordfører Morten Marinus fra DF siger d. 22.03.19 til Jyllands-Posten: “Vi er umanerligt glade for omsider at få kanalen i udbud. Vi mener, der er stort behov for en taleradio, der har og tager sit udgangspunkt i provinsen. DR har allerede P1 i København” (Jyllands-Posten, 2019 B). DFs officielle politik har altså aldrig været at lukke Radio24syv, men derimod at få en taleradio - gerne Radio24syv - til Jylland.

Alligevel er det bemærkelsesværdigt, at en stor del af empirien - og dermed den offentlige debat - peger på, at det er DFs skyld, at Radio24syv lukker.

Argumentationen går på, at netop udflytningskravet bliver vedtaget, fordi DF ønsker, at Radio24syv skal lukke. Det vil sige, at selvom DF ikke har haft en officiel politik om at forhindre radioen i at sende, vurderer en lang række aktører, at DFs politik indirekte har haft det formål, hvorfor det er brud på armslængdeprincippet.

7.1.2 | Pressede Dansk Folkeparti Radio24syv til at lukke?

Et eksempel på en aktør, der kalder DFs krav om geografisk placering brud på armslængdeprincippet, er folketingsmedlem Martin Lidegaard fra Radikale Venstre, der d. 26.03.19 skriver på Altinget.dk:

“Både angrebet på DR og Radio24syv er et brud på armslængdeprincippet og en helt åbenlys magtdemonstration over for de medier, som DF ikke mener tjener deres politiske sag. Endelig er Dansk Folkepartis (...) helt ublu brud på armslængdeprincippet mellem det politiske niveau og de statsstøttede medier så udansk, at det skriger til himmelen”

(Bilag C: 1).

Lidegaard tolker det daværende medieforlig som en personlig agenda for DF med henblik på at lukke Radio24syv. Det kalder han et brud på armslængdeprincippet.

Med reference til litteraturstudiets betragtninger lægger Lidegaard sig i forlængelse af opfattelsen af armslængdeprincippet, der af Jytte Hilden bliver beskrevet som et princip, der skal beskytte kulturen mod politiske interesser.

Hvis DF altså har forsøgt at lukke Radio24syv ud fra egne interesser, har den såkaldte beskyttelse ikke eksisteret, og som Lidegaard siger, er det brud på armslængdeprincippet.

En leder i Ekstra Bladet d. 29.03.19 rejser samme debat:

”SÅ FIK Dansk Folkeparti lukket Radio24syv.

KLAPJAGTEN på først DR og dernæst den frække radiokanal ligner noget fra en bananrepublik, hvor politikere vil bestemme helt ned i det mest latterlige og smålige detaljer, hvad der skal ud til borgerne”

(Bilag A: 6).

Lederen formulerer lidt kækt, at den politiske proces hører hjemme i en bananrepublik, hvor der ingen fri presse findes, og at DF har lukket Radio24syv.

Argumentationen her går på, at DF har ønsket at kontrollere radiostationen ned til mindste detaljegrad, hvilket af den britiske politolog Anthony Beck beskrives som statskultur, som er brud på armslængdeprincippet. Her redegøres der for, at politikere altid vil være fristet til at påvirke og kontrollere kulturen med henblik på at gøre det til en slags statskultur i deres favør, hvilket er den grundlæggende kritik, Ekstra Bladet retter mod DF.

Med udgangspunkt i vores empiri kan det fastslås, at medierne generelt er kritiske over for DF og deres udflytningskrav. Der er ikke et eneste landsdækkende dagblad, der forsvare DF i processen, mens både B.T., Politiken, Børsen, Berlingske, Ekstra Bladet og Jyllands-Posten retter en kritik af DF med et argument om, at de har brudt armslængdeprincippet ved udflytningskravet.

Det må tolkes som et tegn på, at medierne aktivt tager del i kampen for den frie presse, der ikke skal kontrolleres eller lade sig styre af statens præferencer (Bilag A: 1ff).

Med henblik på at give et fyldestgørende indblik i debatten om politisk pres som brud på armslængdeprincippet, inddrager vi et par tweets, da en stor del af empirien er brugere på Twitter, der argumenterer for, at DF har presset Radio24syv til at lukke ved at indføre det geografiske krav i medieforliget. Et eksempel er Kåre Traberg Smidt, der er folketingskandidat for Alt. Han skriver på Twitter, at det har været en agenda for DF at lukke Radio24syv:

(Bilag B: 4).

Traberg Smidt argumenter for, at DFs udflytningskrav er skyld i Radio24syvs lukning, og at det er brud på armslængdeprincippet. Ifølge Hilden er armslængden mellem kultur og politik et universelt middel til at opretholde en demokratisk ytringsfrihed. Traberg Smidt skriver, at udflytningskravet er “direkte møntet” på Radio24syv, hvorfor han hentyder til, at DF helt specifikt ønsker at lukke Radio24syv. Det vil være brud på armslængdeprincippet.

Et andet eksempel på en Twitter-bruger, der retter en kritik mod DF, er Jacob Honoré, der skriver:

(Bilag B: 5).

Jacob Honoré mener med dén spidse kommentar, at armslængdeprincippet er væk til fordel for politiske interesser igen med en fortolkning af, at udflytningskravet er et politisk pres fra DFs side med henblik på at lukke Radio24syv.

Påstanden om, at der kan sættes lighedstegn mellem udflytningskravet og et ønske om Radio24syvs lukning, bliver også sandsynliggjort af lektor emeritus i medievidenskab Per Jauert, der udtaler sig som apolitisk aktør og medlem af Radio- og tv-nævnet. Han påpeger i Berlingske d. 16.02.20, at DF potentielt har ønsket, at Radio24syv skulle lukke:

”Det kan i hvert fald tolkes i den retning, at det har været hensigten med kravet fra Dansk Folkeparti i forhold til regeringen og medieaftalen, at Radio24syv ikke skulle kunne søge”

(Bilag A: 1).

Empirien viser altså et bredt udsnit af aktører i form af både eksperter, politikere, medier og Twitter-brugere, der alle deltager aktivt i debatten om armslængdeprincippet i lyset af lukningen af Radio24syv, hvor de hver især peger på, at DF med deres udflytningskrav til FM4-licensen bevidst har forsøgt at presse Radio24syv til at lukke og dermed brudt armslængdeprincippet.

De udvalgte citater er blot et udpluk af en bred empirimængde, der peger på DF som ansvarlig for Radio24syvs lukning.

Det er interessant, at en markant del af aktørerne dømmes DF som bøddel, når partiet selv fralægger sig al ansvar. Der er dog en række nedslagspunkter gennem radioens sendetid, der er oplagte eksempler på, hvorfor DF potentielt har haft et ønske om stoppe Radio24syv.

Radio24syv interviewer forhenværende DF-folketingsmedlem Pernille Bendixen, der live i radioen bliver afsløret i, at hun ikke forstår, hvad BNP betyder, da hun bruger begrebet helt forkert (B.T., 2015).

Et andet eksempel på en episode, der kunne være et incitament til at lukke Radio24syv for DF, foregår i satireprogrammet 'Den Korte Radioavis'. Den fiktive karakter og vært på programmet Kirsten Birgit ringer til daværende folketingsmedlem fra DF Pia Adelsteen. Her fortæller Kirsten Birgit, at en af Adelsteens ansatte på den restaurant, hun ejer, er afgang ved døden.

Det er en aprilsnar og ikke sandt. Adelsteen ender med at politianmelde Radio24syv for episoden (DR, 2019 A).

Som beskrevet flere gange i afsnittet, afviser DF at have en officiel politik om gerne at ville lukke Radio24syv. Folketingsmedlemmet Søren Espersen fra DF argumenterer her eksempelvis for, at DF aldrig har haft et ønske om at lukke

Radio24syv - blot at flytte størstedelen til Jylland med henblik på at tilgodese de jyske borgere - og han er overbevist om, at partiet aldrig har diskuteret kritikpunkter i forhold til Radio24syv, siger han til Jyllands-Posten d. 29.01.20:

”Jeg mindes slet ikke på noget tidspunkt, at vi i vores gruppe har diskuteret Radio24syvs måde at lave journalistik på. Det er aldrig sket, tør jeg sige. Så har det i hvert fald været en dag, hvor jeg ikke var der”

Espersen bliver herefter spurgt, om det var en mission for DF at lukke Radio24syv:

“Vi var da ærgerlige over, at de ikke kunne finde ud af flytte en del af deres ting til Aarhus. Så havde de sikkert haft en chance. Men nej, det afviser jeg fuldstændig”

(Bilag A: 5).

Det er altså udokumenteret, at DF har haft et ønske om at lukke Radio24syv. Det har ikke været en officiel politik fra partiets side og Espersen afviser, at DF har haft et horn i siden på radiostationen. Armslængdeprincippet er altså ifølge DF selv overholdt.

7.1.3 | Opsummering af politisk pres imod Radio24syv

Vores empiri tegner et tydeligt mønster af, at aktørerne i den offentlige debat mener, at DF har haft et ønske om at lukke Radio24syv, hvorfor partiet har sat et udflytningskrav til FM4-licensen. I debatten bliver udflytningskravet tolket som et politisk pres mod Radio24syv og vurderet som brud på armslængdeprincippet.

Litteraturstudiet redegør for armslængdeprincippet som et princip, der skal sikre en distance mellem politisk bestemmelse og kulturelt indhold.

Hvis DF har ført en politik med henblik på at lukke Radio24syv, som debatten vurderer, vil det altså med udgangspunkt i litteraturstudiets betragtninger være brud på armslængdeprincippet.

Som modpol til den del af debatten står DF, der afviser at have haft et politisk ønske om at lukke Radio24syv. De har blot forhandlet et udflytningskrav med henblik på at have en taleradio i Jylland.

Der er altså ingen direkte dokumentation for, at armslængdeprincippet er brudt, men debatten vurderer nærmest entydigt, at grænsen for, hvad der reelt er et politisk pres og ikke blot politik, er overskredet med DFs udflytningskrav, hvorfor der peges på brud på armslængden.

7.2 | Politisk pres til fordel for Radio24syv

I dette afsnit undersøger vi den del af empirien, der peger på, at der er foregået et politisk pres til fordel for Radio24syv fra Jens Rohde, Rad. V., Alex Vanopslagh, LA, og Claus Hjort Frederiksen fra Venstre.

Et mønster viser, at aktørerne i den offentlige debat mener, at det politiske pres har haft til formål at sikre Radio24syvs overlevelse på trods af Radio- og tv-nævnets afgørelse. Det politiske pres, der bliver påpeget i debatten, bliver tolket som brud på armslængdeprincippet.

7.2.1 | Kontekst - forlængelse af sendetilladelse

Da Radio24syv taber DAB-udbuddet til Radio Loud d. 22.10.19 (se afsnit 5 - Radio24syv fra dåb til død) afføder det en række reaktioner.

Mange lyttere er kede af at have mistet den radio, de lytter til hver dag, men der vælter også en kritik ind af selve udbudsprocessen fra politisk side, viser vores empiri.

Foregangsmand for den kritik er Rohde, der kæmper for, at Radio24syvs sendetilladelse skal forlænges, så udbuddet kan gå om.

Den saglige begrundelse er ifølge Rohde, at Radio Loud har valgt en billigere DAB-løsning, der kun dækker 82 procent af landet, hvorfor han mener, at pointgivningen og resultatet ikke er fair.

Derudover retter han en kritik mod nævnets økonomiske vægtning og vurderinger i forhold til kvaliteten af programmernes indhold.

Rohde siger i Berlingske d. 29.10.19:

”Jeg ved godt, at jeg bryder alle idéer om armslængde her, men det er jeg totalt ligeglad med. Dette har potentiale til at blive en mediepolitisk skandale, og hvis man saver sine arme af i den sammenhæng, så er det ansvarspådragende”

(Ibid).

Rohde siger, at han bryder armslængdeprincippet, men at det er sekundært i konteksten af situationens alvor i hans optik.

Det var på daværende tidspunkt et populært synspunkt at støtte Radio24syv, da mange borgere var imod radioens lukning. Det kan være en af årsagerne til, at de fleste medieordførere fra hele den politiske linje har været meget aktive i debatten om kritikken af udbuddet, hvilket vil fremstå løbende i denne og de kommende analyser.

Til Berlingske siger Vanopslagh d. 27.10.19, at han giver sin fulde opbakning til Rad. V.s forslag om, at udbuddet skal gå om:

“Radio- og tv-nævnets afgørelse og bedømmelser er ikke videre imponerende. Særligt den tunge vægt på økonomi forekommer besynderligt, så længe, at Radio24syv holder sig inden for den økonomiske ramme og tilmed dækker hele landet. Derfor fuld opbakning til De Radikales ønske om, at udbuddet går om”

(Bilag C: 1).

I stil med Rohde og Vanopslagh blander Hjort Frederiksen sig også i debatten, der ruller i Berlingske de dage. D. 27.10.19 siger han, at:

“Det er helt uforståeligt, at Radio24syv skal lukke. Jeg forstår ikke, at det danske samfund har råd til at skrotte dette bidrag til mediebilledet. Lad os håbe på politisk mod til at gøre denne beslutning om”

(Bilag C: 1).

Det tunge politiske forsvar af Radio24syv bliver i den offentlige debat tolket som en politisk indblanding og brud på armslængdeprincippet.

7.2.2 | Bryder Radio24syv-forsvaret armslængden?

Et eksempel på en aktør i debatten, der argumenterer for, at det politiske forsvar til fordel for Radio24syv er brud på armslængdeprincippet, er chefredaktør på Dagbladet Børsen Niels Lunde. Han skriver i sin leder d. 01.11.19, at: ”Det uværdige forløb om Radio24syv ser ud til at være slut, og på Christiansborg bør tømmermændene være voldsomme” (Bilag A: 1) og refererer direkte til Rohde og de andre politikeres indblanding i udbudsprocessen.

Lunde uddyber:

“Det er princippet om, at kulturlivet og (...) for eksempel den frie presse, skal leve uafhængigt af politiske magthavere (...)Det er også et sårbart princip. Det er sårbart overfor de magthavere, der kun støtter princippet, når det tjener deres særlige interesser, og som angriber princippet, når det passer ind i deres kram”

(Bilag A: 1).

Lunde argumenterer for, at Rohde, Vanopslagh og Hjort Frederiksen bryder armslængdeprincippet, fordi udbuddets resultat ikke bliver, som de ønsker.

Han siger, at med den politik, de fører, lever den frie presse ikke uafhængigt af politiske magthavere.

Lunde beskriver her det helt grundlæggende i armslængdeprincippets formål.

Beck pointerer, at staten altid vil forsøge at påvirke kulturinstitutioner ud fra dets egne præferencer, hvorfor armslængdeprincippets sikring af distance mellem medier og politik er så central for den uafhængige presse.

Ifølge Beck rammer Lunde altså hovedet på sømmet, når han siger, at Rohde bryder armslængdeprincippet. Det gør han, når han argumenterer for sin sag ved eksempelvis at sige, at han er uenig i Radio- og tv-nævnets vurderinger af Radio Loud og Radio24syv i forhold til kvaliteten af programmernes indhold.

Empirien dækker også over en bred kam af aktører på Twitter, der kommenterer på den politiske indblanding til fordel for Radio24syv.

Grundholdningen er generelt, at politikerne skal acceptere et uafhængigt nævns konklusion, og at det er brud på armslængdeprincippet, når Rohde, Vanopslagh og Hjort Frederiksen stiller sig i opposition til Radio- og tv-nævnets bedømmelse.

Et eksempel på den holdning illustreres ved det tidligere folketingsmedlem for Socialistisk Folkeparti Özlem Sara Cekics tweet:

(Bilag B: 5).

Hun spørger retorisk, om de samme politikere - herunder Rohde, Vanopslagh og Hjort Frederiksen - mon havde reageret anderledes, hvis Radio24syv, som de åbenlyst forsvarer, havde vundet udbuddet. Altså om de stadig havde ønsket en tilbundsående undersøgelse af Radio- og tv-nævnets vurderingsgrundlag og endegyldige beslutning? Svaret er højst sandsynligt nej.

Hvis man som politiker kæmper for, at udbuddet skal gå om, fordi man er uenig i Radio- og tv-nævnets afgørelse, er det brud på armslængdeprincippet.

Det skyldes, at der gøres op med den politiske uafhængighed, der er grundlæggende for Radio- og tv-nævnet. Nævnet er netop etableret med henblik på at fordele økonomisk støtte til forskellige kulturinstitutioner uden politisk indblanding. Som det ses ved det britiske Arts Council, som er Radio- og tv-nævnets forgænger.

Et andet eksempel på en Twitter-bruger, der retter kritik mod den politiske indblanding og kalder det et armslængdebrud, er Pia Toftdal, der skriver:

(Bilag B: 7).

Pia Toftdal beskriver i forlængelse af litteraturstudiets betragtninger, at armslængdeprincippet beror på, at politikerne stiller opgaven, men blander sig uden om, hvem der vinder opgaven.

I Kunststøtteudvalgets rapport fra 2011, fremgår det, at armslængdeprincippet indebærer, at der inden for politisk fastlagte rammer arbejdes på afstand af og uden indflydelse fra det politiske system.

Derfor er Pia Toftdals betragtning om, at det er brud på armslængden, når politikere blander sig politisk, berettiget.

Empirien dækker også over flere eksperter, der kommenterer på den politiske indblanding til fordel for Radio24syv.

Et eksempel på det er professor emeritus og medieforsker Frands Mortensen, der i Jyllands-Posten d. 30.10.19 forklarer, hvorfor han mener, at udtalelser som Rohdes er et brud på armslængdeprincippet:

”Det er ironisk, at Jens Rohde mener, at det her er så vigtigt, at man er nødt til at bryde med armslængdeprincippet, når det princip jo er til for at forhindre netop dét”

(Bilag A: 4).

Det er her centralt at tilføje, at Rohde selv eksplicit siger, at han bryder armslængdeprincippet med fuldt overlæg: “Jeg ved godt, at jeg bryder alle idéer om armslængde her, men det er jeg totalt ligeglad med” (Bilag A: 1).

Herudfra kan det altså konstateres, at vores empiri entydigt peger på, at den politiske indblanding, der har til formål at genskabe udbuddet, er brud på armslængdeprincippet, hvilket er i tråd med litteraturstudiets redegørelse for armslængdeprincippet som symbol på uafhængighed mellem stat og medier.

7.2.3 | Opsummering af politisk pres til fordel for Radio24syv

Empirien tegner et tydeligt mønster af, at aktørerne i debatten mener, at Rohde, Vanopslagh og Hjort Frederiksen bryder armlængdeprincippet ved at blande sig i Radio- og tv-nævnets afgørelse. Politikerne vurderer ud fra subjektive holdninger, at afgørelsen er forkert. Med udgangspunkt i litteraturstudiets beskrivelse af armlængdeprincippets formål om at sikre en distance mellem kultur og politiske interesser, er det et brud på armlængdeprincippet.

Der er ingen modpol til det synspunkt i vores empiri. Selv Rohde siger, at han godt ved, at han bryder armlængdeprincippet.

Det kan altså konstateres, at den offentlige debat af armlængdeprincippet - i lyset af lukningen af Radio24syv - entydigt vurderer, at en opfordring til, at udbuddet skal gå om med udgangspunkt i subjektive vurderinger af Radio- og tv-nævnets afgørelse, er brud på armlængdeprincippet.

7.3 | Det usynlige politiske pres

Der ses et tredje mønster i den offentlige debat, der dækker over den del af empirien, der diskuterer, om der er foregået et usynligt politisk pres, der har haft til formål at lukke Radio24syv.

Det usynlige element dækker over et forløb, der er foregået i Kulturministeriets embedsværk og derfor ikke har været synligt for offentligheden.

Det står i kontrast til de to ovenstående afsnit, der analyserer et udsnit af debatten, der omhandler argumenterne for et mere tydeligt politisk pres henholdsvis imod og til fordel for Radio24syv. Det potentielt usynlige politiske pres, der bliver påpeget i debatten, bliver tolket som brud på armslængdeprincippet.

7.3.1 | Kontekst - Berlingske udgiver embedsværks indstilling

I februar 2020 udgiver Berlingske en række artikler, der afslører, at Radio- og tv-nævnet har kopieret en indstilling fra embedsværket under Kulturministeriet.

Den indstilling bliver brugt som begrundelse for udnævnelsen af Radio Loud som vinder af udbuddet i oktober 2019.

Det vil sige, at det officielle belæg for, at Radio Loud vinder, i praksis er udarbejdet af embedsværket og ikke det uafhængige Radio- og tv-nævn.

I TV 2 News' debatprogram 'Presselogen' d. 23.02.20 diskuterer chefredaktør for Berlingske Mette Østergaard og nyhedsdirektør for Børsen Nikolaj Sommer relevansen af dækningen.

Mette Østergaard forklarer, hvorfor hun mener, at Berlingskes artikelserie er væsentlig:

“Den beslutning, nævnet tager, er fuldstændig én til én med den indstilling, der bliver lavet. Politikerne har gang på gang sagt, at det nævn er uafhængigt og fri af den politiske proces, og derfor klinger det en smule hult, at man ikke har et nævn, som tager kritisk stilling til den indstilling, der er lavet, men derimod nærmest gummitempler det, som der er kommet fra embedsværkets side”

(Bilag C: 1).

Østergaard forklarer altså, at der ikke nødvendigvis har været et politisk pres i Kulturministeriet, der har haft til formål at lukke Radio24syv, men hun argumenterer for, at beslutningen er taget markant tættere på det ministerielle arbejde, end det tidligere er fremgået. Østergaard har naturligvis en åbenlys interesse i at forsvare Berlingskes publikationer, da hun er ansvarlig for indholdet.

Sommer fremstår i ‘Presselogen’ uenig og argumenterer for, at armslængdeprincippet er overholdt ved, at embedsmænd er underlagt et krav om, at de skal agere fagligt:

“Det havde jo faktisk været super mærkeligt, hvis nævnet havde ændret på helt vildt meget, for så havde det jo tydet på, at de her embedsmænd ikke havde leveret et ordentligt stykke arbejde”

(Bilag C: 1).

Sommer fastslår altså, at han intet bemærkelsesværdigt finder ved, at nævnet kopierer embedsværkets indstilling.

Østergaard fastholder, at den identiske indstilling fra embedsværket og Radio- og tv-nævnet potentielt kan være problematisk og brud på armslængden:

“Det, det handler om, er armslængdeprincippet. Jeg forstår ikke, at du kan sidde som chefredaktør og synes, det er uvæsentligt, hvor lang afstand der er mellem politiske beslutninger og uafhængige medier. Det må være fuldstændig centralt for den pressefrihed, vi har fremadrettet”

(Ibid).

Østergaards argumentation kan føres tilbage til grundlæggelsen af The Arts Council, der blev oprettet i Storbritannien med henblik på at sikre armslængde med et formål om at være komplet politisk uafhængig. Radio- og tv-nævnet anses som den danske pendant til The Arts Council, hvorfor Østergaard understreger relevansen i afstanden mellem politiske beslutninger og det uafhængige nævn.

Østergaard og Sommers debat er et tydeligt eksempel på den generelle offentlige debat af armslængdeprincippet i forbindelse med embedsværkets indstilling og Radio- og tv-nævnets endegyldig begrundelse for vinderen af udbuddet.

Med udgangspunkt i Østergaard og Sommers debat er det interessant at fremhæve, at armslængdeprincippet bliver brugt som målestok for, hvorvidt processen har været problematisk.

Sommer argumenterer for, at forløbet er et udtryk for god og normal praksis, fordi der er et armslængdeprincip, mens Østergaard mener, at netop dette forløb udfordrer armslængdeprincippet, og at det derfor er problematisk.

Et billede på ovenstående uoverensstemmelse kan være at se armlængden både som et sværd og som et skjold. Begge parter gør aktivt brug af begrebet i deres argumentation - enten angriber de med det, eller også forsvarer de sig med det.

Uanset om dækningen har været berettiget eller ej, ses det i vores empiri, at den har medført en heftig debat af armlængdeprincippet. Derfor finder vi det relevant at behandle den i nedenstående afsnit, der tager udgangspunkt i de to mediechefers forskellige ringhjørner og fortolkninger af armlængdeprincippet. Det gør vi med henblik på at forstå armlængdeprincippet i Radio24syv-forløbet.

7.3.2 | Er Radio- og tv-nævnet overflødigt?

Det fremgår af vores empiri, at en hyppig reaktion på Berlingskes dækning af den identiske vurdering har været, at Radio- tv-nævnet virker overflødigt, hvis det ikke tager selvstændige beslutninger uafhængigt af embedsværket.

Overflødheden kommer til udtryk som brud på armlængdeprincippet, da armlængden er cementeret i den politiske uafhængighed, som det bliver beskrevet i litteraturstudiets redegørelse for grundlæggelsen af The Arts Council.

Forsvinder den politiske uafhængighed, forsvinder armlængden, lyder argumentation i debatten.

Christian Scherfig, der er tidligere formand for Radio- og tv-nævnet, siger i den forbindelse til Berlingske d. 18.02.20:

“Nævnet bør forholde sig til substansen i sagen helt ned til hvert enkelt delkriterium. Ellers er man ude i den situation, at nævnet bare bliver et gummistempel, og man risikerer, at armslængden bliver fuldstændig amputeret, fordi man ikke efterprøver sekretariatets indstilling”

(Bilag A: 1).

Scherfig mener altså, at nævnets rolle i vurderingen af vinderen af udbuddet har været overflødig, hvilket i hans optik medfører brud på armslængdeprincippet, da der mangler en uafhængig instans mellem embedsværk og den endelige beslutning. Scherfig har ikke en umiddelbar agenda i denne konkrete kontekst, hvorfor hans vurdering af, at armslængden er amputeret, skal betragtes som et professionelt synspunkt. Da Scherfig er tidligere formand for Radio- og tv-nævnet er det naturligvis en bemærkelsesværdig udtalelse, og hans betegnelse “gummistempel” er et udtryk for, at Radio- og -tv-nævnet netop ikke er politisk uafhængigt, der, som det er beskrevet i litteraturstudiet, er hele forudsætningen for nævnets eksistens og oprettelse af armslængdeprincippet.

Den offentlige debat inkluderer også en række udtalelser fra eksperter, der kommenterer på Berlingskes artikelserie. De vurderer overordnet set, at afsløringen sandsynliggør, at der kan have været et politisk pres fra kulturministeren på embedsværket og Radio- og tv-nævnet. Det politiske pres vil i så fald være brud på armslængden i to led, da politiske interesser ikke skal påvirke et medies eksistens. Ligesom at Radio- og tv-nævnet skal være politisk uafhængigt og i så fald burde have “stoppet” det potentielt politiske pres, der har ønsket at lukke Radio24syv.

Carina Risvig Hamer, der er lektor i udbudsret, argumenterer i Berlingske d. 16.02.20 for, at hvis der har været et ønske om at lukke Radio24syv i Kulturministeriet, har det ikke været umuligt:

“Det viser, at såfremt man ønskede en bestemt vinder, så har det ikke været umuligt at påvirke processen. Det er langt hen ad vejen subjektive skøn og vurderinger, som har afgjort, hvem der vandt dette udbud, og disse skøn er foretaget af embedsmænd. Herefter har det uafhængige nævn blindt lænet sig op ad disse anbefalinger”

(Bilag A: 1).

Ovenstående udtalelse er altså et eksempel på sandsynliggørelsen af det politiske pres, der vil være brud på armlængden.

Peter Munk Christensen er professor i statskundskab, og han forklarer i forlængelse heraf i samme artikel i Berlingske, at det er normal praksis, at embedsmænd agerer efter ministerens ønske:

“Hvis der er tale om en skæv indstilling, der taler til fordel for Radio Loud, så er det mere sandsynligt, at embedsfolkene har fornemmet, hvad ministeren ville. Herefter har apparatet helt af sig selv arbejdet i den retning. Det er sådan, embedsværket normalt arbejder i det daglige, hvor de skal være yderst lydøre og rette sig ind efter selv små signaler fra ministeren”

(Ibid).

Risvig Hamer og Munk Christiansen, der begge udtaler sig i professionelt regi, vurderer derfor, at hvis den socialdemokratiske kulturminister, Joy Mogensen, har haft et ønske om, at Radio24syv skulle lukke, har det været uproblematisk for

hende at følge det til dørs. Det må være brud på armlængdeprincippet, da en kulturminister ikke må presse et uafhængigt Radio- og tv-nævn politisk.

Det er centralt at understrege, at Risvig Hamer og Munk Christiansen ikke konkluderer, at armlængdeprincippet er brudt. De argumenterer blot for, at der ingen forhindringer har været for, at det kunne brydes.

Det skal forstås med udgangspunkt i fortolkningen af armlængdeprincippet som værende en instans, der skal sikre nævnets uafhængighed fra politisk indblanding, som det beskrives i litteraturstudiet.

Fra politisk side har Berlingskes dækning af embedsværkets indstilling også skabt debat. Der bliver fra en lang række medieordførere argumenteret for, at det uafhængige Radio- og tv-nævn ikke fremstår uafhængigt i konteksten af Berlingskes artikelserie om nævnets kopiering af embedsværkets arbejde.

Det vil, som det er gennemgående for hele dette afsnit, altså være et udtryk for et politisk pres, der er brud på armlængdeprincippet. Radio- og tv-nævnet skal være komplet uafhængigt af politiske interesser med henblik på at sikre, at landets kultur- og medieinstitutioner ikke bliver til en slags statskultur, hvor staten er styret af indholdet, som Beck beskriver det.

Empirien dækker som nævnt over en lang række politikere - især medieordførere - der retter en kritik mod nævnet.

Et eksempel herpå er Britt Bager, medieordfører for V., der d. 18.02.20 udtaler i Berlingske, at hun ikke mener, at Radio- og tv-nævnet har handlet selvstændigt:

“Man kalder det et uafhængigt nævn, men det er det ikke. Der er en dyb afhængighed og kontakt mellem ministeren og de embedsmænd, som har haft afgørende indflydelse på udbuddet”

(Ibid).

Søren Søndergaard, medieordfører for EL, belyser ligeledes den manglende afstand mellem embedsværk og nævn i sin kommentar til forløbet i samme artikel: “Det viser, at denne afgørelse reelt ikke er truffet af Radio- og tv-nævnet, men af embedsmænd. Efter min mening er det dybt problematisk” (Ibid).

Morten Messerschmidt, folketingsmedlem for DF, fremhæver også i Berlingske d. 25.02.20, at Radio- og tv-nævnet ikke fremstår uafhængigt, når de ikke ændrer i embedsværkets indstilling: “Nævnets beslutninger skal være uafhængige, men på baggrund af blandt andet de nye oplysninger kan man desværre sætte spørgsmålstejn ved uafhængigheden” (Ibid).

Bager, Søndergaard og Messerschmidt er alle i opposition til regeringen, hvorfor deres kritik af forløbet under Socialdemokratiets tid som regeringsparti skal ses i lyset af deres bias som naturlige kritikere af regeringen. Kritik af forløbet omkring Radio24syv har været et populært politisk synspunkt at indtage, da der i befolkningen er bred opbakning til Radio24syv, hvilket også kan anses som en af årsagerne til den brede og hyppige kritik af forløbet, der lukkede Radio24syv.

Empirien dækker over en lang række forskellige aktører, der reagerer kritisk på, at nævnet har kopieret embedsværkets indstilling og kobler det sammen med et manglende armslængdeprincip. Mads Brügger, der er forhenværende programchef

for Radio24syv og derfor har et meget ladet udgangspunkt, siger 'i P1 Debat' d. 18.02.20, at han tolker Berlingskes udlægning af sagen som et udtryk for, at kulturminister Mogensen potentielt har taget beslutningen om, at Radio24syv skulle lukkes:

“Det bestyrker min mistanke om, at det her er et politisk bestillingsarbejde, fordi nu ved vi, at Radio- og TV-nævnet har gummistempet en afgørelse, som embedsmænd - lige under en socialdemokratisk minister - har truffet”

(Bilag C: 2).

Brügger laver altså en direkte kobling mellem kulturministeren og beslutningen om udbuddets vinder, hvilket - hvis det forholder sig således - er brud på armslængdeprincippet, da beslutningen bør være komplet uafhængig af politiske interesser.

Kritikken af forløbet om det usynlige politiske pres centrerer sig om brud på armslængdeprincippet og begrebet bliver brugt aktivt som et slags angreb mod de ansvarshavende, hvorfor vi konstaterer, at den ene part af den offentlige debat bruger armslængdeprincippet som et sværd i deres argumentation.

7.3.3 | Afvisning af politisk pres fra embedsværk

Som klar modpol til den intensive kritik af den kopierede indstilling fra Kulturministeriets embedsværk til Radio- og tv-nævnets valg af udbudsvinderen står en række aktører på mål for hele forløbet. De afviser al form for politisk indblanding og dermed brud på armslængdeprincippet.

Caroline Heide-Jørgensen, der er formand for Radio- og tv-nævnet, siger til Berlingske d. 16.02.20:

“Det er helt normal procedure, at sekretariatet udarbejder materiale og indstillinger, som nævnet substansbehandler. Der er derfor intet grundlag for at mene, at det er embedsværket, der har besluttet, hvem der skulle have programtilladelsen”

(Bilag A: 1).

Heide-Jørgensen, der er ansvarlig for nævnets ageren i forløbet, afviser blankt, at beslutningen reelt er taget af embedsværket. Hun argumenterer altså for fuld armslængde og for, at nævnet har ageret politisk uafhængigt, som det er tiltænkt.

Heide-Jørgensen bliver bakket op af Morten Lautrup-Larsen, der er vicedirektør i Slots- og Kulturstyrelsen i samme artikel.

Han udtaler: “Jeg kan lægge hovedet på blokken og garantere, at sekretariatet på ingen måde har været udsat for politisk påvirkning i forbindelse med sekretariatets betjening af nævnet” (Ibid).

Lautrup-Larsen affejer hermed al kritik af politisk indblanding og brud på armslængden i embedsværkets indstilling. Han afviser derfor, at nævnet skulle have bidraget til at arbejde mod en statskultur, som Beck beskriver det, når politikerne forsøger at styre kulturinstitutionerne.

Kulturminister Mogensen, der er ansvarlig for det ministerium, hvori embedsmændene bag indstillingen til Radio- og tv-nævnet sidder, forklarer i Berlingske d. 16.02.20, at hendes fokus har været på at sikre armslængden:

“Jeg respekterer selv armslængdeprincippet, som i sig selv er en væsentlig grund til, at det ikke er os politikere, der beslutter, hvem der vinder udbud” (Ibid).

Mogensen bruger altså armslængdeprincippet aktivt som argument for, at hun har været sat uden for indflydelse i processen om udbuddet.

Hun forsvarer forløbet med, at armslængden eksisterer og derfor per definition er overholdt, hvorfor hun bruger armslængdeprincippet som et skjold i sin argumentation.

Det ses eksempelvis også hos Jesper Petersen, der er medieordfører for Soc.dem., som i Berlingske d. 01.11.20 afviser et usynligt pres og hentyder til, at de, der har rettet kritik mod forløbet, ikke tager armslængdeprincippet seriøst:

“Jeg vil på det bestemteste afvise, at der skulle have været politisk indblanding i Radio- og tv-nævnets beslutning. Vi tager lige præcis armslængdeprincippet alvorligt, og det synes vi, alle burde gøre”

(Bilag A: 5).

I ‘P1 Debat’ d. 18.02.20 forklarer Jens Qvesel, der er forhenværende chefkonsulent i Finansministeriet, at der altid er armslængde mellem minister og sekretariat:

“Ligeså snart man har en ny minister inde i ledelsessekretariatet, så ser man på og rådgiver i forhold til at holde det i en armslængde. Især i Kulturministeriet, hvor der jo er tradition for, at man sikrer ytringsfrihed, og at man sikrer, at den enkelte minister ikke blander sig i, hvad der er kulturel kvalitet osv”

Qvesel bliver herefter spurgt, om kulturministeren blander sig mindre end andre ministre, hvortil han svarer:

“ Ja, det tror jeg”

(Bilag C: 2).

Qvesel argumenterer for, at der specifikt i Kulturministeriet er en ekstra påpasselighed i forhold til at blande sig i embedsværkets vurderinger. Det stemmer overens med grundlaget for dannelsen af armlængdeprincippet i en dansk kontekst, som ifølge Hilden skulle sikre et ekstra led mellem Kulturministeriet og kulturinstitutionerne.

7.3.4 | Opsummering af det potentielt usynlige politiske pres

Det kan konstateres, at debatten om det usynlige politiske pres i høj grad gør brug af armslængdeprincippet som argumentationsredskab og måleredskab for både kritik og forsvar af forløbet i forbindelse med embedsværkets indstilling til Radio- og tv-nævnet, der uændret bliver begrundelse for vinderen udbuddet 2019.

Debatten af armslængdeprincippet i den her kontekst har to synspunkter; kritikerne siger, at forløbet har været problematisk, fordi armslængden er brudt, mens de, der forsvarer forløbet, siger, at det har været en legitim proces, *fordi* der er armslængdeprincip.

Flere parter i debatten vurderer, at et politisk pres på embedsværket og Radio- og tv-nævnet ikke har været umuligt, og at armslængdeprincippet potentielt kan være brudt. Andre aktører konstaterer, at princippet er brudt allerede i det øjeblik, det bliver afsløret af Berlingske, at embedsværkets indstilling er kopieret.

Modsat argumenterer de ansvarlige parter for forløbet, at det er helt normal praksis, at nævnet tager udgangspunkt i en indstilling for embedsværket, hvorfor det ikke er bemærkelsesværdigt og særligt ikke brud på armslængden.

Hverken fra de ansvarshavende politikere, embedsværket eller Radio- og tv-nævnets side er der den mindste tilkendegivelse af den hårde kritik mod forløbet bag udbuddet.

Kritikken går på, at nævnet ikke er uafhængigt, og at der potentielt har været en politisk indflydelse på beslutningen. De ansvarshavende parter bruger alle armslængdeprincippet som argument for, at det ikke kan lade sig gøre at påvirke processen politisk.

7.4 | Delkonklusion - analysedel 1

Det kan konstateres, at aktørerne i debatten om Radio24syvs lukning vurderer, at der har været et politisk pres på flere dele af Radio24syv-forløbet. Det bliver af aktørerne i debatten fortolket som brud på armslængdeprincippet.

Det politiske pres kommer til udtryk i tre forskellige mønstre i debatten.

Det første mønster kan ses ved, at aktørerne i den offentlige debat mener, at Dansk Folkeparti har haft et ønske om at lukke Radio24syv, hvorfor partiet har sat et udflytningskrav til FM4-licensen. I debatten bliver udflytningskravet tolket som et politisk pres imod Radio24syv og vurderet som brud på armslængdeprincippet.

Der er ingen direkte dokumentation for, at armslængdeprincippet er brudt, da det ikke har været DFs officielle politik at lukke Radio24syv ned. Debatten vurderer dog nærmest entydigt, at grænsen for, hvad der reelt er et politisk pres og ikke blot politik, er overskredet med DFs udflytningskrav, hvorfor der peges på brud på armslængden.

Det andet mønster, der kan spores som et politisk pres ifølge aktørerne i den offentlige debat, er et politisk pres til fordel for Radio24syv.

Det kommer til udtryk ved, at Jens Rohde, Alex Vanopslagh og Claus Hjort Frederiksen blander sig politisk i Radio- og tv-nævnets afgørelse af DAB-udbuddet. De vurderer ud fra subjektive holdninger, at afgørelsen er forkert, hvorfor de mener, at Radio24syvs sendetilladelse skal forlænges og udbuddet gå om. Det tolker debatten som et politisk pres og som brud på armslængden.

Det tredje mønster, der kan spores som et politisk pres - og derfor brud på armslængdeprincippet - er ifølge aktørerne i den offentlige debat, et usynligt politisk pres i forbindelse med embedsværkets indstilling til Radio- og tv-nævnet, der uændret bliver begrundelse for vinderen af udbuddet i 2019.

Debatten af armslængdeprincippet i denne kontekst har to synspunkter; kritikerne siger, at forløbet har været problematisk, eftersom armslængden er brudt, mens de, der forsvarer forløbet, siger, at det har været en legitim proces, *fordi* der er armslængdeprincip.

Armslængdeprincippet bliver altså af den ene fløj brugt som skjold til at forsvare sig med, mens det fra modsatte fløj bliver brugt som et sværd til at angribe med.

Flere parter i debatten vurderer, at et politisk pres på embedsværket og Radio- og tv-nævnet har været muligt, og at armslængdeprincippet potentielt kan være brudt. Andre aktører konstaterer, at princippet er brudt allerede i det øjeblik, at det bliver afsløret af Berlingske, at embedsværkets indstilling er kopieret. Modsat argumenterer de ansvarlige parter for forløbet, at det er helt normal praksis, at nævnet tager udgangspunkt i en indstilling fra embedsværket, hvorfor det ikke er bemærkelsesværdigt og særligt ikke brud på armslængden.

8 | Analysedel 2 – er armslængde målbart?

Med henblik på at undersøge, hvordan armslængdeprincippet forstås i lyset af debatten af lukningen af Radio24syv, finder vi det relevant at undersøge, om det helt reelt er muligt at måle, hvornår armslængden er brudt.

Mange aktører i debatten kommenterer på, om armslængden er brudt eller ej, men er det overhovedet ladsiggøreligt at bedømme?

Ud fra specialets litteraturstudie fremgår det, at armslængdeprincippet er et upræcist defineret begreb, som begrebsliggøres ud fra den kontekst, som det opstår i.

Vi ønsker med udgangspunkt i de betragtninger at undersøge, om armslængdeprincippet også fremstår upræcist i vores empiri, da det i så fald ikke vil være muligt at måle, hvornår det er brudt.

Afsnittet inddrager empiri med aktører, der i forskellige kontekster enten bruger eller definerer deres forståelse af armslængdeprincippet.

8.1 | Armslængdeprincippet forstås selvmodsigende

I empirien ses der et mønster, der dækker over en række aktører, der har en selvmodsigende forståelse af armlængdeprincippet. Det bidrager til en upræcis definition af begrebet, som er medvirkende til, at det er svært at måle armlængden.

Empirien eksemplificerer, at aktørerne i debatten decideret kan have svært ved at navigere i begrebets betydning, da de bidrager til debatten med selvmodsigende kommentarer.

Jan E. Jørgensen, folketingsmedlem for V., skriver eksempelvis:

(Bilag B: 2).

Jørgensen skriver, at armlængden sikrer, at der ikke har været en politisk indblanding i forbindelse med lukningen af Radio24syv, mens han i samme tweet skriver, at selve udbuddet blev konstrueret af politikerne fra den tidligere regering for at redde Radio24syv.

Det er selvmodsigende; hvis Folketinget har lavet en redningsplanke til Radio24syv, er det et politisk initiativ, der direkte påvirker Radio24syvs overlevelse, hvilket, ifølge Jørgensens egen definition, må være brud på armlængden.

Jørgensens selvmodsigende brug af armslængdeprincippet bidrager til en uklar definition af begrebet, der gør det svært at måle, hvornår det bliver brudt.

Det umålbare element stemmer overens med Kulturudvalget 2017s beskrivelse, der lyder på, at armslængdeprincippet er et begreb, der er genstand for fortolkninger og udvikles løbende.

En aktør, der også bidrager til den offentlige debat af armslængden, er Susan Kronborg, der d. 30.03.19 som folketingskandidat for Rad. V. skriver på Twitter:

(Bilag B: 2).

Kronborg mener, at Soc.dem. ikke går ind for armslængde, da partiet i hendes optik gerne vil have lukket Radio24syv - ved altså at påvirke beslutningen om Radio24syvs overlevelse politisk. I samme tweet skriver hun, at hun tager sagen i egen hånd med henblik på at redde Radio24syv, hvilket også må konstateres som værende et forsøg på at påvirke beslutningen om Radio24syvs overlevelse politisk.

Derfor kan Kronborgs måde at navigere i begrebet ud fra hendes synspunkter tolkes som en selvmodsigende og derfor upræcis forståelse af begrebet. Det bidrager igen til opfattelsen af, at armslængdeprincippet er umålbart.

På samme vis tweeter Kåre Traberg Smidt som folketingskandidat for Alt., at han mener, at DF bryder armslængdeprincippet ved at forsøge at påvirke Radio24syvs overlevelse politisk, mens han som politiker selv har oprettet et borgerforslag, der skal støtte bevarelsen af Radio24syv. Det må tolkes som selvmodsigende, da han - som politiker - forsøger at påvirke Radio24syvs overlevelse:

(Bilag B: 4)(Berlingske, 2019 C).

Derfor må Traberg Smidts forståelse af armslængdeprincippet siges af være upræcis, hvorfor der samtidig kan argumenteres for, at begrebet virker umålbart.

Et andet eksempel på en politiker, der fremstår usikker i sin fortolkning af armslængdeprincippet er Marianne Jelved, Rad. V., der i Berlingske d. 03.04.19, da Radio24syv i første omgang står til at skulle lukke, siger:

“Jeg vil gøre, hvad jeg kan, for at forhindre det. Det er fuldstændig urimeligt. Det er ikke politikerne, der skal bestemme over medierne, som det sker lige nu” (Bilag A: 4).

Jelveds pointe er altså, at politikerne ikke skal bestemme over medierne.

I samme ombæring siger hun, at hun vil gøre, hvad hun kan, for at forhindre Radio24syvs lukning.

Der er en selvmodsigende pointe i at bede politikere om at holde sig væk for så at konstatere, at man som politiker vil blande sig aktivt for at forhindre det.

I takt med at Jelved er usikker i sin fortolkning af begrebet, fremstår det upræcist, hvorfor det kan fremhæves, at armlængdeprincippet samtidig syner umålbart.

En sidste aktør, vi vil fremhæve, der bidrager med en selvmodsigende opfattelse af armlængdeprincippet, er Jens Rohde fra Rad. V. ‘

Han kritiserer processen bag udnævnelsen af Radio Loud som vinder, da Kulturministeriets embedsværk har formuleret indstillingen, som Radio- og tv-nævnet bruger som belæg for udnævnelsen. I sin kritik af forløbet siger Rohde i Berlingske d. 18.02.20, at: “Armlængden er nærmest forduftet” (Bilag A: 1).

Få måneder forinden d. 29.10.19 har Rohde i et forsøg på at få udbuddet til at gå om udtalt til Berlingske: “Jeg ved godt, at jeg bryder alle idéer om armlængde her, men det er jeg totalt ligeglad med” (Ibid).

Samme dag forklarer han i Jyllands-Posten til spørgsmålet om, hvorvidt armlængdeprincippet er vigtigt:

“Jo. Det er det. Men det er ikke mere en hellig gral, end at hvis noget viser sig at være helt ude af trit med virkeligheden, er alting i sidste ende et politisk ansvar” (Bilag A: 4).

Rohde er iøjnefaldende selvmodsigende i sine udtalelser, da han både kritiserer de ansvarshavende parter for at bryde armslængdeprincippet, mens han samtidig indrømmer, han selv bryder armslængdeprincippet, hvilket han ordret siger, at “han er totalt ligeglad med.”

Ifølge Rohde skal armslængdeprincippet altså kun overholdes i den kontekst, der stemmer overens med hans politiske agenda.

Rohde er altså endnu en aktør, der bruger armslængdeprincippet selvmodsigende. Det bidrager endnu en gang til en forståelse af, at armslængdeprincippet er uklart og umålbart.

8.2 | Uklare definitioner af armslængde

I empirien ses der også et andet mønster, hvor en række aktører forsøger at definere armslængdeprincippet. I sidste ende bidrager de blot med en uklar beskrivelse af begrebet, der får armslængdeprincippet til at fremstå upræcist i debatten af Radio24syvs lukning. Det er medvirkende til, at det er svært at måle, om armslængden er brudt.

En aktør i den offentlige debat, der forklarer, hvordan han forstår armslængdeprincippet, er professor i offentligt-privat samspil Ole Helby Petersen, der i Politiken d. 26.10.19 kommenterer på, hvorvidt man kan lade et offentligt udbud gå om:

“Man skal finde graverende fejl i processen, og man skal sandsynliggøre, at det kan have påvirket, hvem der vandt. Hvis der ikke er tale om det, vil det være et brud med et vigtigt princip om armslængde mellem politikere og forvaltningen”

(Ibid).

Helby Petersen pointerer, at der potentielt er tale om brud på armslængden, men det forudsætter en sandsynliggørelse af det politiske pres i processen for, at det konstateres. Udtalelsen er et eksempel på en upræcis forståelse af armslængdeprincippet.

En sandsynliggørelse af det politiske pres er ikke en entydig sandhed. Der skal vurderinger til, der i sig selv er subjektive og derfor placerer armslængden i en gråzone mellem politisk ansvar og politisk pres. Professoren forsøger at gøre princippet målbart, men faktorerne er subjektive og u-konstante, hvorfor måleenheden ikke er koncise.

Forhenværende kulturminister for LA Mette Bock bidrager også med sin forståelse af armslængdeprincippet. Hun siger til Weekendavisen d. 29.03.19, at det er kontekstafhængigt, om armslængdeprincippet er brudt: “Derfor er man altså nødt til at have de historiske overvejelser med, når man snakker om, hvor meget eller hvor lidt armslængde der skal være” (Bilag A: 2).

Bock mener, at den konkrete kontekst bestemmer, “hvor meget eller hvor lidt armslængde.” Hun siger, at der ikke er en bestemt grænse for, hvornår armslængdeprincippet er brudt, hvilket er en upræcis forståelse af armslængden og problematiserer begrebet som måleenhed.

I Berlingske d. 29.10.19 siger Rasmus Prehn, Soc.dem., og daværende fungerende kulturminister:

“Jeg har noteret mig kritikken af mig for ikke at stille op i offentligheden i forbindelse med denne sag. Det ærgrer mig, for jeg stiller gerne op, men jeg skal også overholde armslængdeprincippet, hvilket betyder, at det er det uvildige Radio og tv-nævn, der står for processen om udbuddet. Begynder jeg at udtale mig, risikerer jeg at bryde med dette princip”

(Bilag A: 3).

Prehn illustrerer, hvor upræcis hans forståelse af armslængde er. Han siger, at det er en misforståelse, at han ikke vil stille op, men at han ved at stille op risikerer at bryde armslængdeprincippet, hvilket er årsagen til, at han ikke stiller op. Hvorfor det vel ikke er en misforståelse, at han ikke vil stille op.

Hvis Prehn havde en utvetydig forståelse af armslængdeprincippet, ville han sandsynligvis ikke have nogen skrupler ved at stille op, men kulturministeren siger indirekte, at han frygter at bryde armslængden ved at give et interview.

I stil med observationer fra specialets litteraturstudie, er Prehn grundlæggende i tvivl om, hvordan han skal tolke armslængdeprincippet og dets flydende grænse. Det bidrager igen til opfattelsen af, at begrebet er umålbart.

8.3 | Skal politikere blande sig eller ej?

I empirien ses der et tredje mønster, hvor en række aktører kommenterer på, hvorvidt politikere må blande sig i mediers eksistensgrundlag. Der viser sig at være divergerende holdninger til politisk indblanding, hvilket bidrager til en upræcis definition af begrebet, som gør det yderligere umålbart.

Den ene part af den offentlige debat argumenterer for, at politikere sagtens kan blande sig i mediepolitikken uden at bryde armslængdeprincippet.

En af dem, der lufter den holdning, er Rohde, der i Berlingske d. 29.10.19 siger: “Du kan ikke være inhabil som politiker. Det handler jo netop om interessevaretagelse. Det svarer til, at en landmand ikke må diskutere landbrugspolitik” (Bilag A: 1).

Rohde mener altså, at han som politiker har ret til at blande sig i alskens sager og i særdeleshed mediepolitik. Han siger, at politikere ikke skal holde sig tilbage fra at udtale om mediers anliggender.

Den anden part af den offentlige debat argumenterer for, at politikere ikke må blande sig i mediernes eksistens, hvis de vil undgå at bryde armslængdeprincippet. Partifællen Marianne Jelved mener ikke, at det er politikerne, der skal diktere mediernes gang, det siger hun til Berlingske d. 03.04.19: “Det er ikke politikerne,

der skal bestemme over medierne, som det sker lige nu. (...) Det er latterligt”
(Bilag A: 4).

Jelved kalder det 'latterligt', at politikerne har påtaget sig så stor magt over de frie medier ved at beslutte, hvor Radio24syv skal placeres rent geografisk med reference til DFs udflytningskrav. Det står i modstykke til Rohdes citat, hvor han advokerer for, at det er politikernes pligt at blande sig. De to divergerende synspunkter skaber en uklar forståelse af armlængdeprincippet, hvilket er medvirkende til at begrebet fremstår umålbart.

I stil med Rohde er Claus Hjort Frederiksen fra V. også en varm fortaler for, at Radio24syv får lov at leve, hvilket kun sker ved politisk indblanding. Det siger han i Berlingske d. 27.10.19:

“Det er helt uforståeligt, at Radio24syv skal lukke. Jeg forstår ikke, at det danske samfund har råd til at skrotte dette bidrag til medie billedet. Lad os håbe på politisk mod til at gøre denne beslutning om”

(Bilag C: 1).

Det må herudfra tolkes, at Hjort Frederiksen mener, at en politisk indblanding i forhold til Radio24syvs overlevelse ikke er brud på armlængdeprincippet, da han opfordrer til det.

I modsætning til Hjort Frederiksen, mener kulturminister Joy Mogensen fra Soc. dem., at politikere ikke skal blande sig i mediers overlevelse.

Det siger hun i Jyllands-Posten d. 29.01.20:

“Hvis man som magthaver blander sig og forsøger at detailstyre på en uhensigtsmæssig måde, som det skete i sidste medieforlig, kan man faktisk præge mediebilledet i en negativ retning. Det, synes jeg, er stærkt problematisk”

(Bilag A: 2).

Mogensen mener, at magthavere ikke skal detailstyre medier, hvorfor hun læner sig op ad forståelsen af armslængdeprincippet i notatet til Kulturudvalget 2017, hvor der står, at armslængdeprincippet hovedopgave er at sikre, at kulturen kan udvikle sig uden hensyn til politikernes luner eller divergerende opfattelser af kulturen.

Derfor er en synlig afstand mellem politikere og kulturfaglige beslutning afgørende. De forskellige fortolkninger af armslængdeprincippet fra Hjort Frederiksen og Mogensen af, hvordan politikere bør agere, efterlader os med en upræcis forståelse af armslængdeprincippet, som igen cementerer, at begrebet er umålbart.

Endnu et eksempel på et folketingsmedlem, der ikke mener, at armslængdeprincippet står i vejen for, at politikerne skal involvere sig aktivt i Radio24syvs fremtid, er Ida Auken fra Rad. V. Det kan ses ved, at hun på Twitter tilkendegiver sin utilfredshed med, at Radio24syv lukker:

(Bilag B: 17).

Auken opfordrer altså til politisk indblanding ved at bede en ny regering om at redde stationen.

Journalist Lasse Jensen fra Dagbladet Information argumenterer for det modsatte synspunkt af Auken. Han skriver d. 30.10.19, at det ikke er afgørelsen af DAB-udbuddet, der bekymrer ham mest, men at det nærmere er horden af politikerne, der negligerer armslængdeprincippet:

“Det mest foruroligende er dog ikke afgørelsen, men at politikere nu står i kø for at undergrave den nødvendige armslængde mellem den politiske magt og den redaktionelle uafhængighed”

(Bilag A: 1).

I Jensens optik er det centralt, at politikere ikke må blande sig i Radio24syvs overlevelse, da det bryder med armslængden, hvis de gør det.

Aukens pointe stemmer overens med Ahlbergs i litteraturstudiet, der lyder, at politikere har et ansvar for at agere politisk også i henhold til medier, selvom der er et armslængdeprincip. Jensens pointe understøttes af Hildens om, at armslængden skal sikre afstand mellem politik og medierne for at beskytte kulturen i dens mange udformninger mod at være afhængige af politiske interesser.

Auken og Jensens divergerende forståelser af armslængdeprincippet bidrager til en uklar definition af begrebet, hvilket gør det kompliceret at måle, hvorvidt armslængdeprincippet er brudt i forbindelse med lukningen af Radio24syv.

8.4 | Er der armslængde, når der er mediestøtte?

I empirien ses der et sidste mønster, hvor en række aktører diskuterer, hvorvidt mediestøtten kan forenes med armslængdeprincippet.

Det er der forskellige meninger om, hvilket bidrager til en upræcis definition af begrebet, som er medvirkende til, at det er svært at måle, om armslængden er brudt.

Det kommer eksempelvis til udtryk i radioprogrammet 'Mennesker og Medier' på P1 d. 08.11.19, hvor direktøren for JP/Politikens Hus, Stig Ørskov, og direktøren for Dagbladet Information, Stine Carsten Kendal, diskuterer politikernes rolle over for de frie medier, der modtager mediestøtte.

Ørskov forklarer indledningsvis i en ironisk tone, at politikerne har gjort meget ud af at udvaske armslængden i Radio24syv-forløbet:

”Det virker som om, politikerne har gjort sig umage for at bevise, at armslængden ikke eksisterer. Det er jo nærmest en opvisning i problemet ved at have politikere til at betale for frie medier - eller såkaldte frie medier - det har været et langt bevis på, at dem der faktisk betaler for musikken også er ret insisterende på at ville bestemme, hvad der så rent faktisk bliver spillet”

(Bilag C: 1).

Ørskov pointerer, at det er problematisk at have mediestøtte i et samfund, der også beror på armslængdeprincippet, fordi politikere fodrer medierne økonomisk og derfor vil forsøge at bestemme, hvordan journalistikken skal udformes.

Det placerer armslængdeprincippet i en gråzone og bidrager til en upræcis forståelse af begrebet, som ligeledes beskrives i litteraturstudiet af Ahlberg. Han siger, at det er problematisk, at armslængdeprincippet skal sikre afstand mellem politikere og kultur, mens politikerne stadig sætter de økonomiske rammer for kulturen.

Carsten Kendal supplerer Ørskov, idet hun mener, at der er tale om, at politikerne dominerer de frie medier:

“Det er et statsoprettet medie, politikerne selv har ønsket og skabt og derefter har gjort enormt meget for at ødelægge gennem overpolitisering. Der er ingen armslængde her”

(Ibid).

Carsten Kendals kommentar bidrager til en upræcis forståelse af armslængdeprincippet. Politikere bryder ikke armslængden ved at oprette et medie, da det ligger under deres ansvarsområde. Men når de i hendes optik ødelægger Radio24syvs eksistens gennem overpolitisering, bryder de armslængden. Det vil

sige, at feltet, hvori politikere må agere inden for, er begrænset. De må gerne oprette medier, men de må ikke sætte krav til dem - er det overhovedet muligt? Det er i hvert fald uklart at forstå præcis, hvornår armlængden brydes i den kontekst.

Anette Østerby beskriver i litteraturstudiet, at man i velfærdsstatens start skabte politisk opbakning til, at staten skulle støtte medierne, hvilket skulle organiseres legitimt i form af distance mellem politikere og kulturens indhold. Det har ifølge Carsten Kendal ikke været muligt at organisere optimalt i forhold til forløbet med Radio24syv, da hun mener, at armlængden er brudt.

Ørskov ser helst, at medierne er helt frie og dermed uafhængige af politiske og økonomiske interesser:

”Så snart der er spørgsmål om, hvilke kriterier, der skal ligge til grund for enten en direkte eller indirekte støtte, så er der nogen, der vil kunne ændre på den, og så er vi ikke helt frie”

(Ibid).

Ørskov mener altså, at armlængdeprincippet og frie medier er gensidigt afhængige af hinanden. Han vurderer, at så længe staten ejer eller støtter medier, er de ikke helt frie, hvilket i sig selv er en begrænsende faktor og en udfordring for armlængdens eksistens og dermed forståelse af begrebet, da det i hans optik ikke har grundlag for at være tilstede.

Carsten Kendal råder politikerne i lyset af debatten af Radio24syv-forløbet til at blande sig udenom mediernes dagsorden: ”Jeg håber også, at politikerne har lært af det her uskønne 24syv-forløb, at det ikke er en god idé at blande sig i, hvad frie medier gør” (Ibid).

Når hun betragter problematikken, er det altså ud fra den optik, at det er politikerne, der skal give medierne et mere frit spillerum. Carsten Kendals pointe bliver understøttet i notatet til Kulturudvalget i 2017, som er med til at cementere, at den kunstneriske frihed tolkes som frie mediers ret til selv at bestemme indholdet, de leverer og står på mål for.

Ørskov beskuer diskussionen anderledes, og han retter blikket imod medierne: ”I modsætning til Stine håber jeg, at medierne har lært af det her forløb, at politikerne aldrig nogensinde kommer til at blande sig udenom, hvis det er dem, der kommer med pengene” (Ibid).

Ørskov mener altså, at det nu er fastslået, at politikerne altid vil bestemme over medierne, hvis de støtter eller finansierer dem.

De to direktører understreger problematikken ved, at staten støtter eller finansierer offentlige medier. De mener, at det udvisker armslængdeprincippet fundament, da medierne per definition er afhængige af statens støtte. Det bidrager til den upræcise forståelse af armslængdeprincippet, som gør det umålbart.

Det er også beskrevet af Ahlberg, som sætter spørgsmålstegn ved, hvad der helt præcist definerer armslængde, når politikerne ikke skal have direkte indflydelse på medierne, men samtidig fastlægger rammerne for de uafhængige organer, der har ansvar for mediestøtten.

I en anden udgave af ’Mennesker og Medier’ d. 29.03.19, gav Connie Hedegaard, som er bestyrelsesformand for Berlinske, sit besyv med i diskussionen af politikernes magt over de frie medier: “Taleradio som Radio24syv, der sender døgnet rundt med 18-timers nyproduktion, kan ikke lade sig gøre uden offentlig støtte” (Ibid).

Hedegaard mener altså ikke, at Radio24syv ville kunne producere radio, hvis ikke det var for den økonomiske støtte, de får tildelt. Hun understreger altså vigtigheden af den politisk økonomiske støtte, som Ørskov og Carsten Kendal problematiserer ovenstående, hvorfor de forstår armlængdeprincippet forskelligt. Det bidrager til en upræcis forståelse af armlængdeprincippet, som igen gør begrebet umålbart.

En anden aktør, der påpeger problematikken ved at frie medier er afhængige af støtte fra staten, er chefredaktør på Kristeligt Dagblad Erik Bjerager, der i en leder d. 30.10.19 formulerer avisens syn på samspillet mellem statens magt og ejerskab over den frie presse og de udfordringer, som det uomgæeligt skaber:

“Ballade om radiokanaler viser, at staten ejer for mange medier. Sagen handler på den ene side om frie medier og på den anden side om politikeres lyst til at bestemme over dem. Det er en noget nær umulig konstruktion at lade staten finansiere medier, der samtidig skal være uafhængige og politikernes skarpe kritikere”

(Bilag A: 5).

Bjerager beskriver, at det ikke er muligt at have en fri presse, når medierne er finansieret af magthaverne. Derfor argumenterer han for, at armlængdeprincippet er forsvundet i den model, som netop er den, Radio24syv beror på.

Igen ses det, at armlængden forstås upræcist i en kontekst af politikerens ansvar over for uafhængige medier.

Bjeragers pointe stemmer overens med Ahlbergs, der fremhæver, at politikerne ikke skal have direkte indflydelse på de uafhængige medier, selvom det er politikerne, der fastlægger rammerne i form af mediestøtten. Herved opstår gråzonen ifølge Ahlberg, som Bjerager indledningsvist pointerer.

8.5 | Delkonklusion - analysedel 2

Analysedel 2 har undersøgt, om armslængdeprincippet fremstår upræcist i vores empiri med henblik på at konstatere, om det er muligt at måle, hvornår armslængden er brudt.

Afsnittet inddrager empiri med aktører, der i forskellige kontekster enten bruger eller definerer deres forståelse af armslængdeprincippet, hvilket ses i fire forskellige mønstre.

Det første mønster dækker over en række aktører, der har en selvmodsigende forståelse af armslængdeprincippet. Det bidrager til en upræcis definition af begrebet, som medvirker til, at det er svært at måle armslængden.

Det andet mønster indbefatter en række aktører, der forsøger at definere armslængdeprincippet, men deres beskrivelse af armslængdeprincippet er upræcist. De siger blandt andet, at begrebet skal anses ud fra subjektive sandsynligheder og historisk kontekst. Det får armslængdeprincippet til at fremstå upræcist i debatten af Radio24syvs lukning og gør det svært at måle, hvornår armslængden er brudt.

Det tredje mønster kendetegnes ved en række aktører, der kommenterer på, hvorvidt politikere må blande sig i mediers eksistensgrundlag.

Det kommer til udtryk ved to fløje af debatten. Den ene fløj argumenterer for, at politikerne skal blande sig i mediernes eksistens, da det er deres ansvar.

Den anden fløj argumenterer for, at politikerne under ingen omstændigheder må blande sig i medier overlevelse.

Aktørerne bidrager med deres forskellige forståelser af armslængdeprincippet, som resulterer i en uklar definition af begrebet, der er svær at måle.

Det sidste mønster dækker over en række aktører, der diskuterer hvorvidt mediestøtten kan forenes med armlængdeprincippet. Nogle aktører mener, at armlængden ikke kan eksistere, når vi har statsstøttede medier, mens andre aktører mener, at mediestøtten er afgørende for, at medierne kan eksistere, og at det ikke hindrer armlængden.

Det bidrager til en upræcis definition af begrebet, hvilket stemmer overens med specialets litteraturstudie, der beskriver, at armlængdeprincippet er et upræcist defineret begreb, som begrebsliggøres ud fra den kontekst, som det opstår i. Det må derfor konstateres, at armlængdeprincippet i lyset af debatten af Radio24syvs lukning ikke er målbart.

9 | Analysedel 3 - konsekvenser ved brud

Med udgangspunkt i de to ovenstående analysedele kan det konstateres, at en lang række aktører mener, at armslængdeprincippet er brudt i forbindelse med lukningen af Radio24syv. Samtidig mener en lang række aktører, at processen har været problemfri, fordi der er et armslængdeprincip, der har sikret, at der ikke har været politisk indblanding og pres på processen.

Det kan derudover uddrages, at armslængdeprincippet er et uklart defineret begreb, hvis grænser er svage, da de bliver defineret ved, at der ikke må være politisk indblanding. Endvidere argumenterer en lang række aktører for, at politikerne skal tage ansvar og dermed indirekte blande sig.

Det fremgår ligeledes af analysedel 2, at en lang række aktører i debatten har svært ved at vurdere, hvornår armslængdeprincippet er brudt, ligesom de ofte er selvmodsigende i deres kritik af processen, da de bryder deres egen præmis om ingen politisk indblanding.

Med udgangspunkt i ovenstående er det ikke muligt for os at konstatere, hvorvidt armslængdeprincippet er brudt, da det kræver en målbar enhed, hvilket, vi kan konstatere, ikke eksisterer.

Det kan dog uddrages, at den praktiske grænse for armslængdeprincippet må findes et sted midt i empirien, siden der er så stor debat om, hvorvidt den er brudt eller ej. Det er derfor relevant med udgangspunkt i empirien at undersøge, hvilke udfordringer det kan give, hvis armslængdeprincippet er blevet brudt eller i fremtiden bliver brudt. Derfor vil tredje analysedel undersøge konsekvenser ved brud på armslængdeprincippet.

9.1 | Magtmisbrug

Armslængdeprincippet er et begreb, der opstod som reaktion på forskellige stater, hvis styreform medførte en statskultur. Statskulturen beskriver en stat, der bestemmer over kultur og mediers indhold ud fra den agenda, som staten har, hvilket vil være skadende for begge parter. Staten vil altid være fristet til at påvirke og styre kulturen (Beck, 1992: 139).

Som modreaktion på statskulturen under Anden Verdenskrig definerede økonomeren John Keynes armslængdeprincippet som redskab til at sikre distance mellem stat og kultur. Armslængden er altså i sin grundessens et symbol på, at staten ikke skal styre indholdet af et frit demokratis kultur. Det må herudfra konstateres, at bliver armslængdeprincippet brudt, kan det anses som et magtmisbrug fra staten, da denne vil forsøge netop at styre indholdet af kultur og medier.

Som beskrevet i litteraturstudiet skelner Ahlberg, der beskriver armslængde som et upræcist begreb, mellem politisk handling og politisk magtmisbrug:

“Det er magtmisbrug, hvis en politiker bruger sin politiske position til at få sine børn i en bestemt skole, at springe en venteliste til hospital over eller få ændret servitutter for sin ejendom. Til at sikre mod dette har vi straffelovens bestemmelser. Det er langt mere trygt end de blødt formulerede definitioner af armslængde”

(Søndag Aften, 2014).

Ahlberg pointerer altså, at selvom armslængdeprincippet er et uklart begreb, må det aldrig bruges som et forsvar for magtmisbrug.

I empirien bliver der i forbindelse med debatten af Radio24syvs lukning inddraget synspunkter, der bidrager til forståelsen af brud på armslængde som magtmisbrug.

Martin Lidegaard, Rad. V., skriver på Altinget.dk d. 26.03.19:

“Både angrebet på DR og Radio24syv er et brud på armslængdeprincippet og en helt åbenlys magtdemonstration over for de medier, som DF ikke mener tjener deres politiske sag”

(Bilag C: 1).

Lidegaard beskylder altså DF for at misbruge deres politiske magt til at imødekomme deres egen agenda, hvilket ifølge Beck kan kategoriseres som et forsøg på statskultur.

I forlængelse af ovenstående skriver Mads Bay, der er hovedbestyrelsesmedlem i Rad. V., på Twitter, at han anser forløbet som et misbrug af magt:

(Bilag B: 4).

Ligeledes pointerer professor emeritus i medievidenskab og medlem af Radio- og tv-nævnet Per Jauert i Berlingske d.16.02.20, at DF har haft et mål om at lukke Radio24syv ved at forhindre dem i at søge, hvilket også kan tolkes som misbrug af sin magtposition:

”Det kan i hvert fald tolkes i den retning, at det har været hensigten med kravet fra Dansk Folkeparti i forhold til regeringen og medieaftalen, at Radio24syv ikke skulle kunne søge. Men det vil de selvfølgelig ikke indrømme”

(Bilag A: 1).

Henrik Dahl, LA, insinuerer i Berlingske d. 16.02.20 i en kontekst, hvor han kritiserer forløbet bag udbuddet, at han er i tvivl om, hvorvidt styrelsen under Kulturministeriet har handlet uvildigt:

“Jeg spørger stadig mig selv, om embedsmændene er habile i sagen” (Ibid).

Vi vurderer ikke, hvorvidt Dahls påstand er korrekt, men hvis ministeren har påvirket embedsmændene til at skrive indstillingen på en bestemt vis, er det et eksempel på magtmisbrug fra ministeriets side.

Idet staten i så fald forsøger at skabe en statskultur, hvor staten altså bestemmer over mediers indhold og eksistens ud fra deres egen agenda.

Dahls kritik af processen og bekymring over for embedsværkets habilitet er i en vis grad rettet mod Kulturministeriet.

Den ansvarshavende for ministeriet, kulturminister Joy Mogensen fra Soc.dem. italesætter iøjnefaldende nok selv den samme kritik, men i en anden kontekst rettet mod den tidligere regering. Mogensen vurderer på baggrund af medieforliget 2018, at der fra politisk side har været et ønske om at straffe blandt andet Radio24syv, fordi de har gjort politikerne bag medieforliget sure. Mogensen siger til Jyllands-Posten d. 29.01.20:

”Så brugte de jo deres magt til at straffe dem, de var mest uenige med. Det er bare ikke den måde, en ansvarlig magthaver opfører sig på i et demokrati. Der skal der være plads til en kritisk presse”

(Bilag A: 2).

Mogensen kritiserer altså magthaverne for at udnytte deres magt til at forsøge at mindske den kritiske presse. Mogensen tilføjer:

“Selv om Radio24syv leverede nok så meget kvalitetsradio, så kan man som magthaver - hvis man blander sig og forsøger at detailstyre på en uhensigtsmæssig måde, som det skete i sidste medieforlig - faktisk præge mediebilledet i en negativ retning. Det synes jeg er stærkt problematisk”

(Ibid).

Mogensen siger, at magthaverne i forbindelse med medieforliget har overtaget styringen uden for deres ansvarsramme, hvilket må kategoriseres som misbrug af magt.

Beskyldningerne om magtmisbrug kan potentielt forklares ud fra empirien, der eksemplificerer, at politikere gennem tiden har ytret, at de har ønsket, at Radio24syv skal lukke.

Det viser sig, da daværende folketingsmedlem for DF Kim Christiansen i 'Reklametjenesten' på P1 d. 26.07.19 siger:

"Jamen, forløbet starter jo egentlig med Radio24syv, og det er jo ikke nogen hemmelighed, at Dansk Folkeparti vi så jo gerne, at den radio blev lukket for tid og evighed"

(Bilag C: 1).

Christiansen siger ordret, at DF ønsker, at Radio24syv skal nedlukkes. Udtalelsen er ikke dokumentation for, at Christiansens agenda er gennemført, men det må konstateres, at det har været et klokkeklart ønske fra hans side. Hans udtalelse står i modsætning til alle officielle udmeldinger om DFs politik på området, hvilket kun gør den mere interessant. Har Christiansen forsøgt at påvirke processen bag Radio24syv i den retning, er det et forsøg på at indføre statskultur og misbrug af magt.

Et andet eksempel på en udtalelse, der kan tolkes som et tegn på ønsket statskultur, er det daværende folketingsmedlem for Soc. dem. Henrik Sass Larsen, der i et radiointerview med den daværende politiske redaktør på Radio24syv, Brian Weichardt, d. 01.05.19 siger, at han vil glæde sig til, at Radio24syv snart holder op, selvom radioens skæbne endnu ikke var afgjort på daværende tidspunkt.

Weichardt spørger Sass Larsen, om han må stille et par spørgsmål, hvortil Sass Larsen svarer: "Nu holder du også snart op som medie. Det vil jeg glæde mig til." Dertil svarer Weichardt: "Hvorfor?"

Sass Larsen svarer: "Så skal jeg ikke høre på det længere."

Weichardt følger op: "Men.. Hvorfor er du glad for, at mediet forsvinder?"

"Nej, det er jeg sorme ikke glad for, nej. Ih, hvor vil jeg savne det forresten. Det

var ikke det, jeg mente. Det var en fortalelse,” svarer Sass Larsen i et overdrevent ironisk tonefald (Bilag C: 1).

Det er svært at tolke som andet end, at Sass Larsen godt ved, at han som repræsentant for staten ikke må have indflydelse på et medies skæbne baseret på en personlig holdning, hvorfor han “trækker udtalelsen tilbage.”

Udtalelsen må ud fra en forståelse af, at staten ikke må bestemme over mediers indhold ud fra den agenda, staten har, tolkes som et forsøg på at drive statskultur.

Der kan altså argumenteres for, at hvis armlængdeprincippet er brudt i forbindelse med Radio24syv-forløbet, er det magtmisbrug fra statens side. Det vil sige, at staten ikke blot er fristet til at påvirke og styre kulturen, men i praksis bestemmer over mediers indhold, hvilket defineres som en statskultur.

9.2 | Tillidsbrud og politikerlede

Udnytter staten sin magt i en grad, hvor det bliver et magtmisbrug ved brud på armslængdeprincippet, kan der argumenteres for, at det kan få konsekvenser for den institutionelle tillid i samfundet.

Danmark er i høj grad karakteriseret som et tillidsbaseret samfund - det gør sig både gældende i forhold til den relationelle, sociale tillid individer imellem og i forhold til den institutionelle tillid. Den institutionelle tillid dækker over borgernes vurdering af, hvorvidt institutionerne indfrier de forventninger, som borgerne har til dem (Tinggaard Svendsen, 2012: 17).

En faktor, der kan udfordre den institutionelle tillid er politikerlede, der kan forstås som mistillid til politikere (Haase Svendsen, 2011: 19).

Et uddrag af specialets empiri viser, at der i debatten af armslængdeprincippet set i lyset af lukningen af Radio24syv kan spores en grad af politikerlede og institutionel mistillid.

Det kommer til udtryk i den del af empirien, hvor aktørerne kobler armslængdeprincippet sammen med misbrug af magt fra statens side

Det ses eksempelvis ved en række Twitter-brugere, der ytrer deres utilfredshed ved politikernes måde at have håndteret processen bag Radio24syv på.

Twitter-brugeren Oliver Zahle skriver d. 28.03.19:

Oliver Zahle
@OliverZahle

politiken.dk/kultur/medier/...

Det her rækker langt ud over tabet af en fantastisk radiostation. Langt værre end besparelserne på DR. Uskyldstabt er totalt. Politiske kujoner har accepteret DF's politiske censur af værste diktaturstats-skuffe. Det skal stoppes. Omgøres. Nu.[#radio24syv](#)

(Bilag B: 4).

Oliver Zahle hentyder her til, at forløbet både rummer politiske kujoner og politisk censur, hvilket er et udtryk for politikerlede. Politikerleden kan kobles op på en mistillid til, at institutionerne ikke agerer demokratisk og sagligt, da han sammenligner staten med at agere diktatorisk. Det kan tolkes som institutionel mistillid.

En anden Twitter-bruger, Malthe Høj-Sunesen, der giver udtryk for politikerlede, skriver:

Malthe Høj-Sunesen
@Alrekr

Armslængdeprincippet: At noget er udenfor hvad en arm kan nå.
DFs definition: At have noget indenfor en arms længde, så man kan styre den.

[#24syv](#) [#dkpol](#)

11.03 AM · 1. apr. 2019 · [Twitter Web App](#)

(Bilag B: 16)

Han udtrykker altså mistillid til en politisk part, hvilket kan sidestilles med politikerlede. Det kan føre til en mere overordnet institutionel mistillid.

I forlængelse giver en sidste Twitter-bruger, Lasse Bech, udtryk for, at forløbet også har påvirket hans politikerlede:

(Bilag B: 14).

Ud fra Lasse Bechs synspunkt kan der udledes en kritik mod forløbet i den forstand, at Radio- og tv-nævnet skal forvalte en stor mængde af skatteborgernes penge i en proces, hvor parterne ikke har mulighed for at klage over afgørelsen. Det kan altså tolkes som en mere institutionel mistillid mod selve systemets indretning.

Den institutionelle mistillid bliver også italesat fra Radio24syvs egne rækker, da Jakob Kvist, ansvarshavende for ansøgningsforløbet og på daværende tidspunkt kommende direktør for Radio24syv, siger til Politiken d. 23.10.19 kort efter, de har tabt udbuddet:

“Vi er enormt skuffede, men jeg er ikke sindssygt overrasket (...) Modstanden mod radioen har været meget stor, og det har vi kunnet mærke på alle mulige leder og kanter. Jeg har ikke mødt en spindoktor det sidste års tid, som ikke hadede denne her radio intenst”

(Bilag A: 4).

Han udtrykker, at Radio24syv er blevet mødt med et stort had ikke blot fra politikerne, men også fra deres bagvedliggende system, hvilket han kobler sammen med, at de tabte udbuddet. Det er udtryk for en institutionel mistillid, da han mistyder til, at systemet er korrupt.

Politikerleden og den institutionelle mistillid bliver ikke blot italesat fra Twitter-brugere og Radio24syv-parter, men også fra de politiske rækker.

Britt Bager fra V., udtaler sig i Berlingske d. 18.02.20 i forbindelse med afsløringen af den identiske indstilling fra embedsværket til Radio-og tv-nævnets afgørelse af udbuddet:

“Jeg er fortørnet over, at vi ikke har fået det her at vide, når vi har spurgt ind til sagen hos ministeren. Det er et voldsomt tillidsbrud. Det er altid vigtigt, at vi har gennemsigtighed og får korrekte svar fra ministeren”

(Bilag A: 1).

Bager udtrykker altså en stor mistillid til ministerens ageren i forløbet bag om udbuddet, hvilket er et udtryk for institutionel mistillid.

I forlængelse af ovenstående udtrykker Dahl fra LA i samme artikel en institutionel mistillid, da han retter en kritik mod selve embedsværkets ageren: “Jeg er så vred over det. Den proces har været en lukket fætter-kusine fest, og vi har ikke kunnet få noget som helst at vide. Systemet er pilråddent” (Ibid).

Jens Rohde fra Rad. V. beskriver i ‘P1 Debat’ d. 18.02.20, hvordan brud på armslængdeprincippet i hans optik er et udtryk for magtmisbrug, der fører til en institutionel mistillid:

“Der er så mange spørgsmål i det her, og vi er nødt til at have en afklaring, fordi ellers rokker det hele tilliden til den måde, vi gør tingene på, og det er jo det, der er galt her. Det her handler ikke om Radio24syv - det handler om din og min retssikkerhed”

(Bilag C: 1).

Rohde udtrykker altså en fundamental bekymring for, hvorvidt processen bag udbuddet kan rykke ved selve retssikkerheden i Danmark, hvilket klart er et udtryk for institutionel mistillid.

Selvom Rohde ytrer en kritik af forløbet bag Radio24syv, har han selv i høj grad været målskive for kritik, der går på, at han har brudt armslængdeprincippet ved at kæmpe for at lade udbuddet gå om.

I Jyllands-Posten d. 30.10.19 kommenterer professor i medievidenskab Frands Mortensen på Rohdes udmeldinger: “Det truer de demokratiske principper, magtens tredeling og hele det skelet, vi bygger vores demokrati på” (Bilag A: 4).

Mortensen siger, at, hvad der i hans øjne er brud på armlængdeprincippet, er et udtryk for magtmisbrug, som påvirker den institutionelle tillid negativt, og som i sidste instans kan true vores demokrati.

Den institutionelle tillid dækker altså over borgernes vurdering af, hvorvidt institutionerne indfrier de forventninger, som borgerne har til dem. Mortensens udtalelse om, at en stigende institutionel mistillid er et demokratisk problem, bliver bakket op af et teoretisk synspunkt.

Det beskriver, at hvis tilliden til de politiske institutioner falder, skal det tolkes som et demokratisk krisetegn, da selve tilliden til institutionerne er en søjle i demokratiets opbygning. Har borgerne ikke tillid til de forskellige institutioner, kan et demokrati ikke eksistere optimalt - sammenligneligt med, hvad man ser i lande, der har høje korruptionstal, hvor misbrug og snyd er værktøjer, staten bruger (Levinsen, 2007: 77).

Bliver en stat altså ved med at bryde armlængdeprincippet ved at misbruge sin magt til at føre statskultur, kan det medvirke til politikerlede og en stigende institutionel mistillid, der i sidste ende og som værste konsekvens kan påvirke demokratiet negativt, da et demokrati er afhængigt af høj institutionel tillid.

9.3 | Begrænset pressefrihed

9.3.1 | Pressens rolle som vagthund

Udnytter staten sin magt i en grad, hvor det bliver et magtmisbrug ved brud på armlængdeprincippet, kan der også argumenteres for, at det kan få konsekvenser for pressefriheden i samfundet.

Med udgangspunkt i medieforsker Margaret Scammell og professor i statskundskab Holli Semetkos teori, der beskriver en række grundprincipper for det liberale presseideal, er det interessant at undersøge, hvordan brud på armlængdeprincippet potentielt kan indskrænke pressefriheden.

Scammell og Semetko definerer grundprincipperne for pressefrihed tredelt:

- 1) Frie medier er en manifestation af princippet om ytringsfrihed
- 2) Pressefrihed er påkrævet for at beskytte civilsamfundets autonomi imod potentielt magtmisbrug fra statens side.
- 3) Den frie presse er nødvendig ud fra princippet om repræsentation for at formidle informationer og fremme den fri debat (Scammell & Semetko, 2000: 13).

Ud fra de tre ovenstående principper dannes der ifølge Scammell og Semetko blandt andet en præmis, der kan anses som en klar og logisk pligt, som pressen skal efterleve i forhold til demokratiet:

Den går på, at det er vigtigt at agere vagthund over for magthaverne (Scammell & Semetko, 2000: 14).

I undersøgelsen af, hvorvidt brud på armslængdeprincippet - og dermed magtmisbrug - kan påvirke pressefriheden, bliver pligten om vagthunden interessant at inddrage.

Vagthund-pligten går ud på at stille magthaverne til ansvar for deres afgørende beslutninger og vigør samt påberåbe generelle uretfærdigheder, som er forårsaget af politikerne.

Radio24syv efterlevede i høj grad vagthund-pligten, hvilket der i empirien også argumenteres for kan være en af årsagerne til, at radiostationen var upopulær hos magthaverne.

Tom Jensen, chefredaktør på Berlingske, skriver i en leder d. 25.10.19, at Radio24syvs lukning er skadende for den frie presse, og at forløbet eksemplificerer, hvordan det i værste fald kan gå, når magthaverne i for høj grad dominerer de frie medier:

“Det er en afgørelse, der er ulykkelig for den frie, uafhængige journalistik i Danmark. Og det er et forløb, der udstiller hvor galt det kan gå, når politikerne og staten får magt over medier med de offentlige bevillinger som magtens redskab. Armslængden bliver nemt for kort. Og i hånden på den korte arm kan der sidde en kniv. Mange, ikke mindst fra politisk side, har haft om ikke en kniv, så et horn i siden på Radio24syv i stationens otte-årige levetid - og i tiltagende grad de senere år”

(Bilag A: 6).

Jensen drager altså en parallel mellem lukningen af Radio24syv og en indskrænket fri presse. Han beskriver, at der fra politisk side har været et had til radiostationen, da den har været særligt magtkritisk, hvilket har påvirket lukningen.

Hvis et medie bliver lukket, fordi det i for høj grad opfylder vagthund-pligten ved at være magtkritisk, er det ifølge Scammell og Semetko skadende for det liberale presseideal, hvilket Jensen også pointerer.

Den norske medieforsker Sigurd Allern har en klar definition af vagthund-begrebet, som han beskriver som værende den fjerde statsmagt, der kan forstås som en uofficiel instans, der kontrollerer magtens tredeling; den lovgivende, den udøvende og den dømmende magt:

”Både i liberal presseteori og i det journalistiske normsystemet har idealet om at pressen skal være en 'fjerde statsmakt' en sentral plass. [...] En beslektet metafor er ideen om nyhetsmediene som samfunnets 'vaktbikkje”

(Allern, 1996: 39).

Den tidligere programchef for Radio24syv, Mads Brügger, påpeger også en indskrænket pressefrihed i forbindelse med Radio24syv-forløbet, og han insinuerer, at Radio24syvs rolle som vagthund overfor magthavere endte med at koste ham jobbet. Det siger han i Politiken d. 23.10.19:

“Det er jo Dansk Folkepartis problem med kritik, journalistik og satire, der er på færde her. Og deres grænseløse behov for at få københavnersnuder ned med nakken. Det er useriøst. Det er chikane”

(Bilag A: 4).

I Brüggers optik har DFs misbrug af magt over for et medie, der har opfyldt sin vagthund-pligt, medvirket til en indskrænket pressefrihed ved at lukke Radio24syv. Det er ifølge Scammell og Semetko skadende for det liberale presseideal, da et af dets grundprincipper er, at frie medier er en manifestation af princippet om ytringsfrihed.

Medier skal uproblematisk kunne agere vagthund ved at bringe kritisk journalistik og satire, hvilket stemmer overens med Allerns definition af vagthunden, der som den fjerde statsmagt skal kontrollere magthaverne.

Natascha Linn Felix, der er formand for Transparency International Danmark, siger i Jyllands-Posten d. 30.10.19, at forløbet omkring Radio24syv kan vække en mistanke om misbrug af magt:

“Når politikerne begynder at blande sig nu, får de alt for korte arme. Uanset formålet skal de blande sig helt udenom, ellers bliver det et problem for den frie presse. Man må simpelthen ikke kunne få den mistanke, at medierne ikke længere er frie, eller at politikere kan lukke munden på kritikere, der er for hårde. Det er jo det, der sker i lande, som vi slet ikke har lyst til at sammenligne os med”

(Ibid).

Hun tolker mistanke om misbrug af magt som et symbol på indskrænket pressefrihed, da det er et udtryk for, at staten kan styre mediernes indhold. Linn Felix' pointe bakkes op af Allern, der i sin teori beskriver, at medierne som den fjerde statsmagt har til opgave at kontrollere de resterende magtinstitutioner.

Hvis de bliver lukket af den årsag, vil det, som Linn Felix siger, være et problem for den frie presse.

I TV 2s udsendelse af 'Presselogen' d. 23.02.20 sidder blandt andre Mette Østergaard, chefredaktør for Berlingske, og Nikolaj Sommer, nyhedsdirektør for Børsen, i panelet. De diskuterer pressefrihed i kølvandet på lukningen af Radio24syv. Østergaard siger i den kontekst:

“Det, det handler om, det er armlængdeprincippet. Jeg forstår ikke, at du kan sidde som chefredaktør og synes, det er uvæsentligt, hvor lang afstand der er mellem politiske beslutninger og uafhængige medier. Det må være fuldstændig centralt for den pressefrihed, vi har fremadrettet”

(Bilag C: 1).

Østergaard pointerer altså, at pressefriheden er truet og laver en kobling mellem brud på armlængdeprincippet og begrænset pressefrihed ved at argumentere for, at politikerne misbruger deres magt ved at styre medier, der bør vær uafhængige.

Den pointe bakkes op af Scammell og Semetko, der beskriver, at et grundprincip for den liberale presse er, at medier kan ytre sig frit og kontrollere magthaverne ved eksempelvis at efterleve deres pligt om at agere som vagthund.

Det er altafgørende for, at de kan defineres som frie medier eller - som Østergaard altså siger det ovenstående: “Det må være fuldstændig centralt for den pressefrihed, vi har fremadrettet”.

9.3.2 | Pressens rolle i et demokrati

Med udgangspunkt i ovenstående undersøgelse, der påviser, at misbrug af magt i værste tilfælde kan påvirke pressefriheden, bliver det relevant at undersøge, hvilken rolle pressefriheden har for en demokratistat.

Den svenske professor i journalistik Jesper Strömbäck tager i artiklen 'In search of standard: Four models of democracy and their normative implications for journalism' udgangspunkt i et synspunkt om, at medierne og demokratiet på lige fod er gensidigt afhængige. Han beskriver afhængigheden som en social kontrakt, hvor begge parter er forpligtede over for hinanden (Strömbäck, 2005: 333).

Et medie har ifølge Scammell og Semetko pligt til at agere vagthund ved at kritisere staten. Hvis deres pligt som vagthund får betydning for mediets eksistensgrundlag, som det potentielt kan være sket for Radio24syv, skader det pressefriheden og vil dermed være indskrænkende for demokratiet, da pressefriheden og demokratiet er gensidigt afhængige (Ibid).

Der findes principielle diskussioner om pressens rolle i forskellige demokratier, og så findes der udlevelsen af principperne. Ifølge Strömbäck er det afhængigt af, hvilket samfund pressen er en del af.

Hans hovedpointe er, at normerne for journalistik i et demokrati er afhængigt af, hvilket demokrati journalisterne opererer i. Det bliver derfor relevant at undersøge, hvilket demokrati det danske kan defineres som (Ibid).

Strömbäcks fire modeller, der beskriver forskellige former for demokrati:

- 1) Proceduredemokrati: En form for basisdemokrati, der aldrig kan blive taget for givet. Det er en succes at have stemmeret og en eller anden form for ytringsfrihed.
- 2) Konkurrencedemokrati: Der stilles høje krav til borgernes deltagelse. Princippet er, at hvis politikerne ikke opfører sig på en måde, som befolkningen anerkender, skal vælgerne kunne fravælge dem til det kommende valg.
- 3) Deltagelsesdemokrati: Idealet om borgerdeltagelse er høj. Der stilles ligeledes højere krav til borgernes viden om politik og problemer i samfundet. Der stilles samtidig krav til borgernes engagement i samfundet via eksempelvis foreningsarbejde.
- 4) Rådslagningsdemokratiet: Borgerne ikke blot deltager i beslutningsprocessen men ligeledes i meningsdannelsen. Ifølge denne demokratiform er det vigtigt, at beslutninger træffes på baggrund af diskussioner i den offentlige debat (Strömbäck, 2005: 334-337).

Strömbäck slår fast, at modellerne er idealmodeller, og de fleste demokratier vil rumme elementer fra samtlige demokratiformer. Nyere demokratier, hvor de demokratiske grundpiller endnu ikke er cementeret, vil kun opfylde kravet til proceduredemokrati, men fordi det danske demokrati har eksisteret siden 1849, hvor Grundloven blev indført, opfylder Danmark krav fra samtlige demokratiformer.

Danmark er et konkurrencedemokrati, da der stilles høje krav til borgerdeltagelse og herunder krav til, at politikerne skal opføre sig forsvarligt. Civilsamfundet og

den frie presse reagerer på de politiske handlinger og stiller politikerne til ansvar for ugerninger.

Danmark er ligeledes et deltagelsesdemokrati, der ses ved en høj stemmeprocent - ved folketingsvalget i 2019 stemte 84,5 procent af befolkningen (Danmarks Statistik, 2019). Samtidig er Danmark kendetegnet ved at have et aktivt foreningsliv, hvilket der ligeledes stilles høje krav til i deltagelsesdemokratiet.

Afslutningsvis kan Danmark karakteriseres som et rådslagningsdemokrati, da befolkningen deltager i meningsdannelsen, hvor beslutninger træffes ud fra diskussioner i den offentlige debat. Et eksempel herpå er borgerforslag, som er en dansk forsøgsordning fra 2018, hvor borgere, der har stemmeret til folketingsvalg, kan fremsætte og støtte borgerforslag. Det kan man gøre, hvis man ønsker at ændre noget i lovgivningen eller i samfundet med henblik på at få det stemt igennem i Folketinget. Det kræver minimum 50.000 stemmer, før et medlem af Folketinget efterfølgende kan tage det op (Ft.dk, 2020).

Ifølge Strömbeck kan Danmark altså defineres som et stærkt og stabilt demokrati, da det er repræsenteret i alle fire modeller. I det lys er det centralt at understrege, at brud på armslængdeprincippet i en enkelt kontekst højst sandsynligt ikke vil kunne påvirke det danske demokrati negativt i et større perspektiv, da det danske demokrati netop er så stærkt.

Men bliver en stat ved med at bryde armslængdeprincippet ved at misbruge sin magt til at føre statskultur, kan det påvirke pressefriheden i en negativ retning. Det er her centralt at inddrage Østerby, der i sin tekst skriver, at "armen bliver kortere" i Danmark, hvilket betyder mere politisk styring og mindre autonomi til kultur- og medieinstitutioner.

I sidste ende og som værste konsekvens kan den manglende armslængde påvirke demokratiet negativt, da et demokrati er afhængigt af en høj grad af pressefrihed i samfundet.

9.4 | Delkonklusion - analysedel 3

Det kan konstateres, at brud på armslængden kan være magtmisbrug fra statens side, hvor staten ikke blot er fristet til at påvirke og styre kulturen, men i praksis bestemmer over kulturs og mediers indhold, hvilket defineres som en statskultur. Misbrug af magt fra statens side kan medføre stigende politikerlede og institutionel mistillid, hvilket der også bliver givet udtryk for i vores empiri.

Vi kan ikke konstatere, om eller hvor armslængden er brudt i Radio24syv-forløbet, da måleenheden er for upræcis, men det kan konstateres, at debatten af armslængdeprincippet i lyset af lukningen af Radio24syv i sig selv har etableret en politikerlede og mistillid til institutionerne.

Den institutionelle tillid dækker over borgernes vurdering af, hvorvidt institutionerne indfrier de forventninger, som borgerne har til dem.

Hvis tilliden til de politiske institutioner falder, skal det tolkes som et demokratisk krisetegn, da selve tilliden til institutionerne er en søjle i demokratiets opbygning. Har borgerne ikke tillid til de forskellige institutioner, kan et demokrati ikke eksistere optimalt.

Udnytter staten sin magt i en grad, hvor det bliver et magtmisbrug ved brud på armslængdeprincippet, kan der også argumenteres for, at det kan få konsekvenser for pressefriheden i samfundet.

Et grundprincip for den frie presse er, at medier kan ytre sig frit og kontrollere magthaverne ved blandt andet at efterleve deres pligt om at agere vagthund eller fjerde statsmagt.

En række aktører i vores empiri argumenterer for, at Radio24syv er blevet lukket netop på grund af deres ageren som vagthund, hvilket i så fald må tolkes som et tegn på indskrænket pressefrihed.

Begrænset pressefrihed er skadende for et demokrati, da de er gensidigt afhængige, men Danmark kan defineres som et stærkt og stabilt demokrati. Det betyder, at brud på armlængdeprincippet i en enkelt kontekst højst sandsynligt ikke vil kunne påvirke det danske demokrati negativt i et større perspektiv.

Men bliver en stat ved med at bryde armlængdeprincippet ved at misbruge sin magt til at føre statskultur, kan det påvirke politikerleden, den institutionelle tillid og pressefriheden i en negativ retning, der i sidste ende og som værste konsekvens kan påvirke demokratiet negativt.

10 | Diskussion - det uafhængige nævn

Analysen inddrager empiri, der omhandler embedsmændene under Kulturministeriets indstilling til Radio- og tv-nævnet, som uændret af nævnet bliver belæg for udnævnelsen af Radio Loud som vinder af DAB-udbuddet. Det er med udgangspunkt i ovenstående relevant at diskutere, om det uafhængige nævn reelt er uafhængigt.

10.1 | Er systemets indretning uafhængigt?

Reaktionerne på Berlingskes artikelserie, der fremlægger den identiske indstilling mellem embedsværket og Radio- og tv-nævnet, befinder sig i hver deres ringhjørne; de er delvist kritiske og forsvarende over for processen.

Det ses ved eksempelvis Henrik Dahl, Liberal Alliance, der i Berlingske d. 18.02.20 giver udtryk for stor bekymring over for processen bag udbuddet:

“Jeg er så vred over det. Den proces har været en lukket fætter-kusine fest, og vi har ikke kunnet få noget som helst at vide. Systemet er pilråddent. Hvad laver det nævn, hvis de bare sidder med et gummistempel og godkender de beslutninger, som ministerens medarbejdere har truffet? Det er et hattenævn”

(Bilag A: 1).

Mens Caroline Heide-Jørgensen, der er formand for Radio- og tv-nævnet, forsvarer alle dele af forløbet i Berlingske d. 16.02.20:

“Det er helt normal procedure, at sekretariatet udarbejder materiale og indstillinger, som nævnet substansbehandler. Der er derfor intet grundlag for at mene, at det er embedsværket, der har besluttet, hvem der skulle have programtilladelsen”

(Ibid).

Radio- og tv- nævnet er nedsat med henblik på at undgå en statskultur, hvor staten dikterer kulturens indhold. Med det in mente er det en relevant observation, at det virker misvisende, at embedsværket laver et stykke arbejde, som nævnet blot godkender. Det overflødiggør nævnet og udvisker delvist det *uafhængige* element i titlen.

På den anden side er Radio- og tv-nævnet per definition en etableret del af Slots- og Kulturstyrelsen, og dets medlemmer er udpeget af kulturministeren. Det er relevant at inddrage det perspektiv, da det er et argument for, at det rent strukturelt ikke er kontroversielt, at nævnet har en direkte forbindelse til embedsværket under Kulturministeriet.

Der er ingen dokumentation for, at der er blevet dikteret en politisk bestemmelse af vinderen af DAB-udbuddet, men vores empiri dokumenterer, at systemets indretning medvirker til en stor mistro, da det bliver sandsynliggjort, at det er muligt at påvirke et nævn rent politisk.

Mistroen kan spores hos blandt andre Sten Bønsing, der er professor i forvaltningsret. Han siger til Berlingske d. 16.02.20:

“Nogle embedsmænd har været meget tæt på denne proces. Disse embedsmænd er underlagt direktionen i Slots-og Kulturstyrelsen, der refererer til ministeren. For har disse embedsmænd haft nogen indikationer af, at ministeren ønskede et bestemt udfald, som de kunne navigere ud fra? Og hvorfor har nævnets medlemmer tilsyneladende ikke evnet at se nogle af problemerne ved afgørelsen?”

(Bilag A: 1).

I tråd med Bønsing udtrykker Jens Rohde, Rad. V., også stor mistillid til nævnets uafhængighed i Berlingske d. 18.02.20:

“Vi kan bare konstatere, at det er embedsmænd under ministeren, der reelt har truffet beslutningen, og den indstilling har nævnet fulgt én til én uden at ændre noget nævneværdigt. Dermed er nævnet bare en pyntegenstand på embedsfolkenes dagsorden”

(Ibid).

Peter Munk Christiansen, professor i statskundskab, sætter også spørgsmålstegn ved nævnets funktion i Berlingske d. 18.02.20: “Hvis ikke nævnet kritisk gransker den indstilling, der kommer fra et ministerstyret sekretariat, så kan man spørge, hvorfor man overhovedet skal have et nævn” (Bilag A: 1).

En stor del af debatten af armslængdeprincipper i lyset af lukningen af Radio24syv og herunder mistroen til systemets habilitet ville ikke eksistere, hvis sandsynliggørelsen af politisk indblanding ikke eksisterede.

Derfor kan der argumenteres for, at der burde være en større gennemsigtighed i processen. Et eksempel herpå kunne være, at embedsværket selv fremlagde indstillingen til nævnet for offentligheden frem for, at Berlingske udgav “hemmelige dokumenter” om samarbejdet mellem embedsværk og nævn, da det mystificerer processen og systemet yderligere.

Der kan ligeledes argumenteres for, at et andet element, der ville mindske sandsynlighedsførelsen af politisk indblanding, ville være en foranstaltning, der helt reelt sikrede en distance mellem det uafhængige nævn og embedsværket, der ligger under Kulturministeriet. Et eksempel herpå kunne være, at Radio- og tv-nævnet fremlagde deres egne overvejelser i forbindelse med udnævnelsen af en vinder i et udbud, inden de så embedsværkets indstilling.

Er vurderingerne mellem embedsværk og nævn herefter identiske, ville der intet mistænkeligt være i ikke at ændre embedsværkets indstilling, men hvis vurderingerne viste sig at være i øst og vest, ville nævnet naturligvis ikke kunne kopiere embedsværkets indstilling, hvis deres arbejde var gennemsigtigt for offentligheden, uden at fremstå komplet politisk afhængige.

På den måde vil sandsynlighedsførelsen af politisk indblanding altså blive fjernet fra ligningen, hvilket vil styrke tiltroen til systemets indretning som værende uafhængigt mellem embedsværk og nævn, som det bør være.

10.2 | Er medlemmerne af Radio- og tv-nævnet habile?

I en diskussion af, hvorvidt det uafhængige nævn i virkeligheden er uafhængigt, er det ikke kun relevant at diskutere den strukturelle indretning af systemet, men også at inddrage perspektivet om medlemmerne af nævnets uafhængighed.

I det danske Radio- og tv-nævn sidder der syv medlemmer, der er udpeget af ministeren. De repræsenterer juridisk, økonomisk/administrativ, erhvervsmæssig og mediemæssig sagkundskab, mens der er et ottende medlem, der er valgt af Samarbejdsforum for Danske Lytter- og Seerorganisationer (Slots- og Kulturstyrelsen, 2020).

Diskussionen om uafhængige nævns reelle uafhængighed er ikke ny. Der har ofte været rettet en kritik mod det britiske Arts Council, der er kendt som den første instans, hvor armslængden bliver indført i form af uafhængighed mellem politikere og rådet. Men rådet har mødt kritik af, at det langt fra har været uafhængigt af politiske miljøer. Medlemmerne er i stor stil kommet fra de samme politiske og sociale miljøer, som den politiske elite bevæger sig i. Politologen Frederick F. Ridley udtalte i den forbindelse, at der var et ”network of personal relations” mellem medlemmerne af rådet og de centrale politiske miljøer (Mangset, 2012: 15).

Kulturteoretikeren Raymond William, der selv sad som medlem af det britiske Arts Council i slutningen af 1970’erne, har ligeledes offentligt kritiseret det tætte bånd mellem selve rådet og den politiske elite (Mangset, 2012: 16).

William mente, at fordi regeringen havde en fuld kontrol af udpegning af nævnsmedlemmer og økonomiske rammer, var der langt fra en armslængdes afstand, men nærmere et håndleds afstand mellem regeringen og Arts Council. I 1990'erne blev der sat fokus på samme problemstilling om politisk uafhængighed, da formanden for rådet var en tidligere konservativ minister, som blev mistænkt for at fremme konservative interesser (Ibid).

Spekulationerne om medlemmernes habilitet i det britiske Arts Council kan på helt samme måde findes i forbindelse med habiliteten og uafhængigheden af det danske Radio- og tv-nævn.

Uffe Elbæk, forhenværende politisk leder af Alternativet, skriver på Twitter:

(Bilag B: 13).

Elbæk retter her en kritik af sammensætningen af nævnet, hvilken bliver bakket op af Anders Haarder, der er tidligere journalist og chefredaktør for en række magasiner og dagblade. Haarder har i samarbejde med flere advokater og eksperter gennemgået alle bilag i Radio24syv-sagen. Han skriver på baggrund af det en kronik for POV.International, hvor han argumenterer for, at Radio- og tv-nævnet var inhabile i forbindelse med DAB-udbuddet.

Et eksempel fra Haarders skriv er, at han mener, at nævnsmedlemmet professor Kirsten Drotner har været inhabil. Drotner sidder i en rådgivende instans, der hedder Museumspanelet, hvor Rane Willerslev, der er direktør for Nationalmuseet, også sidder. Museumspanelet formål er at fremme Nationalmuseets aktiviteter og forretningsmodeller, hvilket Drotner altså har haft som arbejdsopgave sideløbende med, at hun har valgt Radio Loud, der har Nationalmuseet som samarbejdspartner, som vinderen af DAB-udbuddet (POV.International, 2019).

I forlængelse af ovenstående mener Radio24syvs egne advokater, at Radio- og tv-nævnet har været inhabile i sagen. Det skyldes, at Slots- og Kulturstyrelsen har ansvar for sekretariatsfunktioner for Nationalmuseet og Det Kongelige Danske Musikkonservatorium. Det er begge institutioner, der er officielle samarbejdspartnere med vinderen af udbuddet, Radio Loud, og derfor har en økonomisk interesse deri (Berlingske, 2019 B).

Anklagerne mod Radio- og tv-nævnets inhabilitet er altså mange, men det er centralt at understrege, at Rigsrevisionen har udgivet et notat, hvori de vurderer, at der ikke er dokumentation for anklagen om inhabilitet i Radio- og tv-nævnet. Ligeledes har ombudsmanden efter en samlet vurdering af det foreliggende grundlag har valgt ikke at gå ind i sagen (Rigsrevisionen, 2020) (Jyllands-Posten, 2019 A).

Nævnet er altså frikendt, og der er ingen dokumentation for interessekonflikter i forløbet. Det er dog alligevel relevant at fremhæve, at det ikke fremstår sundt for DAB-udbudsforløbet, at selve nævnet bliver bredt kritiseret for både deres sammensætning og enkeltpersoner, der sidder i nævnet med udgangspunkt i inhabilitet.

På trods af den officielle frikendelse af nævnets habilitet er det stadig problematisk, at der bliver rettet så hård kritik mod nævnet.

Det fremstår ikke stærkt og legitimt efter, der både er blevet lagt sag an mod nævnet, og kulturminister Joy Mogensen er blevet kaldt i samråd om nævnets habilitet.

Med henblik på at undgå lignende situationer i fremtiden, hvilket må være at foretrække for alle parter, kan der argumenteres for, at nævnet i højere grad bør imødekomme habilitetsudfordringer ved - ved den mindste tanke om inhabilitet - at erklære enkeltpersoner inhabile på forhånd. Forvaltningslovens §3 punkt 5 lyder: "Den, der virker inden for den offentlige forvaltning, er inhabil i forhold til en bestemt sag, hvis der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at vække tvivl om vedkommendes upartiskhed," hvori det altså understøttes, at er der blot *tvivl* om, hvorvidt en part er inhabil, bør denne trække sig (Retsinformation, 2013).

Endvidere kan der argumenteres for, at det ville skabe mindre mistillid til systemet, hvis der blev inddraget en række repræsentativt udvalgte borgere til at overhøre og tage del i beslutningsprocessen. I DAB-udbud-konteksten kunne det oplagt have været folk, der lytter til radio. Det ville sandsynligvis afmystificere processen en smule og fjerne alle anklager og mistanker om fællesinteresser for udvalgte

politikere, kulturinstitutioner og nævnsmedlemmer, som det også ses ved det britiske Arts Council. Mere gennemsigtighed skaber mere tillid.

Det kan altså ikke konstateres, om de uafhængige nævn reelt er uafhængige, men der kan argumenteres for, at det langt fra er klædeligt for processen, at det sandsynliggøres, at det er muligt, at de ikke er uafhængige. Der kan argumenteres for, at der fra statslig side bør fokuseres på at sikre større gennemsigtighed og sikre foranstaltninger, der forhindrer, at en politisk diktering af resultatet kan sandsynliggøres - både i forhold til systemets indretning og medlemmerne af nævnets habilitet.

11 | Konklusion

Specialets formål har været at undersøge, hvad armlængdeprincippet er, og hvordan det forstås i lyset af debatten om lukningen af Radio24syv.

Specialet konkluderer, at armlængdeprincippet er et uklart defineret begreb, der bliver brugt kontekstafhængigt til at distancere politikere fra at bestemme over indholdet af kultur og medier. Armlængdeprincippet er vigtigt, fordi det sikrer en selvstændig presse, der ikke lader sig diktere af statens magthavere.

Da armlængdeprincippet skal forstås kontekstafhængigt, har vi undersøgt forståelsen af det i den offentlige om lukningen af Radio24syv.

Analysedel 1 undersøger med udgangspunkt i den offentlige debat, hvad der i forløbet omkring Radio24syvs lukning bliver anset som et politisk pres i løbet af processen og dermed brud på armlængdeprincippet.

Specialet konkluderer, at det politiske pres kommer til udtryk i tre forskellige mønstre i debatten.

Det første mønster defineres ved, at aktørerne i den offentlige debat mener, at Dansk Folkeparti har haft et ønske om at lukke Radio24syv og derfor har sat et udflytningskrav til radioen. I debatten bliver udflytningskravet tolket som et politisk pres imod Radio24syv og vurderet som brud på armlængdeprincippet. Der er ingen direkte dokumentation for, at armlængdeprincippet er brudt, da det ikke har været DFs officielle politik at lukke Radio24syv.

Det andet mønster defineres ved, at aktørerne i den offentlige debat mener, at der har været et politisk pres til fordel for Radio24syv, hvilket bliver tolket som brud på armslængdeprincippet.

Det kommer til udtryk ved, at Jens Rohde, Alex Vanopslagh og Claus Hjort Frederiksen med udgangspunkt i subjektive holdninger blander sig i Radio- og tv-nævnets afgørelse af DAB-udbuddet. De mener, at Radio24syvs sendetilladelse skal forlænges og udbuddet gå om. Det tolker debatten som et politisk pres og som brud på armslængden.

Det tredje mønster defineres ved, at aktørerne i den offentlige debat mener, at der har været et usynligt politisk pres i forbindelse med embedsværkets indstilling til Radio- og tv-nævnet, der uændret bliver begrundelse for vinderen af udbuddet i 2019. Det tolker debatten som brud på armslængden.

Specialet konkluderer, at debatten af armslængdeprincippet i denne kontekst har to synspunkter; kritikerne siger, at forløbet har været problematisk, eftersom armslængden er brudt, mens de, der forsvarer forløbet, siger, at det har været en legitim proces, *fordi* der er armslængdeprincip.

Analysedel 2 har undersøgt, om armslængdeprincippet fremstår upræcist i vores empiri med henblik på at konstatere, om det er muligt at måle, hvornår armslængden er brudt.

Specialet konkluderer, at aktørerne bruger og definerer deres forståelse af armslængdeprincippet upræcist, hvilket gør begrebet umålbart. Det kommer til udtryk i fire forskellige mønstre i debatten.

Det første mønster defineres ved en række aktører, der har en selvmodsigende forståelse af armslængdeprincippet, hvilket bidrager til en upræcis definition af begrebet, som medvirker til, at det er svært at måle armslængden.

Det andet mønster defineres ved en række aktører, der beskriver armslængdeprincippet uklart. Det bidrager til, at armslængdeprincippet fremstår upræcist i debatten af Radio24syvs lukning og gør det svært at måle, hvornår armslængden er brudt.

Det tredje mønster defineres ved en række aktører, der kommenterer på, hvorvidt politikere må blande sig i mediers eksistensgrundlag. Den ene fløj argumenterer for, at politikerne skal blande sig i mediernes eksistens, da det er deres ansvar, mens den anden fløj argumenterer for, at politikerne under ingen omstændigheder må blande sig. De forskellige forståelser af armslængdeprincippet resulterer i en uklar definition af begrebet, hvorfor det bliver svært at måle, hvornår det er brudt.

Det sidste mønster defineres ved en række aktører, der diskuterer, hvorvidt mediestøtten kan forenes med armslængdeprincippet. Nogle aktører mener, at armslængden ikke kan eksistere ved statsstøttede medier, mens andre aktører mener, at mediestøtten er afgørende for, at medierne overhovedet kan eksistere. Det bidrager yderligere til en upræcis definition af begrebet.

Specialet konkluderer derfor, at armslængdeprincippet i lyset af debatten af Radio24syvs lukning er upræcist defineret med udgangspunkt i de fire ovenstående mønstre. En upræcis definition er ikke målbar, hvorfor det ikke kan måles, om armslængdeprincippet i forbindelse med Radio24syvs lukning er brudt eller ej.

Specialets analysedel 3 konkluderer, at hvis armslængdeprincippet bliver brudt, kan det tolkes som magtmisbrug fra statens side, hvor staten ikke blot er fristet til at påvirke og styre kulturen, men i praksis bestemmer over mediernes indhold og eksistens.

Specialet konkluderer, at magtudnyttelse fra statens side kan medføre stigende politikerlede og institutionel mistillid.

Specialet kan ikke konkludere, hvorvidt armlængden er brudt i Radio24syv-forløbet, da måleenheden er for upræcis. Det konkluderes dog, at debatten af armlængdeprincippet i lyset af lukningen af Radio24syv i sig selv har etableret en politikerlede og mistillid til institutionerne, hvilket skal forstås som et demokratisk krisetegn i et større perspektiv.

Specialet konkluderer ligeledes, at et magtmisbrug fra statens side - i form af brud på armlængdeprincippet - kan få konsekvenser for pressefriheden i samfundet. En række aktører i vores empiri argumenterer for, at Radio24syv er blevet lukket på grund af deres kontrol af magthaverne. Det tolkes som et tegn på indskrænket pressefrihed, hvilket er skadende for et demokrati, da de er gensidigt afhængige. Det konkluderes dog, at brud på armlængdeprincippet i en enkelt kontekst højst sandsynligt ikke vil kunne påvirke det danske demokrati negativt.

Specialet diskuterer, hvorvidt det uafhængige Radio- og tv-nævn reelt er uafhængigt, hvilket specialet ikke finder et entydigt svar på. Det kan dog i den forbindelse konkluderes, at det langt fra er klædeligt for udbudsprocessen, at en politisk indblanding sandsynliggøres. Specialet vurderer, at der fra statslig side bør fokuseres på at sikre større gennemsigtighed og foranstaltninger, der forhindrer, at en politisk diktering af resultatet kan sandsynliggøres.

Specialet konkluderer altså, at armslængdeprincippet er et uklart begreb. Det bliver i debatten om lukningen af Radio24syv af de kritiske aktører brugt som et sværd mod de ansvarshavende, mens begrebet også bliver aktivt brugt af de ansvarshavende, men som et beskyttende skjold.

Det er uklart, hvorvidt armslængdeprincippet er brudt, da det ikke kan måles. Bliver armslængdeprincippet dog brudt, kan det få konsekvenser for det demokratiske fundament. Derfor konkluderer specialet, at staten bør prioritere en større gennemsigtighed med henblik på at skabe større tillid fra borgerne, da tilliden i lyset af debatten om lukningen af Radio24syv giver udtryk for at være blevet en smule mindre. Cirka en arms længde.

12 | Perspektivering

Specialets analyse efterlader en åbning med sin konklusion om, at armlængdeprincippet er et umålbart princip, der lægger op til fortolkning i dets nuværende eksistens. I den forbindelse vil vi fremhæve nogle spor, der er relevante at dykke ned i til videre undersøgelse.

Ud fra specialets resultater vil det være interessant i videre forskning at undersøge, om det er muligt at indføre en målbar definition af armlængdebegrebet. Specialet konkluderer, at armlængden er umålbart, hvilket betyder, at det er svært at straffe en aktør for at bryde det. En mere fasttømret definition af armlængdeprincippet vil gøre det nemmere at navigere i begrebet.

Med henblik på at udforme en mål- og strafbar definition af armlængdeprincippet vil det være interessant at undersøge, om armlængdeprincippet kan formuleres som lovgivning. I så fald vil det være muligt at blive dømt, hvis man bryder det.

Vi mener, at det er centralt at undersøge, om brud på armlængdeprincippet kan gøres strafbart, da specialet konkluderer, at det på længere sigt kan få konsekvenser for det danske demokrati. Det skyldes, at armlængdeprincippet beror på elementer af tillid og pressefrihed, hvilke begge bliver indskrænket ved brud på armlængden.

Vi mener også, at det vil være interessant i videre forskning at undersøge, om det vil være muligt at indføre en straf for brud på armlængden uden, at det er et decideret lovbrud, som det er beskrevet ovenstående, men derimod en mildere straf.

Der er ikke andre principper, der decideret er sammenlignelige med armlængdeprincippet, men det er velkendt, at politikere kan blive straffet, hvis de begår, fejl, handler uetisk eller lyver for Folketinget. I den forbindelse kan der eksempelvis gives ”en næse” til politikere. En næse er betegnelsen for en kritik af en specifik politikers handling. Udtrykket stammer fra det gamle ord ’nesæ’, som betyder skam eller vanære (Altinget.dk, 2017).

Næsen får typisk ingen parlamentarisk eller anden politisk konsekvens, hvorfor den må karakteriseres som en ”mild straf” i stil med et påbud.

Det ville være interessant at undersøge, hvordan en næse påvirker en politiker, der bryder armlængdeprincippet; vil det mindske brud på armlængdeprincippet i fremtiden, eller er næsen blot en symbolsk straf uden egentlig betydning, der bare preller af på politikerens?

En ”hårdere straf,” der bliver brugt i Folketinget, er et mistillidsvotum, som kan tvinge en minister til at trække sig fra posten. Det kunne yderligere være interessant at undersøge, hvorvidt det er relevant at gøre brug af det i forhold til brud på armlængdeprincippet.

En oplagt konkret case til ovenstående undersøgelse er i forbindelse med DAB-udbuddet i 2019 og de efterfølgende samråd med kulturministeren, Joy Mogensen. I øjeblikket bliver der rettet skarp kritik mod hende fra et bredt politisk flertal, der truer med at vælte hende, hvis ikke hun viser større samarbejdsvillighed.

En helt anden undersøgelse, der kunne være oplagt ud fra specialets konklusion, vil være at gå i dybden med tillid i forhold til Radio- og tv-nævnet. Er det muligt at indføre gennemsigtige trin i det uafhængige nævn med henblik på at øge tilliden til dets arbejde?

Afslutningsvist er der et interessant perspektiv i at undersøge, om armslængdeprincippet er ved at forsvinde i et fremtidigt medie billede, hvor politikerne har så stor magt over den konkrete medieramme. Essensen af begrebet armslængdeprincippet er, at politikerne blander sig udenom mediernes indhold, hvilket specialets samlede empiriindsamling antyder, at en stor procentdel af lige netop politikerne ikke har gjort, når de via politisk indblanding har udfordret armslængden. Er der stadig et fundament for armslængdeprincippet, eller har politikerne definitivt ødelagt uafhængigheden?

Hvis armen kun bliver kortere mellem politikere og medier, hvilket med tiden potentielt kan føre til, at armslængden bliver helt udvasket, giver det måske ikke mening at tale om armslængdeprincippet i et fremtidigt perspektiv i takt med, at den er blevet endnu mere overflødig. Det vil være interessant at undersøge, om der findes andre muligheder for at sikre frie medier uden indblanding fra stat. Eller om konsekvensen er, at vi på sigt ikke længere har frie medier i Danmark.

13 | Litteraturliste

Bøger

- Allern, S., 1996: *Den fjerde statsmakt Kildenes Makt*, Pax, Oslo
- Boolsen, W. M., 2017: *Kvalitative analyser At finde årsager og sammenhænge*, 2. udgave, Hans Reitzels Forlag, København
- Eskjær, M. & Helles, R., 2015: *Kvantitativ indholdsanalyse*, 1. udgave, Samfundslitteratur, København
- Glavind, G. J. & Pedersen, H. H., 2019: *Gode spørgsmål, rigtige svar*, 2. udgave, Gyldendal, København
- Haase Svendsen, G. L., 2011: *Tillid anskuet som kapital*, kap. 1 i Hegedahl, P. & Haase Svendsen, G. L., 2011: *Tillid - samfundets fundament. Teorier, tolkninger, cases*, Odense, Forfatterne og Syddansk Universitetsforlag
- Jensen, L. J. & Tække, J., 2018: *Sociale medier*, Samfunds Litteratur, 1. Udgave
- Juul, S. & Pedersen B. K. (red.), 2012: *Samfundsvidenskabernes Videnskabsteori – en indføring*, 1. udgave, Hans Reitzels Forlag, København
- Levinsen, K., 2007: *Social tillid og velfærd*, kap. 4 i Petersen, J. H; Petersen, K. & Petersen, L., *13 værdier bag danske velfærdsstat*, Forfatterne og Syddansk Universitetsforlag, Odense
- Nissen, S. C., 2020: *Politik mellem følelser og fornuft - spillet om danske mediers fremtid*, 1. udgave, Gyldendal, København
- Tinggaard Svendsen, G., 2012: *Tillid*, Aarhus Universitetsforlag, Aarhus

Videnskabelige artikler

- Beck, A., 1992: *Politics and Cultural Policy in Great Britain*, i Talking Politics, The Journal of the Politics Association, Volume 4, Number 3
- Chartrand, H. H. 1985: *The Arm's Lengths Principle & the Arts: An international Perspective - Past, Present & Future*, Cultural Economist & Compiler Press
- Hilden, J. & Duelund, P., 1996: *Kulturens politik - en præsentation*, 1. udgave, vol 22, Kulturministeriet
- Juul Nielsen, M. E., 2006: *Armslængdeprincippet umulighed* i Politica, 38. årgang, Nr 1
- Mangset, P., 2012: *En armslængdes afstand eller statens forlængede arm?*, Telemarksforsking
- Mangset, P. & Hylland, O. M., 2018: *Kulturpolitik. Organisering, legitimering og praksis*, 1. udgave, Tidsskrift for samfunnsforskning
- Rasch, A., 1968: *Staten og kunstnerne. Bevillinger og meninger under enevælde og folkestyre*, Aarhus Universitetsforlag
- Ravn-Højgaard, S., 2019: *Medier og selvstændighed i Grønland* i Politica, Nr. 1, Årgang 22
- Scammell, M., & Semetko, H. (red.), 2000: *The Media, Journalism and Democracy*, International Library of Politics and Comparative Government
- Strömbäck, J. 2005: *In search of standard: Four models of democracy and their normative implications for journalism*, Journalism Studies, Sundsvall
- White, E. W., 1975: *The Arts Council of Great Britain*. Davis-Poynter Ltd, London

Østerby, A., 2019: *Kunststøttelovene som kampplads*, 1. udgave, Nordisk Kulturpolitisk Tidsskrift, Centrum för kulturpolitisk forskning

Internetkilder

Altinget.dk, 2017: *Overblik: Her er de seneste ti års politiske næser*

<https://www.altinget.dk/artikel/overblik-her-er-de-seneste-ti-aars-politiske-naeser> - besøgt d. 26.05.20

Altinget.dk, 2018: *Medieaftale på plads: Radio24syv rykker til provinsen*

<https://www.altinget.dk/artikel/medieaftale-paa-plads-radio24syv-rykker-til-provinsen> - besøgt d. 29.05.20

Berlingske, 2019 A: *DF vil have mere af Radio24syv længere væk fra København*

<https://www.berlingske.dk/politik/df-vil-have-mere-af-radio24syv-laengere-vaek-fra-koebenhavn> - besøgt d. 06.05.20

Berlingske, 2019 B: *24syv-advokater: Radio- og tv-nævnet var inhabilt i forbindelse med DAB-udbud*

<https://www.berlingske.dk/aok/24syv-advokater-radio-og-tv-naevnet-var-inhabilt-i-forbindelse-med-dab-udbud> - besøgt d. 23.05.20

Berlingske, 2019 C: *Borgerforslag vil redde Radio24syv*

<https://www.berlingske.dk/aok/borgerforslag-vil-redde-radio24syv> - besøgt d. 22.05.20

Berlingske, 2020 A: *Hårdt politisk opgør om Radio24syv: "Hold op med det pjat"*

<https://www.berlingske.dk/samfund/haardt-politisk-opgoer-om-radio24syv-hold-op-med-det-pjat> - besøgt d. 06.05.20

Berlingske, 2020 B: *Nye oplysninger i Radio24syv-sag: "Reelt var det embedsmænd, der udnævnte Radio Loud som vinder"*

<https://www.berlingske.dk/samfund/nye-oplysninger-i-radio24syv-sag-reelt-var-det-embedsmaend-der-udnaevnte> - besøgt d. 01.04.20

Berlingske, 2020 C: Søren Espersen vil af med “Deadline”-vært efter Tommy Robinson interview: “Han skal væk fra den stilling”
<https://www.berlingske.dk/nyheder/soeren-espersen-vil-af-med-deadline-vaert-efter-tommy-robinson-interview> - besøgt d. 21.04.20

Berlingske, 2020 D: *Radio24syv lider hårdt nederlag: Retssag hænger i tynd tråd*
<https://www.berlingske.dk/samfund/radio24syv-lider-hardt-nederlag-retssag-haenger-i-tynd-trad> - besøgt d. 23.05.20

B.T., 2015: *DF’er afsløret på direkte radio: vidste ikke hvad BNP er*
<https://www.bt.dk/danmark/dfer-afsloeret-paa-direkte-radio-vidste-ikke-hvad-bnp-er> - besøgt d. 26.05.20

Børsen, 2019: *Radio24syv dropper at søge om forlænget sendetilladelse*
<https://borsen.dk/nyheder/virksomheder/radio24syv-dropper-at-soege-om-forlaenget-sendetilladelse-1z75w> - besøgt d. 07.04.20

Danmarks Statistik, 2019: *Folketingsvalg 2019*
<https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/befolkning-og-valg/valg/folketingsvalg/folketingsvalg2019> - besøgt d. 28.04.20

DR, 2018: *Radio24syv klager til EU over udflytning fra København*
<https://www.dr.dk/nyheder/politik/radio24syv-klager-til-eu-over-udflytning-fra-kobenhavn> - besøgt d. 02.04.20

DR, 2019 A: *Folketingsmedlem melder Radio24syv til politiet efter aprilsnar*
<https://www.dr.dk/nyheder/regionale/nordjylland/folketingsmedlem-melder-radio24syv-til-politiet-efter-aprilsnar> - besøgt d. 26.05.20

DR, 2019 B: *Krav til ny Radio24syv-kanal er præsenteret: 70 pct. af redaktionen skal væk fra hovedstaden*
<https://www.dr.dk/nyheder/politik/krav-til-ny-radio24syv-kanal-praesenteret-70-pct-af-redaktionen-skal-vaek-fra> - besøgt d. 24.05.20

DR, 2019 C: “Vi har mærket vreden og ønsket om, at kanalen skulle lukke”
<https://www.dr.dk/nyheder/indland/vi-har-maerket-vreden-og-oensket-om-kanalen-skulle-lukke> - besøgt d. 29.04.20

Folketingets Kulturudvalg, 2020: *Åbent samråd om forløbet omkring udbuddet af en ny public Service-kanal*
<https://www.ft.dk/udvalg/udvalgene/KUU/kalender/48063/samraad.htm> - besøgt d. 26.05.20

Folketinget.dk, 2020: *Borgerforslag*
<https://www.ft.dk/da/aktuelt/tema/borgerforslag> - besøgt d. 23.05.20

Information, 2003: Politisk styring af DR
<https://www.information.dk/2007/07/politisk-styring-dr> - besøgt d. 22.04.20

Information, 2007: *DR redigeres fra Folketinget*
<https://www.information.dk/2007/07/dr-redigeres-folketinget> - besøgt d. 28.04.20

Information, 2008: *‘Vi er for en vis grad af armslængdeprincip’*
<https://www.information.dk/kultur/2008/07/vis-grad-armslaengdeprincip> - besøgt d. 25.04.20

Information, 2018: *Ny finanslov lægger op til alvorlig knægtelse af armslængdeprincippet på kulturområdet*
<https://www.information.dk/indland/2018/08/ny-finanslov-laegger-alvorlig-knaegtelse-armslaengdeprincip-paa-kulturomraadet> - besøgt d. 24.05.20

Information, 2019: *Ja, Radio24syv lukker, men bruddet med armslængdeprincippet er det mest sørgelige* <https://www.information.dk/debat/2019/10/ja-radio24syv-lukker-bruddet-armslaengdeprincippet-mest-soergelige> - besøgt d. 23.04.20

Jyllands-Posten, 2019 A: *Ombudsmanden går ikke ind i sagen om omdiskuteret Dab-udbud*

<https://jyllands-posten.dk/kultur/ECE11744550/ombudsmanden-gaar-ikke-ind-i-sagen-om-omdiskuteret-dabudbud/> - besøgt d. 23.05.20

Jyllands-Posten, 2019 B: *Nu skal 70 pct. Af Radio24syv eller arvtager flytte mindst 110 km væk* <https://jyllands-posten.dk/kultur/ECE11272012/nu-skal-70-pct-af-radio24syv-eller-arvtageren-flytte-mindst-110-km-vaek/> - besøgt d. 26.05.20

Jyllands-Posten, 2019 C: *Hvad skal der ske med Radio24syv? DF vil have endnu flere medarbejdere flyttet over 110 kilometer væk fra hovedstaden* <https://jyllands-posten.dk/kultur/ECE11244610/hvad-skal-der-ske-med-radio24syv-df-vil-have-endnu-flere-medarbejdere-flyttet-over-110-kilometer-vaek-fra-hovedstaden/> - besøgt d. 31.05.20

Kulturudvalget, 2017: *Svar på spørgsmål til kulturministeren* <https://www.ft.dk/samling/20171/almdel/kuu/spm/30/svar/1451772/1832806.pdf> - besøgt d. 21.05.20

Kulturministeriet Kunststøtteudvalg, 2011: *Rapport om det statslige kunststøttesystem* <https://kum.dk/publikationer/2011/kunststoetteudvalgets-rapport-om-det-statslige-kunststoettesystem/> - besøgt d. 26.04.20

Kulturministeriet:, 2020: *Medieaftaler* <https://kum.dk/kulturpolitik/medier/medieaftaler/> - besøgt d. 31.05.20

NB Nyt, 2019: *Fond vil betale retssag for Radio24syv* <https://www.nb-nyt.dk/2019/11/11/48548/fond-vil-betale-retssag-for-radio24syv/> - besøgt d. 06.05.20

Politiken, 2011: *Kun BerlingskePeople har budt på 'Radio Møller'* <https://politiken.dk/kultur/medier/art4998630/Kun-BerlingskePeople-har-budt-p%C3%A5-Radio-M%C3%B8ller> - besøgt d. 01.05.20

Politiken, 2019: *Farvel, radiohåb! Her er fem sager, vi vil huske Radio24syv for*

<https://politiken.dk/kultur/art7107358/Her-er-fem-sager-vi-vil-huske-Radio24syv-for> - besøgt d. 06.05.20

POV.International, 2019: *Anders Haarder: #Radiogate, historien om #24Syvs død - 1. del* <https://pov.international/anders-haarder-radiogate-24syv/> - besøgt d. 23.05.20

Retsinformation, 2013: *Bekendtgørelse af forvaltningsloven* <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2014/433> - besøgt d. 23.05.20

Rigsrevisionen, 2020: *Notat om udbuddet i 2029 af den digitale public service - radiokanal med fokus på kultur* https://rigsrevisionen.dk/media/2105478/404-20.pdf?fbclid=IwAR0N_Sjc7Jo8d8KORT2vy7Vy5J2urfFiFrN0rP08FDyLDavJkte2eGXSESY - besøgt d. 23.05.20

Slots- og Kulturstyrelsen, 2001: *Radio- og tv-nævnets Årsberetning 2001* https://slks.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/medier/radio_og_tv/radio_og_tv_naevnet/aarsberetninger/rtvaarsber01.pdf

Slots- og Kulturstyrelsen, 2019: *Der er store forskelle i danskernes podcastbrug* <https://mediernesudvikling.slks.dk/2019/kort-nyt/podcast/> - besøgt d. 02.05.20

Slots- og Kulturstyrelsen, 2020: *Radio- og tv-nævnet* <https://slks.dk/omraader/medier/naevn-og-udvalg/radio-og-tv-naevnet/> - besøgt d. 23.05.20

Søndag Aften, 2014: *Armslængde for begyndere - og kulturministre* <https://soendagaften.dk/2014/12/armslaengde-for-begyndere-og-kulturministre/> - besøgt d. 12.05.20

Bilag

Bilag A: Data fra Infomedia

Bilag B: Data fra Twitter

Bilag C: Ekstra data

Specialestuderende: Ingen forstår armslængden

KRONIK

2. juni 2020 kl. 10:00

KRONIK: En række politikere har svært ved at forstå, hvordan de skal tolke armslængdeprincippet, når de udtaler sig i den offentlige debat. Et speciale har undersøgt, hvordan det kommer til udtryk i forløbet med lukningen af Radio24syv.

Af: Anna Kyst og Adina Ren

Specialestuderende i Journalistik og Politik ved Roskilde Universitet

Armslængdeprincippet var på mange politikeres læber, da den nu hedengangne Radio24syv blev taget af dage i forbindelse DAB-udbuddet i 2019 og medieforliget i 2018. Der blev i flæng talt om armslængden, selvom mange politikere ikke forstod begrebet.

Det viser sig nu, at de fleste politikere har ytret sig i pressen ud fra egne forståelser af, hvad armslængdeprincippet dækker over, hvilket udmønter sig i en lang række forskellige, subjektive fortolkninger. Gerne med det formål at tjene egen politisk agenda bedst.

Kronikken er udformet på baggrund af vores speciale, hvis undersøgelsesspørgsmål lyder; hvad er armlængdeprincippet, og hvordan forstås det i lyset af debatten om lukningen af Radio24syv?

Armlængde skal forstås kontekstafhængigt

I specialet bliver det konkluderet, at armlængdeprincippet er et uklart defineret begreb, som skal forstås kontekstafhængigt, da princippet ikke har en formel definition eller er nedskrevet i lov. Grundforståelsen af princippet handler dog om at distancere politikere fra at bestemme over indholdet af kulturen og medierne.

Armlængdeprincippets formål er vigtigt, fordi det sikrer en selvstændig presse, der ikke lader sig tryne af staten som magthaver.

Vi har herunder undersøgt, om armlængdeprincippet er målbart eller ej. Debatten går især på, om armlængdeprincippet er brudt eller overholdt; men er det overhovedet muligt at vurdere? Specialets konklusion siger nej, da begrebet er for upræcist til at bruges som måleenhed.

Armlængden bruges selvmodsigende

Ud fra specialets indsamlede empiri, der dækker over den offentlige debat af armlængdeprincippet i form af over 130 artikler og 230 tweets, undersøger vi, hvordan fortolkningen af armlængdeprincippet i debatten bidrager til en uklar forståelse af begrebet.

Det kommer til udtryk ved en række politikere, der er iøjnefaldende selvmodsigende, når de ytrer sig i debatten om lukningen af Radio24syv.

Man fristes til at sætte spørgsmålstegn ved, om politikerne overhovedet forstår begrebets formål ud fra deres selvmodsigende kommentarer.

Jan E. Jørgensen (V) modsiger eksempelvis sig selv på Twitter, hvor han skriver:

Jan E. Jørgensen ✓
@JanEJoergensen

Svarer @bech_lasse

Hvordan skulle det kunne lade sig gøre? Udbuddet af en DAB-kanal var en redningsplanke til 24syv, som de af årsager der ikke står mig helt klar, ikke blev reddet af. Der er armlængde, så folketinget har ikke valgt det vindende bud.

11.05 PM · 22. okt. 2019 fra Frederiksberg, Danmark · Twitter for iPhone

Jørgensen påpeger altså, at armlængden sikrer, at der ikke har været tale om politisk indblanding i forhold til lukningen af Radio24syv, men han skriver i samme tweet, at selve udbuddet fra politisk hånd er konstrueret af den tidligere regering for at redde radioen. Det er selvmodsige; hvis Folketinget direkte har kreeret en redningsplanke til Radio24syv, tæller det som et politisk initiativ, der har kraftig indflydelse på Radio24syvs fremtid, hvilket altså ifølge Jørgensen selv er et brud på armlængdeprincippet.

En anden politiker, der råber højt i debatten, er Jens Rohde (RV), der er ude med riven i februar, hvor han kritiserer processen bag udnævnelsen af Radio Loud som vinder. Berlingske afslører, at det er Kulturministeriets embedsmænd, der står bag indstillingen, som Radio- og tv-nævnet identisk har brugt som belæg for udnævnelsen af vinderen af DAB-udbuddet i 2019.

I sin kritik af forløbet siger Rohde til Berlingske at: "Armlængden er nærmest forduftet"

Få måneder forinden har Rohde udtalt til Berlingske i et forsøg på at få udbuddet til at gå om: "Jeg ved godt, at jeg bryder alle idéer om armlængde her, men det er jeg totalt ligeglad med," og samme dag forklarer han i Jyllands-Posten til spørgsmålet om, hvorvidt armlængdeprincippet er vigtigt: "Jo. Det er det. Men det er ikke mere en hellig gral, end at hvis noget viser sig at være helt ude af trit med virkeligheden, er alting i sidste ende et politisk ansvar."

Rohde er selvmodsigende i sine udtalelser, da han på én og samme tid kritiserer magthaverne for at bryde armslængdeprincippet, mens han samtidig indrømmer, at han selv som magthaver bryder armslængdeprincippet, hvilket han ordret siger, at "han er totalt ligeglad med."

Rohde mener altså, at armslængden kun skal overholdes i den kontekst, der stemmer overens med hans egen politiske agenda.

De selvmodsigende kommentarer peger på, at der i sagen om lukningen af Radio24syv ikke er tale om politisk konsensus på Christiansborg, når det kommer til forståelsen af armslængdeprincippet.

Armen bliver kortere

I forløbet med lukningen af Radio24syv har debatten hovedsageligt bestået af politikere, der blander sig, hvilket umiddelbart strider imod armslængdeprincippets grundlæggende formål.

Hvis armslængdeprincippet bliver brudt, får det ikke nogle konsekvenser for de politikere, der bryder det.

Specialet lægger dog op til et fremtidigt interessant perspektiv, der går på, at det kan være relevant at undersøge, om det overhovedet giver mening at tale om armslængden i et fremtidigt medie billede, hvor politikerne har så stor magt over medierammen?

Anette Østerby, der er enhedschef i Slots- og Kulturstyrelsen, skriver i den forbindelse sidste år i Nordisk kulturpolitisk tidsskrift, at "armen bliver kortere" i Danmark, hvilket betyder mere politisk styring og mindre autonomi til kultur- og medieinstitutioner.

Er der fortsat et grundlag for at tale om armslængdeprincippet i fremtiden, hvis armen mellem politikerne og de frie medier åbenbart kun bliver kortere, hvis politikerne ikke forstår begrebet, og hvis det alligevel ikke kan måles og derudover er ustrafbart at bryde?

Dét kan med tiden føre til, at den i forvejen udfordrede armslængde bliver udvasket endnu mere, hvorfor det måske er et begreb, der om nogle generationer hører fortiden til, hvilket vil være skandaløst, da armslængden sikrer den frie presse.

Hovedpointen ved armslængdeprincippet er netop, at politikerne ikke skal blande sig i, hvad der foregår i redaktionslokalerne, men alt tyder på, at lige dén del af det uklare begreb er hengemt eller måske nærmere forduftet. Ingen forstår tilsyneladende armslængden.